

Ujváry Gábor

„Ha Béccsel megszakad az összeköttetés, akkor megszakad az összeköttetésünk a saját múltunkkal”

(Adattár a Bécsi Magyar Történeti Intézet tagjairól 1920–1944)

Az Intézet alapításának előzményei

A legsikeresebb s legkonceptiózusabb magyar kultúr-politikus, gróf KLEBELSBERG Kuno a magyar történelmi források tervszerű kutatását és földolgozását igényelve már 1917-ben – a Magyar Történelmi Társulat frissen választott elnökeként – megfogalmazta a **Bécsi Magyar Történeti Intézet** alapításának szükségességét. Ennek megvalósulására azonban – paradox és furcsa módon – csak a Monarchia összeomlása és fölbomlása után kerülhetett sor. A *"magas kultúra"*, a történettudomány erőteljes állami támogatása, a külföldi magyar intézetek hálózatának – s ebben elsőként a Bécsi Magyar Történeti Intézetnek – a létrehozása a klebelsbergi tudománypolitika egyik alapja volt. Bécsről és történeti kutatásokról lévén szó, Klebelsbergert erősen befolyásolták még az ott tevékenykedő magyar levéltárosok elképzelései, a magyar forráskutatás és -kiadás addigi eredményei és hiányosságai, valamint a bécsi nagy közgyűjteményeknek a magyar történelem kutatása szempontjából kitüntetett szerepe.

Mivel a Birodalom központi hatóságai és a Monarchia közös ügyekkel foglalkozó minisztériumai a császárvárosban voltak, a Magyarország történetére vonatkozó Mohács utáni források jelentős része mindmáig a bécsi archívumokban található. Ennek ellenére, ezek a levéltárak sokáig szinte hozzáférhetetlenek voltak, s viszonylag későn, a múlt század második felében nyíltak meg a magyar kutatók előtt. A kiegyezés után a bécsi központi levéltárak a közös minisztériumok alárendeltségébe kerültek, s a rendezési és a leltározási munkák sikeres elvégzéséhez is szükség volt a magyar történelmet ismerő levéltárosokra, ezért az állások egy részét magyar állampolgárságú szakemberekkel töltötték be a *"közössé"* vált intézményekben.

Elsősorban e Bécsben tevékenykedő magyar levéltárosoknak köszönhető a magyar történeti források kiadásának a múlt század hetvenes-nyolcvanas éveitől megfigyelhető minőségi és mennyiségi föllendülése. A kutatások a század végén a magyar és az erdélyi országgyűlések XVI–XVII. századi anyagának – FRAKNÓI Vilmos és KÁROLYI Árpád, illetve SZILÁGYI Sándor általi – kiadásában csúcsosodtak. Történelmi tanulmányaiban számos bécsi levéltári forrásra hivatkozott VERESS András, THALLÓCZY Lajos, TAKÁTS Sándor és WERTHEIMER Ede is. E munkálatok azonban nem igazán

tervszerűen, többnyire egységes koncepció híján, tudományos és módszertani irányítás nélkül folytak. Így fordulhatott elő, hogy sok iratcsomót többen is átnéztek és végigvizsgáltak, miközben magyar szempontból rendkívüli fontosságú állagok szinte érintetlenül maradtak. Ráadásul a kutatások elsősorban a XV–XVII. század történetére korlátozódtak.

Klebsberg kiváló érzékkel vette ezt észre. Tisztában volt azzal is: Bécsben élő, az ottani levéltárakat kitűnően ismerő, elsőrangú magyar szakemberekben nincs hiány, hiszen ott dolgoztak a Bécsi Magyar Történeti Intézet alapítói és későbbi vezetői: Károlyi Árpád, SZEKFÜ Gyula, ECKHART Ferenc és MISKOLCZY Gyula.

Klebsberg 1917. április 26-án, a Magyar Történelmi Társulat elnöki megnyitójában szólt először a bécsi történeti intézet fölállításának és az addig elhanyagolt XVIII–XIX. századi források kiadásának szükségességéről. Nem sokkal később a két gondolat összekapcsolódott. Még ez év júniusában kidolgozta a Társulat a *"Fontes historiae Hungaricae aevi recentioris"*, azaz a Magyarország újabbkori történetének forrásai című sorozat programját, s Klebsberg ekkor már ennek megvalósítására kívánta a bécsi kutatóintézetet megalapítani. Ezért bízta meg Károlyit, Szekfüt és Eckhartot a sorozatterv véleményezésével, a Társulat megállapította tárgyi kereteken belüli témajavaslatok kidolgozásával. Károlyiék nem tétlenkedtek, s – nemhiába ismerték kitűnően a magyar történelemre vonatkozó bécsi kútfoket – 1918 februárjára meglehetősen részletes tervet készítettek. Ekkor még csak a magyar történelem fontosabb forrásainak XVII. század végétől XIX. század közepéig (1687-től 1847-ig) terjedő megjelentetésére gondoltak. A korszakhatár kijelölésének igen egyszerű, gyakorlati oka volt. 1918 előtt – s ez is csak 1905-től volt így – a bécsi levéltárak gyűjteményeiből 1847-ig, addig is megrostálva-cenzúrázva kerülhettek iratok a kutatók kezébe. A Monarchia összeomlása következtében azonban jelentősen javultak a tudományos kutatómunka feltételei, s az archívumok 1894-ig megnyitak az érdeklődők előtt. Ezért a tervezett Fontes-sorozatok kerete a szabadságharc utáni események vizsgálatára is kibővültek-kitágultak.

1918 végén és 1919-ben – az addigi államkeretek fölbomlása miatti kényszerűségből, a *"likvidáció"* részeként – a bécsi közös levéltárak szétválasztása is megkezdődött. Magyar részről az ez irányú munkálatok irányítására Károlyi Árpádot kérték föl, Szekfű Gyulát a **Haus-, Hof- und Staatsarchiv**, Eckhart Ferencet a **Hofkammerarchiv** magyar anyagának fölmérésével, kiválasztásával és összeírásával bízták meg. Mi sem tűnt természetesebbnek, minthogy a Fontes kiadásának és a Bécsi Magyar Történeti Intézet megalakításának előkészítésével is ők foglalkoztak, s a Történelmi Társulat által 1920 nyarán kiküldött *"levéltári misszió"* tagjai is ők voltak.

A bécsi történelmi kutatások szabályzata is elkészült. E szerint a Történelmi Társulat *"az újabbkori magyar történet teljes megvilágítására szükséges források kiadásának előkészítése végett Bécsben rendszeres kuta-*

tást szervez ... A vállalat közelebbi célja, hogy a Társulat két nagy sorozatos kiadása (ú.m. «Magyarország újkori történetének forrásai» és «Diplomáciai források Magyarország újkori történetéhez») számára forrásanyagot gyűjtsön ...» A Századok 1920. évfolyamának mellékleteként megjelentek a Magyar Történelmi Társulathoz a korszak európai történettudományában mintaszerűnek tekinthető, kisebb módosításokkal még napjainkban is kiválóan használható, részletes forráskiadási szabályzatai. A Magyarország újkori történetének forrásai sorozat szabályzata szerint ekkor már "az 1686-tól 1918-ig lefolyt korszak történeti forrásainak kiadása" volt a vállalkozás célja. A később sorra megjelenő kiadványok pontosan követték a szabályzat utasításait, miszerint "az egyes mű bevezető ismertetésből (értekezésből) és magából a forrásanyag közléséből áll. Ez utóbbit a szűkséghez képest jegyzetek magyarázzák és mutatók (tartalom-, név-, tárgy-, szak-, szómutató) teszik hasznavehetőbbé... Az ismertető bevezetésben a szerkesztő az egész vonatkozó irodalom figyelembevételével rövid, szabatos és világos előadásban dolgozza fel az intézmény fejlődését, illetve rendszeres áttekintést nyújt a feldolgozott tárgyról. Nemcsak a kiadott forrásanyagot ismerteti, hanem a tárgyat a történeti fejlődés s a korszak egészébe is beállítja."

Az első lépések megtörténtek. A Monarchia fölbomlása után, az 1917. évtől teljesen eltérő nemzetközi, belpolitikai és gazdasági viszonyok között, amikor nemcsak az ország, de a kulturális-tudományos intézményrendszer is szétesett és földarabolódott. Miután Klebelsbergnek igen hamar, 1920 októberében sikerült a bécsi Gárdapalotában három szobát megszereznie, az intézet, immár állandó székhellyel, megkezdhette működését. A két első ösztöndíjas, MÁLYUSZ Elemér és HAJNAL István voltak.

Az épület és az Intézet szervezete

Bécs egyik legszebb és legértékesebb, neves művészet-történészek szerint a barokk-klasszicizmus egyik legjelentősebb műemléke az idősebb Fischer von Erlach tervezte, 1710 körül fölépített **Trautson-** (vagy Testőr-, illetve Gárda)palota, amely 1760-tól a magyar kultúrtörténetben oly jelentős szerepet betöltő magyar nemesi testőrség székhelye volt. 1918-tól a Külügyminisztérium fennhatósága alatt működő, a békeszerződés és a "likvidálási" munkálatok végrehajtására alakult magyar Felszámoló Hivatal költözött ide, 1920-tól pedig a kormányzósági gazdasági iroda kezelésében állott az épület, amelyet teljes egészében végül 1925-ben szerzett meg magának a vallás- és közoktatásügyi minisztérium. Jó húsz évvel ezután, a negyvenes évek végére a Gárdapalota szinte már teljesen kihasználatlanná vált, ösztöndíjasokat és kutatókat nem fogadott. 1949-ben, a Kultúrkapcsolatok Intézetének megalapításával, majd a nyugati országokban lévő magyar intézetek tudományos működésének beszüntetésével az épület a külügyminisztérium tulajdonába került. A külföldi magyar intézetek szerepéről és hivatásáról vallott klebelsbergi tudánypolitikai koncepció ezzel hosszú

időre – akkoriban úgy tűnt: a *"múltat végképp eltörölni"*-szemlélet jegyében örökre – feledésbe merült. Az épület: a Gárdapalota azonban még mindig magyar állami tulajdonban maradt; érthetetlen, sőt bűnös elkótyavetyélésére csak 1961-ben került sor.

Az 1920 októberében még csak három szobával rendelkező Bécsi Magyar Történeti Intézet állandóan és fokozatosan terjeszkedett. Károlyi 1928 februárjában *"a félemeleten 18 lakószoba (az igazgató két szobáján és az irodán kívül); míg az első emeleten a könyvtári két helyiségen kívül németországi kutatóink részére már 1925 óta 3 szoba"* használatát jelentette. 1924 őszétől az épületben működött a szintén Klebelsberg iniciatívájára és utasításai alapján alakult **Collegium Hungaricum** is. Az állami költségvetésből 1923/24-től 1929/30-ig komoly összegeket, összesen csaknem egymillió pengőt különítettek el a Testőrpalota külső és belső helyreállítására. A húszas évek végére a 194 helyiséges épület majdnem teljes lakható részét a kollégium, illetve a nála jóval kevesebb szobát elfoglaló Történeti Intézet céljaira építették át és rendezték be. Az épület korábbi pompájában ragyogott.

A történeti intézet 1922 nyarán fölállított szakkönyvtára is állandóan gyarapodott. Az első 1500 kötetet még a vallás- és közoktatásügyi minisztérium vásárolta, a későbbiekben vétel, ajándékozás és a Történelmi Társulat, valamint a Gyűjteményegyetem dotációja útján bővült az állomány. Az intézet kiváló, a Collegium Hungaricum bibliotékájával 1935-ben történt egyesítése nyomán több mint 20.000 kötetesre szaporodott, 1936-ban nyilvánossá vált könyvtárát – amely Magyarország határain kívül a legértékesebb gyűjtemény volt a Kárpát-medence történetéről – a II. világháború után jórészt hazaszállították, s a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének rendelkezésére bocsátották.

A Bécsi Magyar Történeti Intézet kezdetben a Magyar Történelmi Társulat alá tartozott: a Társulat küldte ki 1920 nyarán azt a levéltári missziót, amelyből az intézet kifejlődött. Mivel 1923-tól *"a folyton fokozódó drágaság erősen érezte hatását, s már-már az a veszély fenyegette az intézetet, hogy a ...Történelmi Társaság kénytelen lesz a kutatást elszűkíteni, sőt esetleg egy időre meg is szüntetni"*, 1924-ben az Országos Magyar Gyűjteményegyetem Tanácsát arra kérték, vegye fennhatósága alá az intézetet, így biztosítva annak a jövőjét – a Társaság mindig változó anyagi lehetőségeivel szemben – az állami költségvetésekből.

Klebelsberg – 1922 júniusa óta immár vallás- és közoktatásügyi miniszterként – 1924. február 14-i rendeletével csatolta a Bécsi Magyar Történeti Intézetet a Gyűjteményegyetemhez, amely a Történelmi Társulattal kötött erről egyezséget. Ennek alapján állapították meg az Intézet szervezeti szabályzatát. E szerint az *"Intézet rendeltetése: 1. a bécsi nagy levéltárak és más közgyűjtemények anyagának a magyar történetírás céljaira való felkutatása, másolása, tudományos rendszerezése és kiadásra való előkészítése...; 2.*

e tudományos feldolgozással kapcsolatban alkalmas kezdő erőknek a történeti (különösképpen levéltári) kutatás módszereibe gyakorlati úton való bevezetése." Az Intézet igazgatóját változatlanul a Történelmi Társulat jelölése alapján nevezték ki, az intézeti tagok kijelölésére pedig a Társulat továbbra is irányító befolyást gyakorolt.

Ezért hangsúlyozták állandóan az intézetigazgatók és a tudós kortársak a Bécsi Magyar Történeti Intézetnek a *"testvér-intézménytől"*, a Collegium Hungaricumtól való teljes függetlenségét. A két intézmény közül, mind Budapesten, mind Bécsben a Történeti Intézetnek volt magasabb a tudományos rangja és a presztízse. Ezt igazolja az is, hogy a Collegium Hungaricum egyetlen önálló, 1924–1934 közötti igazgatója, LÁBÁN Antal, 1931-ig a Történeti Intézet államtitkári rangú vezetőjének, a bécsi magyar kulturális intézetek kurátorának, Károlyi Árpádnak volt alárendelve. 1934-től pedig a Történeti Intézet igazgatói irányították a Collegiumot is.

Az intézet önállósága és a Collegium Hungaricumokétól eltérő státusza abban is megnyilvánult, hogy tagjaira – a Collegium Hungaricumokban vagy más külföldi állomáshelyeken tartózkodó ösztöndíjasoktól eltérően – nem az 1927-ben alakult Országos Ösztöndíjtanács, hanem az intézetigazgató véleményének meghallgatása után az Országos Magyar Gyűjteményegyetem Tanácsa tehetett javaslatot a vallás- és közoktatásügyi miniszternek. (A Gyűjteményegyetem Tanácsa pedig csaknem minden esetben az igazgató – többségében valamelyik tudóstársa ajánlásán alapuló – véleményét fogadta el.) Így volt ez egészen 1935-ig, amikortól a *"többi külföldi ösztöndíjjal való azonos elbánás elve alapján"*, az Ösztöndíjtanácsot bízták meg az intézetbe szóló stipendiumok meghirdetésével, a beérkezett kérvények elbírálásával.

Az intézet elnevezése 1933-ban, Klebelsberg halála után változott Gróf Klebelsberg Kuno Magyar Történetkutató Intézetre. 1934. január 22-én a Gárdapalotában tartott díszes emlékünneepségen – melyen Klebelsberg özvegyén kívül részt vett HÓMAN Bálint, GRATZ Gusztáv, ANTAL István, INNITZER, bécsi bíboros, SCHUSCHNIGG, akkor még osztrák kultuszminiszter – leplezték le az alapító Klebelsberg szobrát.

Az Intézet igazgatói

Az intézet első igazgatója Klebelsberg atyai barátja, segítője és jóakarója, Károlyi Árpád volt. Őalatta élte az intézet fénykorát. Állandó figyelemmel kísérte és felügyelte a tagok munkáját, mindig készen állt a szakmai tanácsadásra, segített a szükséges kapcsolatok megszerzésében-megtartásában. Pontos, alapos és részletes jelentései bizonyítják lelkiismeretességét, Klebelsberghez fűződő barátsága őszinteségét és mélységét. Megtört, alig halló öregemberként is biztos kézzel vezette az intézetet; tanácsokat kért és kapott Klebelsbergtől, de ő is ugyanígy tanácsokat adott neki: Klebelsberg haláláig ragaszkodtak egymáshoz.

Károlyi 1928 márciusáig vezette az intézetet. Ugyanő 1924 decemberétől 1931 szeptemberéig, államtitkári címmel fölruházva, a bécsi magyar kulturális intézetek (azaz a történeti intézet és a Collegium Hungaricum) kurátora is volt. 1928 márciusától 1929 szeptemberéig Eckhart Ferenc volt az igazgató. 1929 szeptemberétől rövid ideig Miskolczy Gyula, 1929. november 4-től ANGYAL Dávid – aki azelőtt HABSBURG Ottót oktatta a magyar történelemből – az intézet vezetője. 1935 szeptemberétől az intézet főnállásáig, 1948 végéig ismét Miskolczy Gyula irányította az Intézetet. Miskolczy – 1930-tól 1935-ig a római Collegium Hungaricum igazgatója – feladatai a *"külföldi intézetek adminisztrációjának átszervezése"*, racionalizálása következtében lényegesen kibővültek, mivel a költségvetésnek a kulturális érdekeket sokszor elhanyagoló pénzügyi szempontjai Klebelsberg leköszönése után már nem tették lehetővé az óriási ráfordításokkal kiépített külföldi magyar kulturális intézmények változatlan keretek közötti fenntartását. Miskolczy Gyula ezért egy személyben volt a bécsi egyetem magyar vendégprofesszora, a Collegium Hungaricum és a Történeti Intézet igazgatója, valamint a magyar levéltári (sőt, később egyben a múzeumi) delegáció vezetője.

Miskolczy *"szolgálatát Bécsben a háború alatt is megszakítás nélkül látta el"*; utána mind a magyar vallás- és közoktatásügyi minisztérium, mind a bécsi egyetem szinte azonnal, az elsők között igazolta. Sőt – mivel a magyar és az osztrák kormány ekkor még nem rendelkezett diplomáciai kapcsolatokkal – 1945 októberében fölhatalmazták arra, hogy *"a kulturális élet síkján mozgó kérdésekben a normális diplomáciai viszony helyreállításáig az osztrák hatóságokkal hivatalosan is érintkezhessék."* Miskolczy szívósan küzdött azért, hogy a Történeti Intézet és a Collegium Hungaricum visszanyerje két világháború közötti rangját és szerepét. 1948-ban azonban már bizonyossá vált: teljesen hiábavaló ezirányú törekvése. A magyarországi kommunista hatalomátvétel egyben a bécsi magyar kulturális intézetek megszüntetését jelentette.

Miskolczyt 1948 novemberében hazarendelték. Nyilvánvalóan tudta, hogy ez mit jelent. Éppen ezért, nem tett eleget a fölszólításnak, inkább Bécsben maradt. 1948. december 1-jéig állt magyar állami alkalmazásban, ezután vendégprofesszorként, majd 1949-től címzetes egyetemi tanárként haláláig, 1962-ig tartott előadásokat a bécsi egyetemen. Még a Testőrpalotában lakó egykori igazgatóként megélte az Intézet és a Collegium Hungaricum szebb napokat látott, a magyar történelem két évszázados hanyattatásairól tanúskodó épületének, a két világháború közötti kulturális külpolitika méltó büszkeségének, ám 1949 óta egyre csak pusztuló (mű)emlékének 1961-es eladását.

Az Intézet tagjai

Klebelsberg – rendkívül ügyes, vérbeli tudományos menedzserként, különböző trükkök alkalmazásától sem riadva vissza – az intézet működteté-

séhez-fejlesztéséhez szükséges összegeket a legnehezebb időkben, a húszas évek elején is mindig biztosította. Emellett ügyelt arra is, hogy a nehezen megszerzett pénzt megfelelő célokra fordítsák. Miniszterként is állandóan és folyamatosan figyelemmel kísérte a Bécsi Magyar Történeti Intézet ügyeit. A legapróbb részletek – a szobák elhelyezése, a Gárdapalota csinosítása, sőt, még a bútorok és az ágynemű beszerzése – is érdekelték; az intézettel kapcsolatban szinte mindenről tudott. Valóban szívügye, egyik legkedvesebb – mert egész későbbi tudománypolitikai rendszerét megalapozó – alkotása volt az intézet. Károlyi Árpád és mások tudósításaiból mindig tájékozódott arról, ki milyen témán dolgozik, mennyire haladt előre vállalt feladata teljesítésében, mennyire felelt meg a beléhelyezett bizalomnak. Gyakran – és tegyük hozzá: erős szakmai érzékkel – maga tett javaslatot a kiküldendők személyére és arra vonatkozóan, mivel lenne érdemes foglalkozniuk, mit kellene át- nézniük. Látszólag önkényes és diktatórikus módszerét azonban a *"szakma"* sohasem kérdőjelezte meg – sokszor (és nemcsak hízelgésből) maguk a történészek-levéltárosok is kikérték tanácsát –, az utókor pedig fényesen igazolta őt, hiszen valóban a legkiválóbbak kerültek ki Bécsbe.

Klebelsberg minél több fiatalot igyekezett bevonni a bécsi kutatásokba. A tehetségeseket igyekezett a lehető legtávolabbi Bécsben marasztalni, számukra még a legszorítóbb időkben is megpróbált zavartalan kutatási feltételeket biztosítani. A hosszabb ideig itt tartózkodók többsége a pályán éppen akkor induló, ígéretes történész volt. Klebelsberg elsősorban persze azért hívta a fiatalokat – s ezt részben ma is helyeselhetjük, hiszen a szakmát így lehet a legjobban megtanulni –, hogy a *"nagyoknak"* másoljanak, összeolvasanak velük, kiszolgálják őket. Emellett azonban a bécsi egyetemen vagy az Institut für Österreichische Geschichtsforschungban a legkiválóbb professzoroknál – DOPSCHNál, REDLICHNél, PRIBRAMnál, SRBIKNél és BOHATTÁnál – hallgathattak előadásokat, s az *"öregnek"* melletti munka is kiváló szakmai iskolának bizonyult. A külföldi ösztöndíjról hazatérő fiatalok elhelyezkedéséről Klebelsberg gyakran személyesen igyekezett gondoskodni.

Klebelsberg lemondása, majd jó egy esztendővel azutáni halála fordulópontot jelentett a Bécsi Magyar Történeti Intézet s ezen kívül valamilyen külföldi magyar tudományos intézmény sorsában és életében. Bizonyos, hogy az intézetek elszürkülésében, eljelentéktelenedésében nemcsak a gazdasági világválságnak, hanem a rájuk figyelő, őket irányító és segítő személyiség hiányának is rendkívüli szerepe volt. Hiszen a kiváló vezetői és szervezői adottságokkal rendelkező Klebelsberg a húszas évek legelején, a harmincas évek eleinél sokkalta kedvezőtlenebb helyzetben is meg tudta alapítani a Bécsi, majd a Római Magyar Történeti Intézeteket, képes volt a magyar tudomány idejét múlt, ráadásul széttört, épphogy csak tengődő intézményrendszerét ésszerűen átalakítani. A legtöbbet a magyar történettudomány vesztett Klebelsberg távozásával. Hiányzott a történettudomány iránt gyermekkorától érdeklődő politikus, a szemét szinte minden komoly magyar kutatón rajta tartó pártfogó, a számos támogatottja előrehaladását szorgalmazó, munkássá-

gát állandóan figyelemmel kísérő és értékelő miniszter, aki *"kivülállóként"* is érezte és megértette e szakma gondjait.

Az Intézetnek – szabályrendelete szerint – *"állandó"* vagy *"változó"* belső és külső tagjai, valamint vendégei voltak. A belső tagok a Gyűjtemény-egyetem tudományos tisztviselői, *"az intézet céljait szolgáló kutatásokkal, publikálásokkal megbízott hazai történetkutatók"*, valamint már végzett, a másolásban, kivonatolásban stb. segédkező fiatalok közül kerültek ki, és több mint három hónapot – általában egy szemesztert, még inkább egy tanévet, gyakran pedig ennél is hosszabb időt – töltöttek az intézetben. A külső tagok az egyéb kutatási témákon dolgozó hazai tudósok voltak, akik a Gyűjtemény-egyetem *"előzetes engedélyével az Intézet erkölcsi támogatását, esetleg az intézeti lakást"* is igénybe vették, míg a vendégek – Bécsben tartózkodó magyar kutatók – számára az igazgató rövidebb időre adhatott engedélyt az intézetben lakásra. Egy 1924 őszén Klebelsberg és Friedrich SCHMIDT-OTT, a **Notgemeinschaft der Deutschen Wissenschaft** elnöke közötti megállapodás eredményeként 1925 tavaszától három szobát német vendégkutatók számára tartottak fenn; cserébe a németek magyar tudósokat fogadtak athéni, firenzei és berlini intézeteikben.

Sajnos az intézet tagjairól készült különböző kimutatások más és más szempontok szerint készültek, általában az egyazon forrástípuson belül is következetlenül. Igen nehéz tehát az intézet belső és külső tagjairól, illetve vendégeiről pontos statisztikát összeállítani. Jómagam – a lehető legtöbb forrás bevonásával és összehasonlításával – 161 belső, esetleg kültagként az intézetben tartózkodó ösztöndíjasról állítottam össze az adattárat. Hasonló eredményre jutunk, ha az 1923/24. tanévtől az 1941/42-ig minden esztendőről megjelent hivatalos jelentések adatait összegezzük. (Itt persze figyelembe kell vennünk azt is, hogy 1920 őszétől 1923-ig és 1942 nyarától 1945-ig hiányoznak a kimutatások.) Eszerint ebben az időszakban összesen 209 esetben – ez az esetszám az ismételten ösztöndíjhoz jutottak miatt mintegy 150 személyt takar – voltak az intézetnek belső tagjai. Közöttük olyan tudósok, mint ALFÖLDI András, BAKÁCS István János, BARANYAI Béla, BARÁTH Tibor, BENDA Kálmán, BERLÁSZ Jenő, BOBULA Ida, CSÓKA Lajos, DEÉR József, DOMANOVSKY Sándor, EMBER Győző, FEKETE Lajos, FLEISCHER Gyula, GYÓNI Mátyás, HADNAGY Albert, Hajnal István, HÁZI Jenő, HERMANN Egyed, ILA Bálint, JAKÓ Zsigmond, JÁNOSSY Dénes, KELÉNYI Béla Ottó, KOMORÓCZY György, KOSÁRY Domokos, KOMJÁTHY Miklós, KUMOROVITZ Bernát Lajos, LUKINICH Imre, Mályusz Elemér, MÉREI Gyula, Miskolczy Gyula, PAULINYI Oszkár, PERÉNYI József, PLEIDELL Ambrus, RAVASZ Borbála, SALACZ Gábor, SINKOVICS István, STEIER Lajos, SZABÓ István, TÖRÖK Pál, VÁCZY Péter, ZÁDOR Anna, ZSINKA Ferenc. Mindehhez még azt is hozzá kell tennünk, hogy nemcsak a Bécsi Magyar Történeti Intézetnek, de az ugyancsak a Testőrpalotában működő Collegium Hungaricumnak is számos történész ösztöndíjasa volt (pl. FEKETE Nagy Antal, GENTHON István, EPERJESY Kálmán, BARTA István, MOLLAY Károly, SASHEGYI Oszkár). Né-

hányan pedig (mint PÁLFY Ilona, MEZŐSI Károly, LEDERER Emma, SZILÁGYI Lóránd, WALDAPFEL Eszter, CZEGLÉDY Károly) a collegiumi ösztöndíj mellett – természetesen más időpontban – a Történeti Intézeti tagságot is elnyerték. Az Intézet vendégeként pedig valamennyi *"jegyzett"* magyar történész hosszabb-rövidebb időt töltött a Testőrpalotában.

A sokba kerülő külföldi *"elitintézetekkel"* szemben megnyilvánuló ellenérzések és ellenvetések dacára: az ösztöndíjasok névsorán, tudományos teljesítményén és későbbi életpályáján végigtekintve, a Történeti Intézet vonatkozásában igen komoly eredménnyel járt az állami ösztöndíjakció. A itt időztek többsége – mintegy kétharmada, háromnegyede – a negyvenes évek közepéig bekerült a magyar értelmiségi elitbe, s gyakran – igaz, 1945-től, majd 1948-tól sokszor már az emigrációban – még az ötvenes, hatvanas és hetvenes években is vezető szerepet játszott.

Az Intézet tudományos eredményei

Klebensberg tudatos forráskiadvány-programjának 1918–1920 közötti alapozó munkálatai során a bécsi levéltári anyagot legjobban ismerő magyar történészek-levéltárosok határozták meg azokat a témákat, amelyekre a legtöbb, illetve a legérdekesebb magyar vonatkozású iratanyag található, majd a forráskiadás-sorozat mintaszerű tervezetét is elkészítették. Csak ezután kezdődtek el a Fontes-kötetek megjelentetése céljából indított bécsi kutatások.

A Bécsben kutató magyar történészek óriási segítséget kaptak a levéltári likvidációs bizottság tagjaitól, majd 1927-től a magyar levéltári delegátusoktól. A magyar kormány a Monarchia fölbomlását követően azonnal bejelentette társtulajdonosi igényét az egykori *"közös levéltárakra"*. Mivel a levéltári szétválasztás kérdésében a békeszerződések sem teremtettek egyértelmű helyzetet, ez ügyben is diplomáciai jegyzékváltásokra került sor. A megegyezés még így is sokkal hamarabb és simábban történt, mint pl. a múzeumi és a könyvtári állomány esetében. Az egykori Monarchia kultúrjavainak kezeléséről zajló osztrák-magyar tárgyalásokon sikerült elérni, hogy 1921-től a **Kriegsarchiv**ban, 1922-től pedig a **Haus-, Hof- und Staats-**, valamint a **Hofkammerarchiv**ban magyar levéltári kiküldöttek dolgozhassanak. Rendkívüli szerepe volt ebben Károlyi Árpádnak, aki – Szekfü és Eckhart segítségével – a magyar jogigényeket megfogalmazta. Ezek értelmében írták aztán alá 1926 májusában az 1927. január 1-jén életbe lépett – titkos – badeni levéltári egyezményt. E szerint:

1. Magyarország visszakapta a kizárólag magyar provenienciájú, tisztán magyar szellemi tulajdonnak tekinthető irategyűteseket;
2. a két állam közös szellemi tulajdonának nyilvánították a központi államigazgatás 1526–1918 közötti, legalább részben magyarországi hatáskörű szerveinek működése során keletkezett állagokat;
3. állandósították a levéltári delegáció intézményét.

A Bécsi Magyar Történeti Intézet által biztosított kutatási lehetőségek a magyar történettudomány további fejlődésére is rendkívüli hatással voltak. Mindenekelőtt az újkori magyar történelem forrásainak mintaszerű kiadása, illetve ezek rendkívül színvonalas földolgozása révén. Köszönhetően annak, hogy a példás alaposággal kidolgozott és megfogalmazott, szakmailag is felsőfokú program nem csupán terv és igény maradt, hanem részben meg is valósult.

Klebensberg minisztersége idején, a Fontes-tervek megvalósítása érdekében még össze lehetett fogni a később egymással szembekerülő historikusokat, közös munkára lehetett megnyerni őket. A húszas években nagyjából egyidőben dolgoztak a Fontes-köteteken az ezután a legkülönbözőbb irányba tartó tudósok: Károlyi Árpád, Angyal Dávid, Szekfü Gyula, Mályusz Elemér, Hajnal István, Domanovszky Sándor, Steier Lajos, THIM József, Miskolczy Gyula, Lukinich Imre, Baranyai Béla, VISZOTA Gyula, IVÁNYI-GRÜNWARD Béla; azaz a két világháború közötti időszakban amúgyis *"aranykorát"* élő magyar történettudomány színe-java. Kutatók, akiket csak Klebensberg tudott együtt tartani, akiket csak Klebensberg tudott egyazon cél érdekében mozgósítani.

1921-től, Károlyi Árpádnak Széchenyi István döblingi irodalmi hagyatékát földolgozó könyvének megjelenésétől 1944-ig folyamatosan, összesen 24 cím alatt, 42 kötetben jelentek meg a Fontes-kiadványok. Csak néhány olyan esztendő volt, amikor egy kötet sem látott napvilágot: 1923 (ekkor viszont az eredetileg szintén a bécsi intézethez kapcsolódó, de végül torzóban maradt sorozat, a Magyarország törökkori történetének forrásainak egyetlen kötete hagyta el a sajtót), valamint az 1931-es év és az 1941–1943 közötti időszak. A legtöbb kötet a Klebensberg-időszakban jutott el a szakközönséghez: a Gróf életében 25 jelent meg. Az átlagosan 50 íves kötetek az iratok eredeti nyelvén (latinul, németül, magyarul, franciául, szerbül, horvátul, szlovákul), jegyzetekkel kiegészítve, név- és tárgymutatóval ellátva jelentek meg. Bevezető tanulmányaik jóval igényesebbek és terjedelmesebbek voltak a megszokottnál: általában alaposan körbejárták a kérdés történetét és a kiadott iratokon kívül fölhasználták azokat is, amelyeket a kutatások során kiválogattak, ám végül kihagytak a kötetből. A bevezetések többsége akár önálló kötetként is megjelenhetett volna – néha ez meg is történt –, hiszen a vaskos kiadványok egyharmadát-egynegyedét tette ki. Hiba volt azonban, hogy az eredeti nyelvükön közölt forrásokat kizárólag magyar regesztákkal és jelzetekkel látták el, és hogy a kötetek címe és tartalomjegyzéke is magyarul volt megadva. Így a környező országok történészei kevésbé ve(he)ttek tudomást e kiadványokról – holott általában ezek az ő szempontjukból is roppant fontosak lettek volna. Annál is inkább, mivel a Fontes-kötetek egy része olyan forrásokat is közölt, illetve földolgozott, amelyek az 1927. július 15-í, a Testőrpalotával szemköztí Igazságügyi Palotában kiütött tűzvész

martalékai, illetve az 1944–45. évi bombázások és pusztítások áldozatai lettek.

A látványos eredmények ellenére az eredeti, 1917–1920 között megfogalmazott Fontes-célkitűzéseknek csak kisebb része valósul(hatot) meg. Károlyiék 1918–1919-ben kidolgozott tervei az idők folyamán többször módosultak. Az első elképzelések szerint a tematikailag igen gazdag Fontes az újkori magyar történelem hézagainak föltárását vállalta volna, aminek maradtalanul nem tudott (nem is lehetett volna) megfelelni. Valószínű, hogy Klebelsberg és a bécsi magyar levéltárosok szándékosan állították ilyen magasra a mércét, hiszen tudták: e tervek töredékének teljesülése is óriási hasznot hoz a magyar történettudománynak. Így, bár a sorozat kötetének többsége mintaszerű, komoly elismerést kiváltó kiadvány volt, a különben igen fontos kérdéseket tisztázó, ám szűkebb témát elemző és bemutató kötetek mellett csak néhány nagyobb terület alaposabb feltérképezése történt(hetett) meg. Széchenyi munkái 13, a nemzetiségi kérdés történetéről szóló forrásoké 8, József nádor iratai és a Naplók, emlékezések-sorozat 4–4, a Kossuth-emigráció aktái 3 kötetben jelentek meg. Ez összesen 32 kötet a 42-ből, ami viszont azt jelzi: egy-egy megkezdett témát igyekeztek minél teljesebben körüljárni.

A Fontes mellett még sok-sok könyv, tanulmány, forrásközlés és cikk megjelenése köthető a Bécsi Magyar Történeti Intézetben folytatott kutatómunkához. Az Intézet segítségével – de a Magyar Történelmi Társulat kiadásában – megjelenő Fontes-sorozat mellett az Intézetnek saját periodikája is volt: Angyal Dávid kezdeményezésére 1931-től 1940-ig, 10 kötetben láttak napvilágot az Évkönyvek, amelyek kezdettől fogva a Magyar Tudományos Akadémia anyagi támogatásával jelentek meg. Tíz kötetükben 85 magyar és 30 német nyelvű tanulmányt adtak ki a legkülönbözőbb történeti témákról. Egy-egy évkönyvben kezdetben 15–20, sőt, 1934-ben már 23 értekezést nyomtattak ki; 1936-tól 10 alá csökkent, 1938-ban 3, 1939-ben és 1940-ben 4 volt az értekezések száma. Az 1940-es évfolyammal megszűnt Évkönyvek felélesztésére a második világháború után is történtek kísérletek. A szép tervek közül azonban – az Intézet és a Collegium Hungaricum tevékenységének 1948 utáni szünetelése miatt – semmi sem lett...

Az intézeti tagok bécsi kutatómunkáját, közvetve vagy közvetlenül a korszak nagy történeti összefoglalásai is fölhasználták, értékesítették. A "*Hóman-Szekfü*" Szekfü által írott kötetekben igen sok utalás történik a Fontes-kötetekre, az ösztöndíjasok bécsi forrásokat földolgozó tanulmányaira. A Domanovszky szerkesztette Magyar Művelődéstörténet öt kötetében pedig jó néhány egykori intézeti tag (így Deér József, Váczy Péter, KRING Miklós, Sinkovics István, Szilágyi Lóránd, Mályusz Elemér, Paulinyi Oszkár, ifj. SZENTPÉTERY Imre, Lukinich Imre, Szabó István, Berlász Jenő, VÁ CZ Elemér, JUHÁSZ Lajos, HÖLLRIGL József, Ember Győző, BAKÁCS István János, CSAPODI Csaba, Hermann Egyed, Csóka J. Lajos, HARASZTI Emil,

Miskolczi Gyula, PÁRDÁNYI Emil, Hajnal István, TÓTH László, HAJDÚ János) írása olvasható; ezek nagy részében – természetesen – a korábbi bécsi kutatásokat is hasznosították. Ugyanígy, igen sok bécsi levéltári anyagra hivatkoztak az 1635-ben alapított nagyszombati egyetem és annak jogutódja, a Pázmány Péter Tudományegyetem három évszázados történetét bemutató kötetekben is.

Mindezek alapján, a Bécsi Magyar Történeti Intézetről – Miskolczi Gyula 1946-ban leírt gondolatait kölcsönvéve – nyugodt szívvel elmondhatjuk: *"a M. Tud. Akadémia kivételével nem volt még egy olyan szerv, amely legnemzetibb tudományszakunkért annyit tett volna, annak fejlesztése körül olyan érdemeket szerzett volna, mint ez a kis intézet. Ennek az intézetnek kizárólagos érdeme, hogy újabbkori történelmünket ismerni kezdjük, jobban, mint bármely Duna-völgyi nép a maga újabb történelmét és hogy történeti szemléletünk realizistikusabbá, illúziótlanabbá, módszerében modernné vált. Elég arra az impozáns kiadványsorozatra hivatkozni, amely Magyarország Újabbkori Történetének Forrásai cím alatt jelent meg s amelyhez fogható az első világháború után talán Európának egyetlen népe sem tudott létrehozni, valamint a M. Történetkutató Intézet Évkönyvének tudományos és metodikai szempontból magas színvonalú tíz kötetére. Ennek az intézetnek a megszüntetése, nyugodt lélekkel mondhatom, a legértékesebb munkát végző magyar külföldi intézet megszüntetését jelentené. Nem szabad elfeledni, hogy ez az intézet van a bécsi hatalmas közgyűjtemények, levéltárak, múzeumok, könyvtárak anyagának magyar szempontból való feldolgozására hivatva. Ez a munka időben korlátlan, még generációk megfeszített szorgalma sem tudja elvégezni."* – *"Elvégre nem tudunk változtatni azon a tényen, hogy négyszáz éves múltunk legfontosabb levéltári, sőt művészeti dokumentumait a bécsi levéltárak, a bécsi Nationalbibliothek, sőt bizonyos fókig a bécsi nagy múzeumok őrzik és hogy a magyar tudósok és művészek százszámra Bécsben tökéletesítették tanulmányaikat. Ha Béccsel megszakad az összeköttetés, akkor megszakad az összeköttetésünk a saját múltunkkal"* – jelentette ki, szinte előre látva, megjósolva a néhány évvel ezután bekövetkező helyzetet. Abban is igazolta őt az azóta eltelt ötven esztendő, hogy (legalábbis e tekintetben) *"megismétlődik újra a történelem, és Bécs az lesz, ami a XVIII. században volt: valóban közvetítő nagy kulturális áramlatok szolgálatában ..., hogy szellemiségünk fejlődésében Bécs szerepe a jövő években – mennyi időre, azt még senki sem mondhatja meg – a közelmúlttal szemben inkább növekedni, mint csökkenni fog."*

Éppen emiatt nemcsak a magyar történetírás történetével foglalkozó kutatóknak, de a magyar történettudomány jelenét alakító és jövőjét tervező tudósoknak, valamint a tudománypolitikusoknak is tanulniuk kell(ene) a Bécsi Magyar Történeti Intézet – tágabban értelmezve pedig az egész külföldi magyar intézményhálózat – múltjából.

Historia est magistra vitae?

Irodalom:

1. BITTNER, Ludwig: *Árpád von Károlyi als Archivar.* (Bp. 1933.) (Magyar fordítása: Bittner Lajos: Károlyi Árpád, a levéltárnok = Levéltári Közlemények, 1933/3–4. sz.)
2. DOMANOVSKY Sándor: *Emlékezés gróf Klebelsberg Kunó elnökségére.* = Századok, 1942/9–10. sz.
3. FLEISCHER Gyula: *A bécsi magyar testőrségi palota.* = Magyar Művészet, 1929/8. sz.
4. GLATZ Ferenc: *Nemzeti kultúra – kulturált nemzet 1867–1987.* (Bp., 1988.)
5. GLATZ Ferenc: *Történetírás korszakváltásban. Tanulmányok.* (Bp., 1990.)
6. KÁROLYI ÁRPÁD: *A Bécsi Magyar Történeti Intézet első lustruma (1920–1925.)* = Levéltári Közlemények, 1925. 285–308. p.
7. *A külföldi magyar intézetek működése és a magas műveltség célját szolgáló ösztöndíjak az 1924/25–1941/42. tanévben.* (Bp., 1925–1944.)
8. *A magyar állam költségvetése az 1921/22–1944. számadási évre. Sommázat + Állami költségvetés az 1921/22–1944. évre. Részletezés* (Bp., 1921–1943.)
9. MISKOLCZY, Julius: *Das Institut für ungarische Geschichtsforschung in Wien und seine Publikationen.* = Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs, 15. Bd. (1962) 577–594. p.
10. PLEIDELL Ambrus: *A Bécsi magyar Történeti Intézetről (1926 jan.–1928. jún.)* = Levéltári Közlemények, 1928. 1–4. sz.
11. RESS Imre: *A bécsi levéltárak szétválasztásának kérdése 1918–1919-ben.* = Levéltári Közlemények, 1987. 1–2. sz.
12. RESS Imre: *Nemzeti levéltári vagyon – közös szellemi tulajdon. A bécsi magyar levéltári delegáció szerepe a határokon átnyúló levéltári problémák megoldásában.* = Levéltári Szemle, 1988/1. sz.
13. SCHNEIDER Márta: *Magyar kulturális intézetek Bécsben a két világháború között. A Bécsi Magyar Történeti Intézet és a Collegium Hungaricum.* = Magyarországtudás. A Magyarországtudó Intézet évkönyve. Budapest, 1989. (Bp., 1990.)
14. SZEKFÜ, Julius: *Die ungarische Geschichtsforschung und die Wiener Archive.* = Historische Blätter, 1921. 1. Jahr 1. H.
15. *Tudomány, kultúra, politika. Gróf Klebelsberg Kuno válogatott beszédei és írásai (1917–1932).* (Vál., az előszót és a jegyzeteket írta Glatz Ferenc) (Bp., 1990.)
16. UJVÁRY GÁBOR: *Klebelsberg Kuno tudománypolitikája. "A legkonkrétabb, leggyakorlatibb s ugyanakkor a legnagyobb álmú magyar kultúrpolitikus"* = Iskolakultúra, 1995/15–16–17. sz.
17. UJVÁRY GÁBOR: *Tudományszervezés–történetkutatás–forráskritika. Klebelsberg Kuno és a bécsi Magyar Történeti Intézet megalapítása.* = Levéltári Szemle, 1994/3. sz..
18. WAGNER, Hans: *Julius Miskolczy (1892–1962).* = Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs, 15 Bd. 1962.

Adattár az Intézet tagjairól

(1920/21 – 1944/45)

A kimutatásba csak azoknak a magyar kutatóknak az adatait vettem föl, akik az Intézet "állandó" vagy "változó belső tagjai", esetleg "külső tagjai" voltak, és általában hosszabb időt töltöttek Bécsben. A vendégek – akik mindig szép számmal tartózkodtak az Intézetben, főként nevesebb tudósok és köztisztviselők – és az Intézetben rövidebb-hosszabb ideig tartózkodó külföldiek (többségükben a Klebelsberg és a Notgemeinschaft der Deutschen Wissenschaft között kötött egyezség alapján németek) így értelemszerűen kimaradtak a fölsorolásból.

Ahol lehetett, megjelöltem, ki melyik tanévben, milyen minőségben és mennyi ideig volt az Intézet tagja; mit kutatott Bécsben; mennyiben hasznosította itteni munkáját. Egyes esetekben – az intézeti évkönyvek, a Fontes-sorozat, a Századok, a Levéltári Közlemények, a Magyar Szemle kapcsán mindig – az itteni kutatási eredményeket földolgozó publikációkat (Publ. jelzéssel), az ezekkel kapcsolatos kritikákat (Ism. műveikről - helyszűke miatt itt csak a

recenzens nevét és a megjelenés helyét ismertetem), valamint a (volt) ösztöndíjasok által más ösztöndíjas bécsi kutatásainak eredményeiről írott tanulmányok recenzióinak megjelenését (Ism.) is megadtam. Emellett – bár nem voltak intézeti tagok – két igazgató: Károlyi Árpád és Eckhart Ferenc, valamint a Collegium Hungaricumnak a Bécsi Magyar Történeti Intézethez sok szálal kötődő orvosa, Thim József bécsi kutatásokat földolgozó publikációit is szerepeltettem. Csak a legindokoltabb esetekben vettem föl az 1945 után kiadott könyveket és cikkeket, mint ahogy az egyes tanulmányok ugyanolyan szöveggel, de több helyen vagy más nyelven történt kiadását sem közlöm az Adattárban. Kizárólag az ösztöndíjas időszak alatti vagy utáni publikációkról szólok, a korábbiakról még akkor sem, ha azok az illető bécsi kutatási témájához kötődnek. Elsőként mindig a Fontes-sorozatban, illetve az Évkönyvekben megjelent kiadványokat adom meg, s csak ezután következnek a másutt napvilágot látott könyvek és tanulmányok.

Természetesen e publikációs lista nem (nem is lehet) teljes, számos – különböző folyóiratokban megjelent – értekezés kimaradt belőle. Összeállításához az egyes lapok nyomtatásban is hozzáférhető repertóriumain túl fölhasználtam a különböző szak- és életrajzi lexikonok adatait, elsősorban a bibliográfiai jellegűeket: Szinnyei József 14 kötetes gyűjteményét és az ennek folytatása-kiegészítéseként – sajnos még mindig csak részben – megjelent Gulyás-, illetve Viczián-féle lexikonokat, az Országos Széchényi Könyvtár megjelentette Magyar Könyvészet, 1921–1944 címleírásait. Ezért az adattárral kapcsolatos megjegyzéseket, kiegészítéseket örömmel fogadom.

Mivel az Adattárba csak az "állandó" vagy "változó belső tagokat" vettem föl, az Évkönyvekben napvilágot látott tanulmányok egy része és a Fontes-sorozat néhány bécsi kutatáshoz kapcsolódó – vagy az azokat nélkülöző – kötete is hiányzik belőle. A Fontesnél ezek a következők:

1. Bécsi kutatások eredményeit fölhasználó kiadványok: Gróf Széchényi István összes munkái. 5. köt. A Kelet népe (Szerk. és bev. Ferenczi Zoltán) (Bp., 1925.); 6. köt. Gróf Széchényi István írói és hírlapi vitája Kossuth Lajossal I–2. r. (Szerk. és bev. Viszota Gyula) (Bp., 1927–1930.); 9. köt. Gróf Széchényi István dóblingi irodalmi hagyatéka III. köt. (Szerk. és bevezetéssel ellátta Tolnai Vilmos) (Bp., 1925.); 10–15. köt. Gróf Széchényi István naplói 1–6. köt. (Valamennyi kötetet szerk. és bev. Viszota Gyula) (Bp., 1. köt. 1925, 2. köt. 1926, 3. köt. 1932, 4. köt. 1934, 5. köt. 1937, 6. köt. 1939.)

2. Nem bécsi kutatásokon alapuló kiadványok: A Nemzeti Színház százéves története I–II. köt. (Az I. kötetet írta, a II-at szerk. és közzétette Pukánszky Kádár Jolán) (Bp., 1938–1940.); Csengery Antal hátrahagyott iratai és feljegyzései (Bev. Wlassics Gyula, közzétette Csengery Lóránt) (Bp., 1928.) (A Fontes Hivatalos iratok és levelek sorozatában.); Farádi Vörös Ignác visszaemlékezései az 1778–1822. évekről (Szerk. és bev. Madzsar Imre) (Bp., 1927.) (A Fontes Emlékiratok sorozatában.); Brunszvik Teréz grófnő naplói és feljegyzései (Szerk. és a bev. tanulmányt írta Czeke Marianne) (Bp., 1938.) (A Fontes Emlékiratok sorozatában.); Gávai Gaal Jenő: Élmények és tanulságok [A kötet történelmi bevezetését Vig Albert írta, Gávai Gaal Jenő kéziratát Vig Albert és Lukinich Imre rendezte sajtó alá.] (Bp., 1940.) (A Fontes Naplók, emlékiratok, történelmi művek sorozatában.)

A harmincas évek elejéig–közepéig – amíg az Intézet többnyire fél-, később egész éves működéséről szóló jelentéseket megtaláltam – jóval részletesebbek és alaposabbak a kimutatások (igaz: gyakran nem jelezték, ki mennyi ideig volt az Intézet tagja), mint a későbbiekben, mikor a külföldi intézetekről kiadott éves jelentésekben már csak néhány sorban vázolták föl az ösztöndíjasok tevékenységét. 1942-től pedig meglehetősen bizonytalanok az adataink, hiszen csak azt tudjuk, kiknek ítélte oda az Ösztöndíj Tanács az ösztöndíjat, az azonban nem derül ki, hogy az illető ezt elfogadta-e, és ha igen, mennyi időt töltött el, mivel foglalkozott Bécsben.

Elsődleges forrásként csaknem minden esetben a leginkább megbízható igazgatói jelentéseket használtam. Az ezek alapján összeállított és az 1924/25-től 1941/42-ig minden

egyes esztendőről nyomtatásban megjelent beszámolók (*A külföldi magyar intézetek működése és a magas műveltség célját szolgáló ösztöndíjak az ... tanévben*) adatait is állandóan figyelembe vettem. Mivel ezek gyakran tömörebben foglalják össze az ösztöndíjasok tevékenységét, mint az igazgatók jelentései, nemegyszer inkább belőlük idéztem. További, kevésbé pontos források adatait is mindig föltüntettem; az egyes kimutatások közötti ellentmondásokra – ahol ez szükséges volt – rámutattam.

Adataim forrásai: Elsősorban a mindenkori igazgatók által írott Jelentések (= Jel.), melyek néhány kivétellel a MOL P 1541-es fond 2. tételében találhatók. A kivételek: 1928. július 23-i Jel. = MOL K 726 – 576/1928.; 1929. április 6-i Jel. = MOL K 726 – 303/1929.; 1929. júliusi Jel. = MOL K 726 – 662/1929.; 1930. augusztus 3-i Jel. = MOL K 726 – 662/1930.; 1931. január 15-i Jel. = MOL K 726 – 384/1931.; 1931. január 31-i Jel. = MOL K 726 – 113/1931.; 1931. július 25-i Jel. = MOL K 726 – 640/1931.; 1932. január 28-i Jel. = MOL K 726 – 65/1932.; 1933. szeptember 1-i Jel. = MOL K 726 – 730/1933.; 1935. szeptemberi Jel. = MOL K 726 – 472/1935.

Ezen túl használtam a külföldi magyar intézetek tevékenységéről az 1924/25. tanévtől az 1941/42-ig évente rendszeresen megjelenő, az ösztöndíjasok munkájáról is röviden beszámoló kiadványokat (= Külf.); a Collegium Hungaricum Szövetség zsebkönyve 1936 (Szerk.: Martonyi János)(Bp., 1936.) (= CHZS) – a Jelentések tükrében nem mindig teljesen megbízható – adatait; Fleischer Gyula 1934-ben készült, többször pontatlannak bizonyult kimutatását (= Fl.), melynek lelőhelye: MOL K 636 – 702-60. (14.730/1934.); Angyal Dávid 1931. április 8-i keltezésű összeállítását az Intézet 1923/24–1930/31 közötti tagjairól (= Angy.), mely a MOL K 81 fondjának A Bécsi Magyar Történeti Intézet tagjairól, felvételi kérelmekről tételében található; a Hivatalos Közlöny (= HK) ösztöndíj-adományozásokról szóló – sokszor hiányos, az Intézet esetében néha évekig elmaradó – tudósításait, a Tiszti címtárak egyes adatait, valamint különböző levéltári aktákat (az eddigiekben nem ismertettek jelzetét mindig megadtam).

Az Intézet évkönyveinek (= Ék.) – ezeknél csak az évfolyam számát adtam meg a publikációk között – bibliográfiai adatai a következők: A Bécsi Magyar Történeti Intézet (1933-tól: A Gróf Klebelsberg Kunó [!] Magyar Történetkutató Intézet) évkönyve 1–10. évf. (Bp. 1931–1940.) (1., 2., 4. és 5. évf.: Szerk. Angyal Dávid, közreműk. Károlyi Árpád; 3. évf. [ennél az évfolyamnál az évf. megjelölése hiányzik!]: Szerk. Angyal Dávid; 6–10. évf.: Szerk. Miskolczy Gyula, közreműk. Károlyi Árpád, Angyal Dávid).

Alföldi András: Rövidebb időszakokra – vendégként – gyakran fordult meg az Intézetben. Külső tagként "a bécsi gyűjteményekben Ó-Pannónia római kori történetére és különböző numizmatikai kérdésekre" kutatott. (Külf. 1924/25. 10. o.) Hosszabb ideig, 1925 június első felében és júliusában volt az Intézet kültagja, ekkor az "Untergang der Römerherrschaft in Pannonien" című munkája II. kötetéhez gyűjtött anyagot. "Kideríthette, hogy az eddig «szarmatának» nevezett régiségek mind az avar nép hagyatéka, s hogy ez az avar hagyatéka egy messze Ázsiában gyökeredző kultúrának, a közös őstörök műveltségnek hajtása, melyet egymásután hoztak el az Altáj környékéről az országunkba nyomuló turáni törzsek – utóljára a magyar is; csak az nem látszik az utóbbinál, vajon kazár kölcsönzés-e vagy ősi tulajdon-e nálunk e formakincs?" (Jel. 1926 január.) 1926 első öt hónapjában az Intézet belső tagjaként már "műve harmadik kötetkéjéhez folytatott szövegkritikai vizsgálatokat; egy hosszabb értekezést írt a «Honfoglalás előtti Magyarország történetének és kultúrájának kutatásáról», sajtó alá készítette könyve II. kötetét. (Jel. 1926. július 8.) (Angy.) (Külf. 1925/26. 2. o.) (CHZS 99. o.)

Fl. – a többi forrás adatainak ellentmondó – kimutatása szerint Alföldi nemcsak az 1925/26., de az 1926/27. tanévben is fél esztendőnél hosszabb ideig volt az Intézet tagja.

Publ.: A carnuntumi díszes ruhájú nőszobor. In: Az Országos Magyar Régészeti Társulat évkönyve. I. évf. 1920-22. (Bp. 1923.)

A keleti gótok betelepülése Pannóniába. In: Emlékkönyv dr. gróf Klebelsberg Kunó [!] negyedszázados kultúrpolitikai működésének emlékére, születésének ötvenedik évfordulóján (Bp. 1925.)

Der Untergang der Römerherrschaft in Pannonien. 1-2. (Berlin – Leipzig, 1924-1926.)

Leletek a hun korszakból és etnikai szétválasztásuk - Funde aus der Hunnenzeit und ihre ethnische Sonderung (Archaeologia Hungarica 9.) (Bp. 1932.)

A kettős királyság a nomádoknál. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

Magyarország népei és a Római Birodalom (Kincsestár. A Magyar Szemle kis könyvtára 42.) (Bp. 1934.)

Bibliographia Pannonica. A római kori Magyarország és a népvándorláskor kutatásának új irodalma. 1-6. (Pécs, 1935-1941.)

Pannónia rómaiságának kialakulása és történeti kerete = Száz. 1936. 1-37., 129-162. o.

Keletmagyarország a római korban. In: A Magyar Történettudományi Intézet évkönyve. 1943. Magyarok és románok I. köt. (Bp. 1943.)

Angyal Dávid: Igazgatói kinevezése előtt is sok időt – "1923-29. években ismételt" (Angy.) – töltött változó belső tagként és vendégként az Intézetben. Hosszabb ideig – egyfolytában több hétig – 1923 második felében volt itt, Falk Miksa és Kecskeméthy Aurél levelezésének a Fontes-sorozat keretében történő kiadásához a jegyzetekhez és a történeti bevezetéshez gyűjtött anyagot, hogy a kötet 1924 tavaszán már sajtó alatt lehessen. (Jel. 1924 január.) 1924 szeptemberében még mindig ehhez a kiadányhoz keresett kiegészítő adatokat. (Jel. 1925 január.) (Külf. 1924/25. 8. o.)

1925 augusztusában és szeptemberében az Intézet belső tagjaként a már kiszedett levelezéshez gyűjtött pótlékokat és Ghyczy Kálmán iratai kiadásának előkészítésén dolgozott. A kötet "a napokban már elhagyja a sajtót." (Jel. 1926 január.) (Külf. 1925/26. 1. o.) 1926 elején "kitűnő történeti bevezetéssel" megjelent a forráskiadvány. 1926 márciusában ismét az Intézet belső tagja; a Ghyczy-iratokon dolgozott. (Jel. 1926. július 8.) Akárcsak ez év júliusában, majd később újabb 10 napra kültagként, 1927 elején pedig – két ízben egy-egy hétig – változó belső tagként. (Jel. 1927. február 2., 1927. július 18.) (Külf. 1926/27. 4. o.)

1927 második felében hat hétig, 1928 és 1929 első felében – nem derül ki, mennyi ideig – változó belső tag. Ekkor a Staatsarchiv Anglica sorozatában kutatott a monarchia és Anglia viszonyára 1849-től a berlini kongresszusig. (Jel. 1928. febr. 24., 1929 július.) (Külf. 1927/28. 4. o.)

1928 második felében, ismét változó belső tagként – nem tudjuk, mettől meddig – a francia forradalomra vonatkozó újabb szakirodalmat tanulmányozta. (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Publ.: Műveinek bibliográfiáját Id. Ék. 7. évf. 324-350. o.

Falk Miksa és Kecskeméthy Aurél elkobzott levelezése (Bp. 1926.) (A Fontes Levelezések sorozatának egyetlen megjelent kötete.)

A boszniai válság története. I. A szandzsák vasút (= Ék. 1. évf.)

A boszniai válság története. II. és befejező közlemény (= Ék. 2. évf.)

Der Hochverratsprozess des Grafen Ludwig Batthyány (= Ék. 3. évf.)

Die Thronbesteigung Franz Josephs I. (= Ék. 6. évf.)

Die Regierung Franz Josephs I. in den Jahren des ungarischen Freiheitskampfes (= Ék. 9. évf.)

Gróf Széchenyi István döblingi irodalmi hagyatéka = Bp. Szemle 190. köt. (1922.)

Gróf Széchenyi István döblingi évei = Száz. 1922. 465-498. o.

Az osztrák birodalmi probléma történetéből = Bp. Szemle 193. köt. (1923.)

Gróf Széchenyi István Ifjúkori Naplói = Száz. 1925. 337-365. o.

Gróf Széchenyi István (Irodalomtörténeti füzetek 28.) (Bp. 1928.)

Szakaszok Magyarország újabb történetéből (Bp. 1928.)

- A bécsi holland követek jelentései 1670–1697 = Bp. Szemle 219. köt. (1930.)
 Geschichte der bosnischen Krise 1–2. = Ungarische Jahrbücher 1931., 1933.
 Gróf Széchenyi István és Kossuth Lajos vitája. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)
 Gróf Batthyány Lajos főbenjáró pöre = Száz. 1933. 1–13. o.
 Ferenc József ifjúsága (1830–1848) = Száz. 1934. 391–409. o.
 I. Ferenc József trónralépése = Bp. Szemle 243. köt. (1936.)
 Gróf Batthyány és Jellasics bécsi találkozása = Száz. 1936. 471–474. o.
 Történeti tanulmányok (Bp. 1937.)
 Gróf Andrássy Gyula /1823–1890/ (Értekezések a történeti tudományok köréből XXV. 11.) (Bp. 1941.)
 Az ifjú Ferenc József (A Magyar Történelmi Társulat könyvei 9.) (Bp. 1942.)
 Károlyi Árpád emlékezete. 1853–1940. (A Magyar Tudományos Akadémia elhunyt tagjai fölött tartott emlékbeszédek XXIII. 12.) (Bp. 1943.)
Ism. műveiről: Miskolczy Gyula = LK 1926. 250–252. o.
 Hajnal István = Száz. 1927. 425–428. o.
 Balanyi György = Száz. 1934. 123. o.
Ism.: Lukinich Imre: A szatmári béke története és okirattára = Száz. 1926. 521–525. o.
 Károlyi Árpád: Az 1848-iki pozsonyi törvénycikkek az udvar előtt = Száz. 1938. 92–97. o.
- Asztalos Miklós:** 1929. július 1-től augusztus 4-ig változó belső tagként "magyar ősnymtatványokat tanulmányozott a Nemzeti Könyvtárban." (Jel. 1930. január, Angy.) (MOL P 1541 2. tét.) (Külf. 1929/30. 5. o.)
Publ.: A wittenbergi egyetem és a magyarországi kálvinizmus (= Ék. 2. évf.)
 Megkerült az úgynevezett Nyirkállói-kódex = Száz. 1929. 104–112. o.
- Bakács István János:** 1931 október közepe óta az Intézet változó belső tagja. A bécsi egyetemen hallgatott előadásokat (Srbik, Spann és Hassinger professzoroknál) és Dopsch szemináriumán is részt vett. A Hofkammerarchivban az 1715–1720 közötti évekből származó Hoffinanz Ungarn, Siebenbürgen, Ungarisches Bergwesen című iratsomókat vizsgálta át és megtalálta a kincstár bocskói és rónaszéki uradalmainak összeírásait (1715., 1725. és 1741. évekből). (Jel. 1932. január 28.) Kutatott a sóbányászat és a sókereskedelem történetére, az állami jövedelmek növelésére irányuló, III. Károly korában megfigyelhető törekvésekre vonatkozó iratokban is. 1932. május 1-jén távozott az Intézetből. (Jel. 1932. július 8.) (MOL K 726 – 1933-335/34/) (Külf. 1931/32. 6. o.) (Fl.) (CHZS 102. o.) (HK 1931. 149. o.)
Publ.: Törekvések a magyar állami jövedelmek fokozására az 1716/7 évi [!] török háború után (= Ék. 3. évf.)
 A kincstár máramarosi bocskói uradalmának helyzete a XVII–XVIII. század fordulóján (= Ék. 4. évf.)
 A sómonopólium Magyarországon III. Károly korában = Száz. 1933. 611–653. o.
 A regéc-sárospataki uradalom levéltára = LK 1935. 5–41. o.
 A magyar jobbágyság a XVIII. században = Száz. 1936. 283–303. o.
 A hazai hitelügyletek XVIII. századi történetéhez = Száz. 1965. 6–32. o.
 A magyar nagybirtokos családok hitelügyletei a XVII–XVIII. században (Bp. 1965.)
Ism. műveiről: Sinkovics István = LK 1966. 346–348. o.
- Balassa Brunó:** 1927 második felében az Intézet kültagjaként kutatta a történettudomány történetét, különösen a Monarchia és Magyarország vonatkozásában. (Jel. 1928. február 24.)
 "Intézetünknek vendége volt e félévben egy hónapig. Megírta a latin tanítás történetét /1930/ nagy tudománnyal és alaposággal." (Jel. 1931. július 25.)
Publ.: A történettudomány múltja hazánkban. Neveléstörténeti forrástanulmány (Pécs, 1929.)
 A latintanítás története. Neveléstörténeti forrástanulmány. 1–2. füz. (Bp. 1930–1931.)
Ism. műveiről: Miskolczy István = Száz. 1929. 429–431. o.
 Imre Sándor: = Száz. 1932. 214–219. o.
- Ballagi Aladár:** Mint az Intézet külső tagja "a [XIX. század] 40-es és 50-es évek eseményeire" kutatott. (Külf. 1924/25. 10. o.)
- Balogh Jolán:** Külső tagként "az olasz–magyar műtörténeti kapcsolatokat" kutatta. (Külf. 1924/25. 10. o.)
Publ.: Mantegna magyar vonatkozású portréi = Száz. 1925. 234–263. o.
 Mantegna magyar vonatkozású portréi. /Pótlások és javítások./ = Száz. 1926. 889–893. o.
- Bánrévy György:** 1934 október közepétől egy hónapon át változó belső tag. "Feladatául tűzte ki, hogy tisztázza Budavára erődítési műveinek történetét a törököktől való visszafoglalás idején kezdve." A hadilevéltárban és a kamarai levéltárban kutatott. (Jel. 1935. szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.)

Az 1939/40. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – ismét az Intézet változó belső tagja volt. "A bécsi Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Heeresarchiv és Hofkammerarchiv anyagában kutatásokat végzett az 1604-ben Budára küldött követség által folytatott békétárgyalásokra nézve és a vonatkozó iratanyagot teljesen összegyűjteni igyekezett." (Külf. 1939/40. 6. o.)

Publ.: Az első hivatalos intézkedések a visszafoglalt Budán 1686-ban. In.: Tanulmányok Budapest múltjából V. (Bp. 1936.) 242–270. o.

Az iratkezelés története Budán és Pesten 1686–1873 (Első-negyedik közlemény) = LK 1934. 29–49. o., 1935. 171–215. o., 1936. 204–224. o., 1937. 210–222. o.

Ism. műveiről: Glaser Lajos = LK 1937. 297. o.

Baranyai Béla: 1922 második félévétől 1927 végéig – Angy. szerint 1923 januárjától 1928 januárjáig, Fl. szerint az 1921/22. tanévtől 1926/27-ig, a CHZS 103. o. szerint 1923/24-től 1926/27-ig -- volt az Intézet állandó belső tagja.

Már 1922 második felében megkezdte az "Einrichtungswerkkel" kapcsolatos kutatásait, "a kiadvány első kötetéhez való bécsi anyaggal teljesen kész" volt. "Sikerült... megállapítania, hogy a Kollonics-féle comissio az «Einrichtungswerk» létrejöttéig ez ügyben 80, mondok nyolcvan ülést tartott! Már maga ez a szám mutatja, milyen óriási súlyt helyezett az udvar ennek a magyar alkotmány-forgató reformnak létesítésére! Ha a comissio e lelkiismeretes munkásságával, mely előtt kalapot kell emelnünk, arányban áll Magyarország iránti jóakarata: mi más képe lett volna hazánk, a monarchia s a dinasztia jövőjének!" (Jel. 1923. január 29.) 1923 első félévében és 1923–24-ben folytatta kutatásait. (Jel. 1923 július, 1924 január és július.) 1924 második felére az "Einrichtungswerk" első kötete "hatalmas okirati anyagának sajtókész kéziratával" elkészült, ehhez a történeti bevezetés "kétharmada már meg van írva". (Jel. 1925 január.) (Külf. 1924/25. 9. o.) Ezzel azonban – bár 1926 elején a kötet már szedés alatt volt – sohasem készült el, így az iratanyag sem jelenhetett meg. Igaz, hogy emellett az 1681. és az 1687/88. évi országgyűlés történetét, valamint a Neoaquistica Commissio működését kutatta, megtalálta Patachich Boldizsár országgyűlési naplóját, belekezdett az "Einrichtungswerk" második kötetének munkálataiba; még a könyvtárat is kezelte és az adminisztrációban segédkezett. (Jel. 1925. augusztus 14., 1926 január, 1926. július 8., 1927. február 2.) (Külf. 1925/26. 1. o.) "Kutatásainak quasi melléktermékeit... egy kötetbe gyűjtve... közrebocsátotta. A többi tekintetből igen hasznos, részben kütfői értékkel bíró könyvnek címe: «Tanulmányok és közlemények a magyar jog-, alkotmány- és köztörténet köréből» II. füzet." (Jel. 1927. július 18.) (Külf. 1926/27. 3–4. o.)

1927 végéig volt az Intézet állandó belső tagja, "sikerült neki befejeznie mélyreható részletes kutatásait az összes bécsi állami, tartományi és városi levéltárakban az általa földatul vett tartalmas és sokoldalú témákhoz, mint: az Ampringen-féle kormányzóság, az 1687/88-iki országgyűlés, a Kolonics-féle, Einrichtungswerket megelőző magyar közigazgatási reformtervezetek, aztán maga az Einrichtungswerk – melynek első kötete [még ekkor is!] nyomás alatt van – és végül ennek 1723-ig lenyúló appendixei. Szerencse, hogy e nagyfontosságú kérdésekre vonatkozó anyag azon részével, mely a volt osztrák kancellária levéltárában rejtett, legelőbb, még a nyár derekán végezhetett Baranyai, mielőtt ez a levéltár a bécsi júliusi kommunista lázadás alatt az igazságügyi palotával... a lángok martaléka lőn!" (Csak az a szerencsétlenség, hogy Baranyai alig publikált valamit ezekből a kutatásaiból.) (Jel. 1928. február 24.)

A Tiszti címterek adatai alapján 1927–1928-ban a Történeti Intézetben Károlyi Árpád mellett volt "beosztva".

Varga Endre 1945-ös búcsúztatója kiemelte: "Személyében a régi, Tagányi-féle tudós típus egyik kései, de nem kisebb értékű képviselője dőlt ki historikusaink sorából, azé a típusé, mely szakadatlan munkával mély és széleskörű ismereteket gyűjtött, tudásának publikáció formájában való felhasználásához azonban többnyire kevés kedvet mutatott... Az újonnan felállított Bécsi Magyar Történeti Intézetbe helyeztetván át, 1923-ban kiszakadt az Orsz. Levéltár kötelékéből, s megvált a Magyar Történelmi Társulat eddig betöltött titkári tisztétől, hogy ezután a bécsi levéltárakban folytassa hangyaszorgalmú munkáját. Itteni működését, melynek keretében a bécsi magyar kultúrintézmények szervezésében és vezetésében is segédkezett Károlyi Árpádnak, néhány év múlva a debreceni egyetem katedrájával cserélte fel... Élete főműve, az Einrichtungswerk, melyen oly hosszú időn át lankadatlan szorgalommal dolgozott, nem hagyhatta el a sajtót. Megjelent művei – néhány tanulmány a magyar alkotmány- és jogtörténet, egyháztörténet és magánjog köréből – értékeik dacára sem adnak kellő képet szerzőjük nagy tárgyi tudásáról, sokoldalúságáról s arról a rendszerességről, mellyel hatalmas anyaga felett uralkodott..." (Száz. 1945–1946. 302. o.)

Publ.: Hogyan történt az 1687/88. évi 1–4. törvénycikk szerinti törvényszöveg becikkelyezése (= Ék. 3. évf.)

Zsigmond király u.n. Sárkány-rendje. /Adalék a magyar trónöröklési kérdés történetéhez./ = Száz. 1926. 561–591., 681–719. o.

Tanulmányok és közlemények a magyar jog-, alkotmány és köz-történet köréből 1–2. (Bp. – Karcag, 1926–1927.)

Az örökös királyság eszméje 1655–1687 és Esterházy Pál. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

Némi adalékok jog- és egyháztörténetünkhöz. I. Vizsgálódások a quadripartitum körül. 2. Volosinovszky József munkácsi püspökké kinevezése (Klny. a Viski Illés József Emlékkönyvből.) (Bp. 1942.)

Baráth Tibor: 1929 első felében két hónapon át az Intézet változó belső tagja. "Az állami adóknak a XVII. század első felében végbement fejlődéséhez gyűjtött... az udvari kamarai levéltárban adatokat." (Jel. 1929 július.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

1929 második felétől rendes belső tagként "Magyarország XVI. és XVII. századi államgazdasági viszonyait tanulmányozta kapcsolatban a nyugateurópai gazdasági élet és az állami közigazgatás általános fejlődésével. Átvizsgálta a célból a bécsi udvari kamara..., a bécsi állami levéltár... és az alsó-ausztriai kamara... idevágó anyagát... Kutatásai fényt vetnek az abszolutista eszmék előrehaladására és arra a nagy átalakulásra, amelyet a középkori szervek eltűnése és újak keletkezése jelentett. Kutatásaiban 1630-ig haladt előre." (Külf. 1929/30. 4. o.) "Ezenkívül folytatta adótörténeti kutatásait." (Jel. 1930 január.) 1930 elején, Deér Józseffel együtt Prágába utazott, hogy az ottani levéltárakban kutassa az I. világháború után odakerült források között a magyar állam XVII. századi pénzügeit és honvédelmi rendszerét "Kamarai jövedelmek Magyarországon a XVII. században" című értekezéséhez. Ez év szeptember végéig maradt az Intézetben. (Jel. 1930 augusztus.) (Fl.) "1930 októberében Baráth Párizsba utazott, hogy az ottani gyűjteményekben kiegészítse ismereteit az udvari abszolutizmus megalakulása eszközeiről." (Jel. 1930. január 15.) (CHZS 104. o.) Angy. szerint 1929 januárjától 1930 szeptemberéig volt az Intézet rendes belső tagja.

Publ.: A harmincadjévedelmek közigazgatási költségei Felsőmagyarországon a XVII. század elején (= Ék. 1. évf.)

A magyar állam adóügye 1605–1648. = Száz. 1930. 607–655., 697–737. o.

Ism. műveiről: Fekete Nagy Antal = LK 1930. 310–313. o.

Ism.: Hajnal István: Az 1642. évi meghíúsult országgyűlés időszaka = Száz. 1934. 86–89. o.

Fekete, Ludwig: Türkische Schriften aus dem Archive des Palatins Nicolaus Esterházy = Száz. 1934. 86–89. o.

Bártfai Szabó László: Kultággént "a döblingi hagyatékban talált, Széchenyihez intézett leveleket gyűjtötte egybe". (Külf. 1924/25. 10. o.)

Publ.: Gróf Széchenyi István és kortársai (A Sárvár-felsővidéki gróf Széchenyi család története 3. kötetének címlapkiadása.) (Bp. 1926.)

Adatok a Magyar Tudományos Akadémia és a XIX. század első felének történetéhez. 2. Széchenyi István levele a Magyar Tudományos Akadémiához 1858-ban (Bp. 1929.)

Széchenyi, Petőfi és az Ellenzéki Kör 1848-ban (Bp. 1930.)

Adatok gróf Széchenyi István és kora történetéhez. 1808–1860. I–II. köt. (Bp. 1943.)

Ism. műveiről: Farkas László = Száz. 1947. 329–330. o.

Bartoniek Emma: 1925 szeptember–októberében öt hétig az Intézet kültagja; a magyar rendi országgyűlés belső szervezetének történetét kutatta – az 1607–1612 közötti időszakban – a bécsi állami levéltárban. (Jel. 1926 január.) (Külf. 1924/25. 10. o. és 1925/26. 2. o.)

Belitzky János: 1931. július 15-től augusztus végéig az Intézet változó belső tagjaként a magyar gabonakivitel történetét kutatta a Hofkammerarchiv Hungarn, Niederösterreich, Camerale és Bancale sorozatának fasciculusaiban. (Jel. 1932. január 28.) "Az Ung. Gedenkbüchereket is átnézte. Az 1820-tól kezdődő időszakra a pénzügyminisztérium levéltárában az Acta Cameralia Hungarica iratait nézte át. Ez adatok segítségével sikerült... velencei, római és budapesti kutatási eredményét világosan összefoglalnia. Adatai kiegészítésére Pozsonyba is átutazott és átvizsgálta a városi számadáskönyveket. Főfeladatával kapcsolatban lemásolta a Nationalbibliothek Foscarini-kéziratai közt található velencei évkönyvek magyar vonatkozású részeit. Megállapította, hogy ezek a kódexek a magyarországi tatárjárást adják elő Dalmatini és Monaci olasz krónikások alapján, akik viszont Rogeriust és Spalatoit Tamást használták fel." (Külf. 1931/32. 7. o.) (CHZS 107. o.)

Publ.: Nyugatmagyarország védelmi rendszere és határőrnépei a középkorban (= Ék. 4. évf.)

A magyar törzsek és nemzetségek vándorlása (= Ék. 5. évf.)

A magyar gabonakivitel története 1860-ig (Tanulmányok a magyar mezőgazdaság történetéhez 2.) (Bp. 1932.)

Sopron vármegye története I. köt. (Bp. 1938.)

Vázlatok a nyugatdunántúli gyepek népeinek történetéhez (Bp. 1940.)

A magyar nagybirtok. Történelmi áttekintés (Anonymus könyvtár 9.) (Bp. 1946.)

Ism. műveiről: Pleidell Ambrus = Száz. 1935. 368. o.

Ism.: Thim József: A magyarországi 1848/49-diki szerb fölkelés története II. köt. = LK 1932. 145–148. o.

Benda Kálmán: 1937 június–júliusában változó belső tagként "a XV–XVII. századi magyar misszióstudat történetével, a «kereszténység védőbástyája» gondolat eredetével és megnyilatkozási formáival foglalkozott". (Külf. 1936/37. 8. o.)

Az 1940/41. tanévben ismét változó belső tag volt, "a XVI. és XVII. századdal foglalkozó egykorú német röpirat- és nyomtatványanyagot tanulmányozta át, főképp Bocskai Istvánra vonatkozólag. A gyűjtött anyagot Bocskai István életrajzának keretében használta fel." (Külf. 1940/41. 6. o.)

Publ.: Bibliográfiáját ld.: A tudomány szolgálatában. Emlékkönyv Benda Kálmán 80. születésnapjára (Szerk. Glatz Ferenc) (Bp. 1993.) 415–451. o. (Összeáll. Soós István)

A keresztény közösség, Magyarország és a török hatalom a XV. században (= Ék. 6. évf.)

A magyar nemzeti hivatástudat története a XV–XVII. században (A Pázmány Péter Tudományegyetem Történelmi Szemináriumának kiadványai 11.) (Bp. 1937.)

A törökkor német újságirodalma. A XV–XVII. századi német hírlapok magyar vonatkozásainak forráskritikájához. In.: A Magyar Történettudományi Intézet évkönyve (Bp. 1942.)

Bocskai István. In: Magyar életrajzok. (Szerk. Szekfű Gyula) (Bp. 1942.)

Ism. műveiről: Rúzsás Lajos = Száz. 1943. 495–496. o.

Borbély Mihály: = Társadalomtudomány, 1943/4–5. sz.

Waczulik Margit: = Száz. 1944. 114. o.

Benkő Andrea: Az 1940/41. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – változó belső tagként készülő, a pannóniai római üveganyagot feldolgozó doktori disszertációjához gyűjtött anyagot a bécsi és Bécs környéki állami és magángyűjteményekben.

Publ.: Üvegcorpus (Régészeti füzetek 2/11.) (Bp. 1962.)

Berényi Tibor: 1932 júliusában az Intézet változó belső tagja. A magyarországi juhtenyésztés és gyapjútermelés történetét kutatta 1780-tól 1820-ig a Hofkammer-, a Staatsarchivban és a pénzügyminisztériumban. 1932. október 27-én, 21 évesen halt meg. (Jel. 1933. szeptember 1.) (Külf. 1932/33. 7. o.) (MOL K 726 - 1933-335 /34/)

Berlász Jenő: Az 1936/37. tanévre kapott ösztöndíjat; 1936 október elejétől 1937 június végéig volt az Intézet állandó belső tagja. "A bécsi udvar jobbagypolitikája II. Lipót és I. Ferenc korában" című tanulmányához gyűjtött anyagot Bécsben az állami és az udvari kamarai levéltárban. "Az előbbi intézetben a Staatsrat, Conferenz, Kabinet, Minister Kollowrat, Kaiser Franz jelzetű aktacsomókat, valamint a Comititalia című gyűjteményeket, az utóbbi helyen pedig a magyar kamarai osztály egész levelezését tanulmányozta át." (Külf. 1936/37. 7. o.) (HK 1936. 289. o.)

Publ.: A Mária Terézia-kori erdélyi kivándorlások szociális háttere (= Ék. 9. évf.)

A német lovagrend bécsi levéltára. "Ungarn"-csoport = LK 1937. 74–83. o.

A mezőgazdaság állapota + Ipar és kereskedelem. In: Magyar művelődéstörténet. 3. köt. A kereszténység védőbástyája (Bp. 1940.)

Az erdélyi úrbérendezés problémái /1770–1780/ = Száz. 1941. 236–277. o.

Erdély gazdasági élete (Kny. az Erdély című kötetből.) (Bp. 1941.)

A magyar jobbagykérdés és a bécsi udvar az 1790-es években. In: A Magyar Történettudományi Intézet évkönyve (Bp. 1942.)

A románság az erdélyi agrártársadalomban. In: A Magyar Történettudományi Intézet évkönyve. Magyarok és románok 1. köt. (Bp. 1943.)

Az erdélyi jobbagyság gazdasági helyzete a XVIII. században (Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sorozat 10.)

Ism. műveiről: Szabó István = Száz. 1944. 549–550. o.

Ism.: A Gróf Klebelsberg Kunó Magyar Történetkutató Intézet évkönyve V. évf. = Száz. 1938. 345–348. o.

Eckhart Ferenc: A bécsi udvar gazdaságpolitikája Magyarországon 1780–1815 = Száz. 1959. 563–567. o.

Bobula Ida: 1931. január 15-től a félév végéig – Fl. kimutatása szerint fél esztendőnél hosszabb ideig – az Intézet belső tagja. "A nő helyzete a XVIII. század magyar társadalmában" című könyvén dolgozott a Nemzeti és az Egyetemi Könyvtárban, valamint a Staatsarchivban. "Az igen érdekesnek ígérkező munka már majdnem elkészült." (Jel. 1931. július 25.) "A Bécsen át Magyarország felé terjedő francia hatás útjának megismerése végett tanulmányozta a Staatsarchivban az udvari szertartásokra vonatkozó Zeremonial-Akten iratcsoportot... Foglalkozott azonkívül a Staatsarchiv egyéb kéziratok anyagával, így a Zinzendorf-féle naplókkal is." (Külf. 1930/31. 5. o.) (CHZS 110. o.)

Publ.: Dáma és gazdaasszony a XVIII. században = Társadalomtudomány, 1932/2. sz.

Nők az 1790-es évek közelében = Társadalomtudomány, 1932/3–4. sz.

A nő a XVIII. század magyar társadalmában (Bp. 1933.)

Draskovich Eusebia (Debrecen, 1936.)

Nők útja a matriarchátustól a mai társadalomig (Bp. 1938.)

A nőkérdés a múlt század elején = Társadalomtudomány, 1943/4–5. sz.

Ism. műveiről: Szombatfalvy György = Társadalomtudomány, 1934/1–2. sz.

Pleidell Ambrus = Száz. 1935. 249–250. o.

Bónis Éva: Az 1940/41. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagjaként készülő, a pannóniai római házi kerámia anyagát földolgozó doktori értekezéséhez gyűjtött anyagot a bécsi és a Bécs környéki gyűjteményekben. (Külf. 1940/41. 6. o.)

Publ.: A császárkori edényművesség termékei Pannoniában. /A terra sigillátakon kívül./ 1. A korai császárkor anyaga – Die kaiserzeitliche Keramik aus Pannonien. /Ausser der Sigillaten./ Die Materialien der frühen Kaiserzeit (Dissertationes Pannonicae II. 20.) (Bp. 1942.)

Borsányi Károly: 1939 március elejétől június végéig az Intézet állandó belső tagjaként "a római szociálpolitikára vonatkozó legújabb német irodalom eredményeit dolgozta fel. A bécsi Egyetemi Könyvtáron és Nationalbibliothekon kívül főképpen az egyetem archeológiai és epigráfiai szemináriumainak szakkönyvtárait látogatta... A gyűjtött anyagot egy a jövőben teendő római tanulmányút eredményeivel kibővítve, nagyobb terjedelmű munkában szándékozik közrebocsátani, amelynek tárgya a római népjóléti politika alapelveinek és módszereinek kimerítő története lesz." (Külf. 1938/39. 6. o.)

Bruckner Győző: 1927 és 1928 második felében egy-egy hónapig az Intézet kültagjaként gyűjtött anyagot "A reformáció és ellenreformáció története a Szepességben" című műve második kötetéhez – az első 1922-ben, Bp-en adták ki – a XVIII. század második feléből. (E kötet végül is nem jelent meg.) (Jel. 1928. február 24., 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Czeglédy Károly: Két esztendőn keresztül volt a Collegium Hungaricum ösztöndíjasa; hogy ottani tanulmányait kiegészíthesse, az 1941/42. tanévben két hónapi intézeti – változó belső – "tagságot kapott arab nyelvészeti tanulmányokra". (Külf. 1941/42. 8-9. és 6. o.)

Publ.: Magna Hungaria = Száz. 1943. 277-306. o.

A magyarság Dél-Oroszországban + Keleten maradt magyar töredékek + A mohamedán források. In: A magyarság őstörténete (Szerk. Ligeti Lajos) (Bp. 1943.)

Csapodi Csaba: Az 1933/34. tanévben – november 1-től június végéig – az Intézet állandó belső tagja. (MOL K 726 – 1934-280 /34/) (CHZS 115. o.) "Főleg II. József magyarországi vámpolitikájával foglalkozott. Felhasználta az államtanács aktáit az állami levéltárban, valamint az udvari kamarai levéltárban a Hungarn Maut és a Hungarn Commerz idevágó anyagát. A tárgy egy részét már fel is dolgozta... az Intézet Évkönyvének IV. kötete számára. A Magyar Szemle májusi számában egy cikket tett közzé «A keresztény rendi állam publicisztikája Ausztriában» címmel. Végül Lukinich Imre egyetemi professzor részére kikereste az udvari kamarai levéltár Hungarn-sorozatának 18 fasciculusából (1701–1703) a II. Rákóczi Ferencre vonatkozó okmányokat." (Külf. 1933/34. 5. o.)

Publ.: A vámhatár megszüntetése Magyarország és Erdély közt 1784-ben (= Ék. 4. évf.)

Die Entstehung des ungarischen Zollltarifes von 1784 (= Ék. 6. évf.)

A keresztény rendi állam publicisztikája Ausztriában = Magyar Szemle, 1934 május.

Az államtanács közgazdasági felfogása II. József korában. In: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1937.)

Die Wirtschaftspolitik des österreichischen Staatsrates im Zeitalter Josephs II. (Klny. a Mitteilungen des Institutes für Österreichische Geschichtsforschungból.) (Graz – Köln, 1959.)

Ism.: Salacz Gábor: A magyar kultúrharc története 1890–1895... = Száz. 1941. 220–221. o.

Csóka J. Lajos: A magyar tudományosság megszervezésének kísérletei a XVIII. században = Száz. 1945–1946. 284–285. o.

Császár Edith (Mályuszné): 1931. június 7-től augusztus 16-ig az Intézet változó belső tagja. "A Hofkammerarchívban a hajdúvárosok kialakulására és belső rendezkedésére nézve kutatót adatokat. Az átnézett anyag leginkább a hajdúk nemzetiségéről adott felvilágosítást. A hajdúkapitányok... csaknem kizárólagosan magyar nevűek." (Jel. 1932. január 28.) (Külf. 1931/32. 7. o.)

Publ.: Színház és közönség a XIX. század derekán (= Ék. 5. évf.)

A hajdúság kialakulása és fejlődése (A debreceni Tisza István Tud. Társ. Honismertető Bizottságának kiadványa VII. köt. füz.) (Debrecen, 1932.)

Ism. műveiről: Györffy István = Száz. 1933. 224-225. o.

Ism.: Pukánszky Kádár Jolán: A Nemzeti Színház százéves története I–II. Iratok a Nemzeti Színház történetéhez... = Száz. 1942. 218–227. o.

iff. Csemegi József: 1934. július 9-től október 8-ig az Intézet változó belső tagja. Az egri székesegyház és a budai koronázó főtemplom építésének történetét tanulmányozta. (Jel. 1935 szeptember.) (Külf. 1934/35. 5. o.: Eszerint csak szeptember elejéig maradt az Intézetben!) (CHZS 115. o.)

Publ.: Az egri várszékesegyház jelentősége a XII. században. Die Kathedrale von Eger im XII. Jahrhundert (Klny. az Archeologiai Értesítőből.) (Bp. 1935.)

Fejezet az egri Várszékesegyház építésének történetéből (Klny. a Magyar Mérnök- és Építészegylet Közlönye 1935. 11–12. számából) (Bp. 1935.)

Adatok a budavári főtemplom középkori építéstörténetéhez. In: Tanulmányok Budapest múltjából VIII. köt. (Bp. 1940.)

A budavári főtemplom középkori építéstörténete (Magyar műemlékek) (Bp. 1955.)

Ism. műveiről: Voit Pál = Száz. 1937. 251–252. o.

Csoka Lajos: Bár már az 1931/32. tanévre is az Intézetbe szóló ösztöndíjat nyert el (HK 1931. 149. o.) – valószínűleg halasztással –, 1932. október 1-től 1933. július 31-ig volt állandó belső tag. (MOL K 726 – 1933-335 /34/ és 1934-280 /34/.) Kezdetben Kollár Ádám Ferenc "egyes művei keletkezése történetét próbálta megírni, de tanácsomra [Angyal Dávidra] biográfiai keretbe igyekezett foglalni kutatásai eredményét." Elsősorban az Oberhofmeisteramt protokollumaiban és a Staatsrat aktáiban, a Staatsarchivban és a Hofkammerarchivban kutatott, ezen kívül a tanév második szemeszterében az Institut für Österreichische Geschichtsforschung rendkívüli tagja volt és az egyetemen is hallgatott előadásokat (Dopschnál, Hirschnél és Srbiknél). (Jel. 1933. szeptember 1.) Kutatásai "eredményeinek egy részét «Kollár Ádám szerepe az államtanács magyar kamerális tárgyalásaiban» című tanulmányában mutatta be..." (Külf. 1932/33. 6. o.) (Fl.)

1933. október 23-tól december 31-ig az Intézet változó belső tagja. (MOL K 726 – 1934-280 /34/.) (CHZS 116. o.) 1933 februárjától júliusig "mint vendég lakott az Intézetben. Mint az Institut für Österreichisches Geschichtsforschung tagja, rendszeresen részt vett az Intézet előadásain és gyakorlatain. Különben folytatta Kollár Ádám életének és működésének kutatását a különféle bécsi levéltárakban... Kutatása Kollárnak eddig nem ismert vagy félreismert pedagógiai működésére irányult, amely kutatásaival a Ratio Educationis keletkezéstörténetére is új fényt kíván vetni." (Külf. 1933/34. 5–6. o.)

Az 1935/36. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – változó belső tagként "Kollár Ádám és Mária Terézia iskolareformja" című tanulmányához gyűjtött anyagot. (Külf. 1935/36. 7. o.)

Az 1939/40. tanévben ismét változó belső tag volt, "a bécsi Staatsarchivban az 1760–1790. éveknek a magyar közoktatás állami szervezésére és irányítására vonatkozó iratanyagát tanulmányozta át". Ennek eredményeképp jelent meg egy tanulmánya az intézeti Évkönyv 1939. évfolyamában. (Külf. 1939/40. 6. o.)

Publ.: Kollár Ádám Ferenc hatása az államtanács magyar kamerális tárgyalásaira (= Ék. 5. évf.)

Der erste Zeitabschnitt staatlicher Organisation des öffentlichen Unterrichtswesens in Ungarn /1760–1791/ (= Ék. 9. évf.)

Mária Terézia iskolareformja és Kollár Ádám (A pannonthalmi főiskola könyvei 5.) (Pannonthalma, 1936.)

Bessenyei György és a bécsi udvar (A Pannonthalmi Szemle Könyvtára 19.) (Pannonthalma, 1936.)

A ratio educationis korszaka. In: Magyar művelődéstörténet. 4. köt. Barokk és felvilágosodás (Bp. 1941.)

Állam és egyház a fejedelmi abszolutizmus és a felvilágosodás korában (Bp. 1941.)

A magyar tudományosság megszervezésének kísérletei a 18. században (Klny. a Pannonthalmi Főapátsági Főiskola 1941/42-i évkönyvéből) (Pannonthalma, 1942.)

Kollár Ádám és az 1777-i Ratio Educationis (Klny. a Magyar Pedagógiából.) (Bp. 1977.)

Ism. műveiről: Imre Sándor = Száz. 1937. 348–351. o.

Csapodi Csaba = Száz. 1945–1946. 284–285. o.

Deér József: 1929 elejétől – Angy. szerint 1929 márciusától – 1930 júliusáig az Intézet állandó belső tagja. Egyetemi előadásokat látogatott "és buzgón dolgozott Patsch tanár úr szemináriumában... Tanulmányainak egyik terméke, mely a dalmát városi szervezet és önkormányzat kérdéseivel foglalkozik, az «Ungarische Jahrbücherben» fog legközelebb megjelenni." (Jel. 1929 július.) (Külf. 1928/29. 4. o.)

Ezután Hóman Bálint megbízásából a Nationalbibliothek kéziratárában "a középkori magyar források problémájának megoldásán fáradozik... A munka első része az összes középkori magyar források ősenek, a Gesta Hungarorumnak rekonstrukciója." Két önálló értekezést is írt (Descriptio Europae orientalis és Szkítia leírása a Gesta Hungarorumban). (Jel. 1930 január.) (Külf. 1929/30. 4. o.) Bár eredetileg az 1929/30. tanév első felére kapta az ösztöndíjat (HK 1929. 230. o.), csak 1930 júliusában távozott az Intézetből. Feladata "philológiai részét... főbb pontjaiban elvégezte, bár szüksége lesz még arra, hogy kinyomtatott szövegekből merített párhuzamokat összehasonlítsa az eredeti kéziratokkal is... Deér jelentékeny tudományos munkát végzett s emellett még a magyar tudomány jó hírnevét is gyarapította a külföldön." (Jel. 1930 augusztus, 1931. január 15.) (Fl.) (CHZS 117. o.)

Publ.: Műveinek bibliográfiáját ld.: Egy életmű adatokban – munkássága, bibliográfia = Aetas 1990. 3. sz.

Közösségérzés és nemzettudat a XI–XIII. századi Magyarországon (= Ék. 4. évf.)

A magyar–horvát államközösség kezdetei. In: Jancsó Benedek emlékkönyv (Szerk. Asztalos Miklós) (Bp. 1931.)

Die dalmatische Munizipalverfassung unter der ungarischen Herrschaft bis zur Mitte des 12. Jahrhunderts. In: Ungarische Jahrbücher Bd. 11. (1931.)

A magyar–horvát államközösség kezdetei (A Jancsó Benedek Társaság kiadványai 2.) (Bp. 1931.)

Szkitia leírása a Gesta Ungarorum-ban (Bp. 1931.)

Ungarn in der Descriptio Europae Orientalis = Mitteilungen des Instituts der Österreichischen Geschichtsforschung 45 (1931.)

Heidnisches und Christliches in der Altungarischen Monarchie (Acta Litterarum ac Scientiarum Regiae Universitatis Hungariae Francisco-Josephinae. Sectio geographico–historica I. 2.) (Szeged, 1934.)

Die Anfänge der ungarisch–kroatischen Staatsgemeinschaft (Études sur l'Europe Centre-Orientale – Ostmitteleuropäische Bibliothek 4.) (Bp. 1936.)

Pogány magyarság, keresztény magyarság (Bp. 1938.)

A magyar királyság megalakulása. In: A Magyar Történettudományi Intézet évkönyve (Bp. 1942.)

Domanovszky Sándor: Rendkívül sokszor időzött vendégként az Intézetben. Hosszabb ideig 1923 első három hónapjában – már ekkor is József nádor iratainak közreadásához – kutatott. (Jel. 1923 július.) "Értékes gyűjteményének első kötete okmánytár alakban már a könyvpiacra van és tartalmának újszerűségével a legszélesebb körök érdeklődésére tarthat számot." (Külf. 1924/25. 9. o.)

1925 augusztusában és szeptemberében négy hétig dolgozott a kiadvány második kötetének előkészítésén. (Jel. 1926 január.) (Külf. 1925/26. 2. o.) 1926 első felében néhány hétig ismét az Intézet belső, ez év júliusában külső tagja; rövidebb ideig az 1926/27. tanévben is folytatta a József nádor-témát. (Jel. 1926. július 8., 1927. február 2.) (Külf. 1926/27. 4. o.) (Angy.)

"József nádor iratainak II. kötetében /1805–1807/ sok becses anyagot tett közzé a bécsi levéltárakból. Igen értékes kiadványában szép sikerrel használta fel azt a segítséget, amit intézetünk szervezete nyújt a kutatóknak." (Jel. 1930 augusztus.)

Publ.: Addigi műveinek bibliográfiáját ld.: Domanovszky Sándor műveinek jegyzéke. Összeáll.: Juhász Lajos. In: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére. 1937 május 27 (Bp. 1937.) József nádor iratai. I. köt. 1792–1804. (Bp. 1925.); II. köt. 1805–1807. (Bp. 1929.); III. köt. 1807–1809. (Bp. 1935.) [Az I–III. kötetet kiadta és magyarázatokkal kísérte.] IV. köt. 1809–1812. (Bp. 1991.) (Domanovszky Sándor kézirat hagyatékából sajtó alá rendezte és a bevezető tanulmányt írta Glatz Ferenc); József nádor élete I. köt. Első és második rész (Bp. 1944.) [Valamennyi kötet a Fontes József nádor élete és iratai sorozatában jelent meg. A sorozat első kötete a József nádor élete, második–ötödik kötete a József nádor iratai I–IV. kötete volt.]

Francia emisszáriusok Magyarországon 1806-ban (= Ék. 2. évf.)

Ürményi József perszonális kegyvesztése. In: Emlékkönyv dr. gróf Klebelsberg Kunó [I] negyedszázados kultúrpolitikai működésének emlékére, születésének ötvenedik évfordulóján (Bp. 1925.)

József nádor teljhatalmú kormányzása 1805-ben (Klny. a Budapesti Szemléből.) (Bp. 1930.)

Ism. műveiről: Ányos Lajos = LK 1925. 256–262. o.

Miskolczy Gyula = Száz. 1926. 743–748. o.

Hajnal István = LK 1930. 293–297. o.

Varga Zoltán = Száz. 1935. 460–464. o.

Miskolczy Gyula = Száz. 1947. 319–327. o.

Eckhart Ferenc:

Publ.: Egy nagy magyar főpap életéből (= Ék. 2.)

Ferenc József és a baloldali sajtó (= Ék. 3.)

A bécsi udvar gazdaságpolitikája Magyarországon Mária Terézia korában (Bp. 1922.)

A bécsi udvari kamarai levéltár = LK 1923. 25–68. o.

Az osztrák levéltárügy a háború után = LK 1926. 20–43. o.

Mária Terézia és a magyar parasztkérdés. In: Emlékkönyv dr. gróf Klebelsberg Kunó [I] negyedszázados kultúrpolitikai működésének emlékére, születésének ötvenedik évfordulóján (Bp. 1925.)

A volt monarchia udvartartásának vagyona (Bp. 1928.)

A Habsburg–Lotharingiai ház családi törvénye (Bp. 1929.)

A püspöki székek és káptalani javadalmak betöltése Mária Terézia korától 1918-ig (Bp. 1935.)

A Jog- és Államtudományi Kar története 1667–1935 (Bp. 1936.) (A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem története 2.)

Thallóczy Lajos, a történetíró (A Thallóczy Lajos Társaság kiadványai 7.) (Bp. 1938.)

A szentkorona eszme története (Bp. 1941.)

Magyar alkotmány- és jogtörténet (Bp. 1946.)

A bécsi udvar jobbgáypolitikája 1761–1790-ig = Száz. 1956. 69–125. o.

A bécsi udvar gazdaságpolitikája Magyarországon 1780-1815. (Bp. 1958.)

Ism. műveiről: Paulinyi Oszkár = Száz. 1925. 289–296. o.

Nagy István = LK 1959. 150–152. o.

Berlász Jenő = Száz. 1959. 563–567. o.

Ember Győző: 1933 augusztusában az Intézet változó (MOL K 726 – 1934-280 /34/), az 1933/34. tanévben – 1933. november 1-től június végéig – állandó belső tagja. (MOL K 726 – 1934-280 /34/.) (CHZS 120. o.) Változó belső tagként "A magyar királyi helytartótanács gazdasági és népvédelmi működése III. Károly korában" címen "időközben megjelent doktori értekezésének anyagát egészítette ki a Staatsarchivban". Állandó belső tagként "az 1761-ben alakult Staatsrat hatását kutatta Magyarország sorsának intézésére. Az 1761-től 1769-ig terjedő idő anyagát... dolgozta fel, amely időszakon belül különösen Borié, Stupan, Blumeneger, Daun, Haugwitz és Kaunitz, majd Starhemberg államtanácsosok szerepét vizsgálta. Ezenkívül megírta a magyar országos biztosi hivatal 1723-i felállításának történetét az intézeti Évkönyv IV. kötete számára." (Külf. 1933/34. 6. o.)

Publ.: Műveinek bibliográfiáját ld. LK 1974. 633–640. o.

A commissariatus provincialis felállítása Magyarországon 1723-ban (= Ék. 4. évf.)

Mária Terézia úrbírendezése és az államtanács (= Ék. 5. évf.)

Jobbágyvándorlás és jobbágyvédelem a XVIII. század első felében (= Ék. 6. évf.)

A magyar királyi helytartótanács gazdasági és népvédelmi működése III. Károly korában (Bp. 1933.)

Magyarország és az államtanács első tagjai = Száz. 1935. évi pótfüzet 554–664. o.

A magyar királyi helytartótanács ügyintézése. I. 1724–1783 = LK 1937. 84–161. o.; II. 1783–1848 = LK 1938. 58–141. o.; III. A számvéköhivatal = LK 1939. 130–157. o.

A helytartói hivatal történetéhez a XVI. században. In: Emlékkönyv Szentpétery Imre születése hatvanadik évfordulójának ünnepére. (Bp. 1938.)

A magyar királyi helytartótanács ügyintézésének története. 1724–1848. (Bp. 1940.)

A helytartótanács egyházügyi bizottságának kialakulása = Regnum, 1942/43. 229–252. o.

Az újkori magyar közigazgatás története Moháctól a törökök kiűzéséig (Bp. 1946.)

Szekfü Gyula 1918-ban írt cikke a bécsi levéltárakról = LK 1979. 311–323. o.

Ism. műveiről: Bónis György = Száz. 1936. 105–106. o.

Szabó Béla = LK 1936. 327–328. o.

Hajnal István = Száz. 1941. 213–215. o.

Döry Ferenc = LK 1946. 302–304. o.

Ism.: Kónyi Mária: Az 1715–22. évi rendszeres bizottság javaslatai. /Systema politico-oeconomico-militare/... = LK 1934. 199–200. o.

Szabó Dezső: A magyarországi úrbírendezés története Mária Terézia korában I. köt... = LK 1934. 184–192. o.

Ravasz Boriska: A magyar állam és a protestantizmus Mária Terézia uralkodásának második felében... = Száz. 1936. 458–459. o.

Károlyi Árpád: Az 1848-i pozsonyi törvénycikkek az udvar előtt = Korunk Szava, 1937. 502. o.

Csóka Lajos: Mária Terézia iskolareformja és Kollár Ádám = Korunk Szava, 1937. 637. o.

Meszlényi Antal: Az egri érsekség felállításának s a kassai és szatmári püspökségek kiharításának története... = Száz. 1940. 349–350. o.

Ötötvényi [Nagy] Olivér: 1925 március–áprilisában az Intézet kültagjaként "egy monográfiához óhajtott adatokat gyűjteni, mely a Bach- és Schmerling-korszak közigazgatási reformjaival... akar foglalkozni." (Jel. 1925. augusztus 14.)

Fára József: 1928 második felében egy hónapon át az Intézet kültagjaként Zalaegerszeg török hódoltság-kori történetéhez gyűjtött adatokat levéltárakban. (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Publ.: Zalaegerszeg és a Göcsej részletes kalauza (Részletes helyi kalauzok 20.) (Bp. 1934.)

Zalaegerszeg mint megyeszékhely (Zalaegerszeg, 1936.)

Fejér Ferenc: Az 1937/38. tanévben kétszer, július közepétől szeptember közepéig, majd december közepétől március közepéig volt változó belső tag. "A bécsi állami levéltárban és a hadilevéltárban gyűjtött adatokat egy készülő Szemere Bertalan-monográfiához." (Külf. 1937/38. 6. o.)

Fekete Lajos: 1925 májusában az Intézet kültagja. A török paleográfiai füzetek kiadását készítette elő. (Jel. 1925. augusztus 14.)

1934. május 12-től június 8-ig az Intézet változó belső tagja. "A török nyelvű történeti forrásokat kutatta, főleg a török uralom korából származó török hivatalos lajstromokban, az úgynevezett defterekben... Egyidejűleg előkészült egy olyan paleográfiai tanulmányra, mely a defterek írásmódjának és vezetésének sajátosságait tárgyalná." (Jel. 1935. szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.)

Az 1939/40. tanévben ismét változó belső tag volt. "A bécsi Nationalbibliothek keleti kéziratgyűjteményében a török uralom egykorú hivatalos följegyzéseivel foglalkozott. A budai török pénzügyi levéltár töredékeinek általa már korábban ismert és részben lemásolt anyagából ezúttal az 1571., 1573. és 1580. évek budai vámnaplói érdekelték, amelyek fontos adatokat tartalmaznak a Budán lebonyolódott vagy Budán áthaladó törökkori kereskedelem történetéhez." (Külf. 1939/40. 6. o.)

Publ.: Bevezetés a török hódoltság diplomatikájába. Első füzet. Oklevélhasonmások (A Magyar Királyi Országos Levéltár kiadványai) (Bp. 1926.)

Magyar jövevényszók az oszmánli-törökben. Az oszmánli-török nyelv hódoltságkori magyar jövevényszavai (Klny. a Magyar Nyelvből.) (Bp. 1930.)

Török birtokrendszer a hódolt Magyarországon (Értekezések a történeti tudományok köréből XXV. 9.) (Bp. 1940.)

Párhuzam az isztanbuli és budai török hivatali ügyvitel között = LK 1940–1941. 208–222. o.

Ofner Kaufleute zur Zeit der Türkenherrschaft (Klny. a Die Welt des Islamsból.) (Bp. 1941.)

A törökkori Vác egy XVI. századi összeírás alapján (Értekezések a történeti tudományok köréből XXVI. 1.) (Bp. 1942.)

Az esztergomi szandzsák 1570. évi adóösszeírása (Bp. 1943.)

Budapest a törökkorban (Budapest története 3. köt.) (Bp. 1944.)

Die siyaqat-Schrift in der türkischen Finanzverwaltung. Beitrag zur türkischen Paläographie. 1. Bd. Einleitung, Textproben. 2. Bd. Faksimiles (Bibliotheca Orientalis Hungarica 7.) (Bp. 1955.)

Budai török számadáskönyvek 1550–1580. Közzétette: Fekete Lajos és Káldy-Nagy Gyula (Bp. 1962.)

Buda and Pest under Turkish rule (Studia Turco-Hungarica 3.) (Bp. 1976.)

Ism. műveiről: Rásonyi Nagy László = LK 1927. 296–298. o.

Németh Gyula = Száz. 1927. 428–429. o.

Baráth Tibor = Száz. 1934. 86–89. o.

Sinkovics István = Száz. 1969. 112–116. o.

Fettich Nándor: Igen sokszor volt az Intézet vendége. 1925 első felében három hétig kültagként volt itt, "célja a külföldi népvándorlási szakirodalom megismerése volt..., emellett a bécsi egyetem prehisztórikus szemináriumában dolgozott." (Jel. 1925. augusztus 14.) (Külf. 1924/25. 10. o.)

Publ.: Az avarokori műipar Magyarországon. 1. Fogazási ornamentika és ötvöseszközkészletek – Das Kunstgewerbe der Avarenzeit in Ungarn. 1. Zahnschnittornamentik und Pressmodulfunde (Archaeologia Hungarica 1.) (Bp. 1926.)

A honfoglaló magyarság művészete (Bp. 1935.)

A honfoglaló magyarság fémművészete. /Szövegkötet. Táblakötet./ – Die Metallkunst der landnehmenden Ungarn. /Textband. Tafelband./ (Archaeologia Hungarica 21.) (Bp. 1937.)

A népi és kulturális kontinuitás a Kárpátmedencében a régészeti adatok alapján (A Kis Akadémia könyvtára 55.) (Bp. 1943.)

Fináczy Ernő: Külső tagként "az erdélyi nevelés- és oktatásügy XVIII. századi történetére" vonatkozó adatokat gyűjtött. (Külf. 1924/25. 10. o.)

Fischer Endre [később: Ferenczi Endre]: 1935 nyarán – változó belső tagként, mint római ösztöndíjas – a római történelemre vonatkozó újabb szakirodalmat tanulmányozta a bécsi könyvtárakban. (Külf. 1935/36. 7. o.)

Az 1937/38. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – ismét változó belső tag volt. "Az Augustus császár korabeli római állam szervezetének vizsgálatával kapcsolatban az egyetem jogi szemináriumában és a bécsi közönyvtárakban a vonatkozó újabb irodalmat tanulmányozta át." (Külf. 1937/38. 7. o.)

Publ.: A dáciai viaszostáblák okleveles gyakorlata. In: Emlékkönyv Szentpétery Imre születése hatvanadik évfordulójának tünepére. (Bp. 1938.)

Fitz József: A CHZS szerint az 1925/26. tanévben az Intézet tagja volt (124. o.). Károlynak a tanév két félévéről írott jelentésében csak a másodikban találkoztam a nevével, akkor is a vendégeké között: "a német könyvtárnokok bécsi kongresszusán vőn hivatalos kiküldetésben részt, május hó folyamán". (Jel. 1926. július 8.)

Fleischer Gyula: 1925/1926 második félévétől (Jel. 1926. július 8.) 1932 márciusáig – a CHZS 124. o. (a többi kimutatásnak ellentmondó) adata szerint csak az 1930/31. tanévig. Angy. szerint 1926 júliusától 1931 júniusáig – az Intézet belső tagja. Az egri barokk és empire-korabeli művészek, valamint a bécsi Képzőművészeti Akadémia magyar hallgatóinak 1726–1890 közötti személyi és tanulmányi adatai után kutatott, később a bécsi levéltárak magyar művészettörténetre vonatkozó adatait tárta föl a barokk korból. (Jel. 1927. február 2., 1927. július 18., 1928. február 24., 1928. július 23., 1929. április 6., 1930 augusztus, 1931. január 15., 1931. július 25., 1932. január 28.) (Külf. 1926/27. 4. o., 1927/28. 3–4. o. és 1930/31. 5–6. o.)

1929-ben a Belvedere című művészettörténeti szaklapba tanulmányt írt a Gárdapalotáról, az év második felében további három tanulmánya jelent meg. (Egyik A bécsi magyar Gárdapalota címen a Magyar Művészet 1929 szeptemberi számában.) (Jel. 1929 július, 1930 január.) (Külf. 1928/29. 4. o. és 1929/30. 4–5. o.)

Az Intézet "állandó belső tagja volt januártól március végéig, és változó belső tagja lett áprilistól június végéig... Május elején jelent meg... három és félévi levéltári munkájának gyümölcse: «Das kunstgeschichtliche Material der geheimen Kammerzahlabücher in den staatlichen Archiven Wiens von 1705 bis 1790» címen. A bécsi Krystall-Verlag adta ki minden támogatás nélkül." (Jel. 1932. július 8.) (Külf. 1931/32. 6–7. o.)

A tiszti címtárak adatai szerint Fleischer 1938 és 1942 között a Collegium Hungaricum titkáráként segítette Miskolczy Gyula igazgató munkáját.

Publ.: A schönbrunni kastély földszinti termeinek falfestményei (= Ék. 1.)

A Szent István rend alapítása és a rendalapítás képzőművészeti ábrázolásai (= Ék. 3. évf.)

A Bécsi Magyar Történeti Intézet tagjainak és vendégeinek névsora 1920–1932. (= Ék. 3.)

Gróf Széchenyi István és a budai várhegy kiépítésének terve (= Ék. 5. évf.)

Adatok a féltoronyi kastély és belső díszítésének történetéhez. In.: Országos Magyar Szépművészeti Múzeum évkönyvei. 5. köt. 1927–1928. (Bp. 1929.)

A bécsi magyar Gárdapalota = Magyar Művészet, 1929 szeptember

A felsőelefánti Gróf Edelsheim-Gyulai kastély és mennyezetképei. In.: Országos Magyar Szépművészeti Múzeum évkönyvei. 6. köt. 1929–1930. (Bp. 1931.)

Johann Bergl a budapesti egyetemi templom mennyezetfestője (A Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Művészettörténeti Gyűjteményének dolgozatai 11.) (Bp. 1931.)

A Trautson-család innsbrucki levéltára = LK 1931. 316–342. o.

Das kunstgeschichtliche Material der geheimen Kammerzahlabücher in den staatlichen Archiven Wiens von 1705 bis 1790 (Wien, 1932.) (Quellenschriften zur Barocken Kunst in Österreich und Ungarn Bd. I. hrsg. von Anton Hekler)

Magyarok a bécsi Képzőművészeti Akadémián (Bp. 1935.)

Ism. műveiről: Pigler Andor = Száz. 1933. 214–218. o.

Genthon István = Száz. 1933. 345–346. o.

Hoffmann Edit = Száz. 1935. 370–371. o.

Friedreich Endre: 1927 második felében kültagként "rövidebb-hosszabb időt" töltött az Intézetben. Batthyány Lajos özevények visszaemlékezéseihez gyűjtött anyagot. (Jel. 1928. február 24.)

Publ.: Gróf Batthyány Lajos utolsó napjai = Száz. 1927. 113–148. o.

Gróf Batthyány Lajos laibachi fogsága (Bp. 1930.)

Ism.: Németújvári gróf Batthyány Lajos első magyar miniszterelnök főbenjáró póre = LK 1934. 330–334. o.

Fügedi Erik: Az 1939/40. tanévben az Intézet változó belső tagjaként "a bécsi Heeresarchivban a «Josephinische Aufnahme»-t tanulmányozta, azonban rövid párnapos Bécsben tartózkodása után katonai szolgálatra hivatott be". (Külf. 1939/40. 7. o.)

Gáspár Pál: 1928 második felében – nem derül ki mennyi ideig – az Intézet kültagjaként az 1822-ben Pozsonyban tartott utolsó nemzeti zsinat történetét dolgozta föl. (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Gerendás Ernő: Az 1941/42. tanévben fél éves, 1942/43-ban egész éves ösztöndíjat kapott az Intézetbe egyháztörténeti tanulmányok folytatására. (HK 1941. 474. o. és 1942. 505. o.)

Az 1941/42. tanév első félévében volt állandó belső tag. "A jozefinizmus egyházpolitikájára nézve folytatott levéltári kutatásokat a Staatsarchivban. Elsősorban csak a fontosabb, az egyházi élet nagyobb területére kiható kérdéseket kísérte végig minden részletükben. Az anyag bősége miatt csupán az 1790–97 közti nyolc évet tudta ilyen módon feldolgozni..." Emellett könyvtári kutatásokat is végzett a mezőgazdasági irodalom könyvészetéből. Egy hónapig változó belső tagként folytatta munkáját még ebben a tanévben. (Külf. 1941/42. 5. o.)

Gillemot Katalin: 1933 júniusában az Intézet változó belső tagja. (MOL K 726 – 1934-280 /34/.) "Széchenyi Ferenc és bécsi köre" című dolgozatához gyűjtött anyagot a Staatsarchivban, a belügyminiszteri levéltárban, a Nationalbibliothekban és a mechtarista kolostor könyvtárában. (Jel. 1933. szeptember 1.) (Külf. 1932/33. 7. o.)

Publ.: Gróf Széchenyi Ferenc és bécsi köre (A Kir. M. Pázmány Péter Tudományegyetem Művelődéstörténeti Intézetében készült doktori értekezés) (Bp. 1933.)

Javaslatok a monarchia pénzügyeinek rendbehozására 1800 és 1811 között. In.: Emlékkönyv Dománovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1937.)

Ism. műveiről: Hermann Egyed = Száz. 1934. 246–247. o.

Grünwald Béla: Id. ifj. Iványi-Grünwald Bélánál!

Gyallay Pap Domokos: Az 1941/42. tanévre ösztöndíjat kapott az Intézetbe jogtörténeti tanulmányok folytatására. (HK 1941. 474. o.) Egész éven át állandó belső tag volt. Az egyetemen jogtörténeti előadásokat hallgatott, tudományos munkássága pedig "elsősorban az erdélyi állandó bíróságok (continuue tabulae) történetének feltárására irányult, és ebből a célból a Staatsarchivban végzett levéltári kutatást, amit még a Hofkammerarchivban és később magyarországi, budapesti és több erdélyi levéltár anyagának átnézésével akar kiegészíteni. Ezen munkája mellett két, a XVIII. sz. 60-as éveiből származó, Erdélyre vonatkozó emlékirat feldolgozását és közlésre való előkészítését is elvégezte." (Külf. 1941/42. 5–6. o.)

Gyóni Mátyás: Az 1940/41. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagja volt. "A bizánci források alapján az oláh nép kialakulását a Balkánon és annak korai történetét tanulmányozta, különös tekintettel a balkáni oláhságra vonatkozó bizánci forrásanyagra. Kutatásai során a besenyők, úzok és kúnok, majd később a tatárok balkáni szereplésére is talált eddig ismeretlen adatokat." (Külf. 1940/41. 7. o.)

Publ.: A bizánci források. In: A magyarság őstörténete (Szerk. Ligeti Lajos) (Bp. 1943.)

A legrégibb vélemény a román nép eredetéről. Kekaumenos művei mint a román történet forrásai (Bp. 1944.)

Zur Frage der rumänischen Staatsbildungen im XI. Jahrhundert in Paristion (Archaïsierende Volksnamen und ethnische Wirklichkeit in der "Alexias" von Anna Komnene (Études sur l'Europe Centre-Orientale – Ostmitteleuropäische Bibliothek 48.) (Bp. 1944.)

Ism. műveiről: Elekes Lajos = Száz. 1944. 141–144. o.

Hadnagy Albert: 1924 október 8-tól 1926 nyaráig – Angy. szerint júniusáig – az Intézet belső tagja. "Kezdő fiatal tagként" – politikatörténeti érdeklődésének megfelelően – a bécsi egyetemre iratkozott be előadásokra és szemináriumokra (Redlichhez, Srbikhez, Bohattához és Pribramhoz). (Jel. 1925 január.) (Külf. 1924/25. 10. o.) 1925/26-ban – Szekfű javaslatára – az 1790/91. évi erdélyi országgyűlés történetére kutatott a Staatsrat aktái között "s egy az uralkodó magánkönyvtárából átvett hatalmas Hungarico-Transsylvania gyűjtemény irataiból". (Jel. 1925. augusztus 14., 1926 január, 1926. július 8.) (Külf. 1925/26. 2. o.) (Fl.) (CHZS 129. o.)

Hajdu János: 1941 június elejétől szeptember elejéig az Intézet változó belső tagja. "A magyar neveléstörténet főbb kérdésével foglalkozva, a Reichsrat magyar közoktatásügyi vonatkozású tárgyalási anyagát nézte át és figyelmét elsősorban a közoktatásügyi igazgatás és az alsófokú iskolázás (népnevelésügy) felé fordította... Ez a két tárgykör az abszolutizmus korának neveléstörténetében aránylag a legkevésbé ismert két fejezet... Kutató munkájának eredménye nagyobb tanulmány keretében a Magyar Művelődéstörténet V. kötetében, 1942 novemberében jelent meg." (Külf. 1940/41. 5. o.)

Publ.: Felsőbb oktatásügy és tömegnevelés. In: Magyar művelődéstörténet. 5. köt. Az új Magyarország (Bp. 1942.)

Hajnal István: Mályusz Elemérrel együtt az Intézet első tagja volt. Már az 1920/21. tanévben több mint fél esztendő-t töltött az Intézetben, az 1849-es törökországi magyar emigráció történetét kutatva. (Fl.)

1921. július–szeptemberében "befejezte bécsi kutatásait a rábízott téma: «Az 1848/49-diki magyar emigráció története és okirattára» dolgában". (Jelentés 1921. október 15.) (Külf. 1924/25. 8. o.)

"Időközben külföldi becses forrásokból tetemesen megnövekedett, két kötetre rúgó kézírata... – az 1849-es törökországi magyar emigrációról – remélhetőleg sajtó alá kerül nemsokára." (Jel. 1926. július 8.)

Publ.: A Kossuth-emigráció Törökországban. Első köt. (Szerk. és a történeti bevezető tanulmányt írta.) (Bp. 1927.) (A Fontes Irtatok az 1848–49-i emigráció történetéhez sorozatában.)

Racionális fejlődés és írásbeliség (= Ék. 3. évf.)

Ism.: Angyal Dávid: Falk Miksa és Kecskeméthy Aurél elkobzott levelezése... = Száz. 1927. 425–428. o.
Domanovszky Sándor: József nádor iratai. II. köt. = LK 1930. 293–297. o.

Ember Győző: A M. kir. Helytartótanács ügyintézésének története... = Száz. 1941. 213–215. o.

Hajós Erzsébet: 1936 "március közepétől egy hónapig mint változó belső tag, majd július végéig mint vendég a modern magyar és osztrák festőművészekkel foglalkozott". (Külf. 1935/36. 7. o.)

Hanskarl Erzsébet: Az 1938/39. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagja. "Szilágyi Virgil emigrációs éveire gyűjtött anyagot a bécsi állami levéltárakban és a Fővárosi Könyvtár megbízásából a «Wienerisches Diarium»-ban Pest-, Buda- és Óbudára vonatkozó fontosabb híreket gyűjtött egybe." (Külf. 1938/39. 7. o.)

Publ.: Budai, óbudai és pesti hírek a "Wienerisches Diarium" első 50 évfolyamában (1703–1752). Ofen, Altofen und Pest im Spiegel des "Wienerischen Diariums". Mitteilungen aus den Jahrgängen 1703–1752. (Fővárosi Könyvtár. Tanulmányok 12.) (Bp. 1939.)

Haraszi Emil: 1932. szeptember 1-jétől október 22-ig az Intézet változó belső tagja. (MOL K 726 – 1933-335 /34/ és 1934-280 /34/.) "Folytatta... a bécsi könyvtárak, levéltárak és zenei gyűjtemények magyar zenetörténeti anyagának átvizsgálását." (Jel. 1933. szeptember 1.) "Továbbá gyűjtötte az adatokat a magyarok szerepéhez Bécs zenei életében a XVIII. és XIX. század fordulóján, a Magyar Tudományos Akadémia számára készülő könyve anyagához iparkodott fényt vetni a Beethoven-probléma magyar vonatkozásaira, vizsgálta a magyar tánc, főképpen a verbunkos szerepét a bécsi színpadon, végül az osztrák levéltárak magyar zenével kapcsolatos darabjait kutatta fel." (Külf. 1932/33. 7. o.)

1933 szeptember és október havában folytatta előző évben megkezdett kutatásait. (Külf. 1933/34. 7. o.)

Az 1935/36. tanévben, ismét változó belső tagként – nem derül ki, mennyi ideig – "a Rákóczi-induló szerzőségének kérdésével kapcsolatos zenetörténeti kutatásokat végzett." (Külf. 1935/36. 7. o.)

Publ.: Bihari a bécsi kongresszuson és a Rákóczi induló Bécsben (= Ék. 5. évf.)

Barokk zene és kuruc nóta = Száz. 1933. 546–610. o.

Házi Jenő: Igen sokszor vendégeskedett az Intézetben. Sopron történetére vonatkozó forrásokat kutatott minden alkalommal. Hosszabb ideig (hat héten át) 1926 október–novemberében volt "kültag". (Jel. 1927. február 2.) 1927 első felében hat hétig, 1928 második felében pontosan nem tudni, mennyi ideig, ismét kültag. (Jel. 1927. július 18.) (Külf. 1926/27. 4. o. és 1928/29. 5. o.)

Publ.: Határszéli viszállyaink az osztrákokkal a Jagellók uralkodása alatt (= Ék. 1. évf.)

Sopron szabad királyi város története. 1. r. 1–7. köt. 2. r. 1–6. köt. Közli Házi Jenő. (Sopron, 1921–1943.)

Schlippergasse (A Soproni Szemle kiadványai 7.) (Sopron, 1937.)

Sopron középkori egyháztörténete (Győregyházmegye múltjából 4. I.) (Sopron, 1939.)

A soproni plébániai iskola (A Soproni Szemle kiadványai 56.) (Sopron, 1939.)

A soproni polgárjog megszerzésének története (A Soproni Szemle kiadványai 128.) (Sopron 1941.)

Herczegh József: 1929. december 15-től 1930. január 17-ig az Intézet változó belső tagja egy hónapon keresztül. A jezsuita nevelés történetét tanulmányozta. (MOL P 1541 2. tét.) (Jel. 1930 január.) (Külf. 1929/30. 5. o.)

Hermann Egyed: 1932 októberétől 1933. július 15-ig az Intézet állandó belső tagja. (MOL K 726 – 1934-280 /34/) "Kutatásának tárgya volt I. Ferenc király (1792-1835) egyházpolitikája, különös tekintettel Magyarországra." (Jel. 1933. szeptember 1.) "Főleg az államtanácsi és államkonferenciái iratokat vizsgálta át, figyelembe vette továbbá a kabineti irattár aktáit is. Mindezekben bő anyagot talált az akkori egyházpolitikai élet fontos problémáinak, mint a placetum regium, a püspökök érintkezése a szentszékkal, a nuncius hatásköre, házasságjog stb. megvilágítására és az udvar e tekintetben képviselt álláspontjának fejlődésére vonatkozólag. Tanulmányainak e fő tárgya mellett felkutatta és megírta Lonovics csanádi püspöknek a vegyesházasságok ügyében történt római kiküldetése belpolitikai és diplomáciai előkészítésének történetét (1840–1841) is." (Külf. 1932/33. 6–7. o.) (Fl.) (CHZS 132. o.)

Publ.: Az 1822-i erdélyi egyházmegyei zsinat (= Ék. 5. évf.)

Staatliche Klosterreform in Ungarn /1814–1827/ (= Ék. 7. évf.)

Lonovics József római küldetésének belpolitikai és diplomáciai előkészítése (A Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem egyháztörténelmi szemináriumának kiadványai I.) (Bp. 1934.)

(Artner Edgárral közösen:) A Hittudományi Kar története 1635–1935. (Bp. 1938.) (A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem története I.)

Ism. műveiről: Varga Zoltán = Száz. 1936. 107–108. o.

Ism.: Gillemot Katalin: Gróf Széchenyi Ferenc és bécsi köre... = Száz. 1934. 246–247. o.

Herzog József: 1924 augusztusában és szeptemberében a Történelmi Társulat megbízásából készülő monográfiájához, a m. kir. (udvari) kamara történetéhez gyűjtött adatokat az Intézet belső tagjaként. (Jel. 1925 január.) "Ismételten jelentős eredménnyel tanulmányozta a bécsi udvari kamara idevágó iratait." (Külf. 1924/25. 9. o.)

1925 augusztus–szeptemberében négy hétig belső tagként, 1926 augusztusában és az 1926/27. tanévben – ekkor nem tudjuk, mennyi ideig – pedig kültagként folytatta ezirányú munkáját. (Jel. 1926 január, 1927. február 2.) (Külf. 1925/26. 2. o. és 1926/27. 4. o.) (CHZS 132. o.) (Angy.) "A magyar kamara történetéről tervezett nagy munkája, amelyet a Magyar Történelmi Társulat «Magyarország újjabkori Történetének Forrásai» c. kiadványsorozatában vállalt, csak terv maradt. Még a húszas évek derekán lelkesedéssel fogott hozzá, külön tanulmányi szabadság nélkül, nyári pihenőit feláldozva kutatott Bécsben a Hofkammer levéltárában, év közben pedig itthon folytatta a munkát, részben a Bécsből kikölcsönzött anyagot dolgozva fel... Attól kezdve pedig, hogy az Országos Levéltár első tisztviselője lett – a magyar

történeti irodalom őszinte veszteségére – véglegesen elejtette ezt a munkát, amely pedig nem is lehetett volna hivatottabb kézben." (LK 1942–1945. 412. o.)

Publ.: A magyar kamarai levéltár története. I–III. közl. = LK 1928. 1–52. o., 1929. 155–192. o., 1931. 226–283. o.

A magyar kincstár háborús hitelművelei Grassalkovich kamaraelnöksége idején = Száz. 1924. 433–465. o.

A m. kir. hitelfőpénztár megszervezése és működése Mária Terézia korában = Száz. 1925. 160–177. és 264–278. o.

A magyar provinciális tábla. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

Horváth Jenő: Többször volt vendége az Intézetnek. 1925 első felében kültagként "a 48 utáni, 50-es évekbeli angol–osztrák–magyar politikai viszonyok történetét óhajta levéltári alapon kutatni..." (Jel. 1925. augusztus 14.) (Külf. 1924/25. 10. o.) 1926 júniusában 15 napig külső tag. "Inkább csak néhány kijegyzést tön és tájékozódást szerzett...«Magyarország külpolitikai összeköttetéseihez 1815 és 1848 között» (!), aztán a közös minisztertanács jegyzőkönyveiből 1867–1894 közt. Az ezen hatalmas anyagban való orientálódás mellett ráért még – és ezért őszinte szerencsekívánatot érdemel – Blackwell angol ügynökkel (1840–48) és a szabadságharc külpolitikai összeköttetései levéltári anyagával foglalkozni." (Jel. 1926. július 8.) (Külf. 1925/26. 3. o.)

Publ.: Anglia és a magyar szabadságharc = Száz. 1926. 592–612. és 720–738. o.

Amerika és a magyar szabadságharc = Száz. 1927. 231–242. o.

A magyar kormány adriai politikája 1848–1849. Adatok Fiume, Dalmácia és a magyar tengerészet történetéhez (Bp. 1927.)

Magyar diplomácia. A magyar állam külpolitikai összeköttetései a bécsi végzésektől a kettős monarchia fölbomlásáig (Bp. 1928.)

Ism.: Thim József: A magyarországi 1848–49-iki szerb felkelés története. II.... = Száz. 1933. 469–470. o.

Horváthné Pálffy Ilona: Id. Pálffy Ilona!

Höllrigl József: 1928 második felében intézeti kültagként tanulmányozta "néhány hétig" a bécsi és a vidéki múzeumok keramika-anyagát. (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Hunyady Ilona: Az 1940/41. tanévben állandó belső tag mindkét félévben. A tanév első felében bécsi és a Bécs környéki múzeumok "leletanyagát tanulmányozta és dolgozta fel a magyarországi kelta leletanyagra való tekintettel". A második félévben "a bécsi egyetem régészeti intézetében és más régészeti könyvtárakban a magyarországi kelta leletanyaggal kapcsolatos történeti irodalmat tanulmányozta át... Az utolsó két hónap helyett készpénzsegélyt kapott az északolaszországi vonatkozó régészeti anyag kutatására is." (Külf. 1940/41. 5–6. o.)

Publ.: Die Kelten im Karpatenbecken. Tafelband – Kelták a Kárpátmedencében. Táblakötet (Dissertationes Pannonicae II. 18.) (Bp. 1942.)

A kelták a Kárpátmedencében. Szövegkötet (Dissertationes Pannonicae II. 18.) (Bp. 1944.)

Ism. műveiről: Szántó Imre = Száz. 1947. 271–272. o.

Husztí József: 1928 második felében – nem derül ki, mennyi ideig – az Intézet kültagjaként a magyarországi humanizmus történetéhez gyűjtött anyagot. (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Ila Bálint: 1927 második felétől 1929 szeptemberéig – Angy. szerint 1927 októbertől 1929 júliusáig – az Intézet állandó belső tagja. (Fl.) (CHZS 135. o.) Előadásokra járt az egyetemen (Redlichhez, Uebersbergerhez, Bauerhez, Petzelhez), Dopsch szemináriumán vett részt és önálló levéltári kutatásokat is folytatott "A magyar királyi birtokok elzálogosítása a XVI. században" témakörben és a magyar nagybirtok XVI. századi történetére vonatkozóan. (Jel. 1928. február 24., 1928. július 23., 1929. április 6., 1929 július) (Külf. 1927/28. 4. o.) "Kutatásait, melyek a honvédelem kérdésében is érdekes eredményekre vezettek (mi volt a nagybirtok szerepe a végvárrendszer megalkotásában és fenntartásában) Budapesten készül kiegészíteni." (Külf. 1928/29. 4. o.)

1929 szeptemberében három hétig – 8. és 29. között – változó belső tagként folytatta kutatásait. (MOL P 1541 2. tét.) (Jel. 1930 január) (Külf. 1929/30. 5. o.)

1933/34-ben a CHZS 135. o. szerint újabb 3 hónapot – a MOL K 726 – 1934-280 /34/. szerint csak egyet (augusztus 15-től szeptember 15-ig) – töltött az Intézetben. Valószínűleg e vonatkozásban a Külf. adatai a legmegbízhatóbbak: változó belső tagként "1933 augusztus közepétől november közepéig Thurzó György nádor életére és korára nézve gyűjtött adatokat. E célból átnézte a Staatsarchiv, Hofkammerarchiv, Nieder-Öst. Landesarchiv erre vonatkozó anyagát, a Kriegsarchiv, Hofkriegsrat iratait, áttanulmányozta Linzben az Oberöst. Landesarchiv Annales kötetének egykorú följegyzéseit, az Árva várában őrzött közbirtokossági levéltárban a Thurzó-levéltár ottmaradt iratait. Kutatásainak egy részét felhasználta az

1614-i nagy linzi konventről (az Intézet évkönyve számára írt) értekezésében, továbbá a Magyar Protestáns egyháztörténeti Adattár czévi (XV. évf.), általa sajtó alá rendezett közleményének («A Thurzó-Leváltár protestáns egyháztörténeti iratai») jegyzeteiben. Árvai kirándulásának tapasztalatai alapján megírta a Leváltári Közlemények 1933. évi 3–4. számában «Az árvai közbirtokosság leváltára» című tanulmányát." (Külf. 1933/34. 6. o.)

Publ.: Az 1614-i linzi egyetemes gyűlés (= Ék. 4. évf.)

Az árvai közbirtokosság leváltára = LK 1933. 223–241. o.

Az első magyar evangélikus főiskola tervei. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

A Thurzó-leváltár protestáns egyháztörténeti iratai (Magyar Protestáns Egyháztörténeti Adattár, XV. évf.) (Bp. 1934.)

A gömöri jobbágyság a XVII–XVIII. században az úrbérrendezésig (Felvidéki Tudományos Társaság [kiadványai] I. 6.) (Bp. 1938.)

Ism. műveiről: Váczy Elemér = LK 1934. 195–198. o.

Ványó Tihamér = Száz. 1936. 81–85. o.

Incze Gábor: 1930 júliusában (Angy.) egy hónapig változó belső tagként "a magyar református kegyességi irodalom történetét kutatta". Még ebben az évben megjelent e témakörből egy könyve "A magyar református imádságok a XVI. és XVII. században" címmel. (Jel. 1931. január 31. és 1931. július 25.) (Külf. 1930/31. 6. o.)

Publ.: A magyar református imádság a XVI. és XVII. században (Theológiai tanulmányok 15.) (Debrecen, 1931.)

Ism.: Révész Imre = Száz. 1933. 74–79. o.

Iványi Béla: Külső tagként "a XVI. század magyar jogtörténetét" kutatta. (Külf. 1924/25. 10. o.)

Publ.: Mossóczy Zakariás és a magyar Corpus Juris keletkezése (Bp. 1926.)

iff. Iványi-Grünwald Béla: 1927 második felétől két tanéven keresztül – Angy. szerint 1927 októberétől 1929 júliusáig – az Intézet állandó belső tagja. (Fl.) (CHZS 136. o.) Előadásokat hallgatott a bécsi egyetemen (Srbiknél és Biblnél) és levéltári kutatásokat folytatott a bécsi udvar magyarországi gazdaságpolitikájáról 1825 és 1848 között. (Jel. 1928. február 3.) 1928 elejétől Széchenyi Hitelének centenáriumi kiadása előkészítésén, a történeti bevezetés megírásán is dolgozik. (Jel. 1928. július 23.) (Külf. 1927/28. 4. o.) "Elismerésre méltó eredményeket ért el a «Hitel» forrásainak, Széchenyi előtanulmányainak kérdésében. A kiadvány kéziratja jelen félévben fog teljesen elkészülni." (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 4. o.) A bevezetésben "a Hitel korának gazdaságtörténeti viszonyait akarja vázolni. Munkája újabkori gazdaságtörténeti irodalmunk becses gazdagodását fogja jelenteni." (Jel. 1929 július.)

Az 1935/36-os tanévben három és fél hónapon keresztül ismét az Intézet tagja. "A XIX. századi egyetemes történetre vonatkozólag végzett kutatásokat a bécsi közönyvtárak anyagában." (Külf. 1935/36. 6. o.) (CHZS 136. o.)

Publ.: Gróf Széchenyi István összes munkái. 2. köt. Hitel. A Taglatat és a Hitellel foglalkozó kisebb iratok. Szerk. és bev. ellátta iff. Iványi-Grünwald Béla (Bp. 1930.) (A Fontes Széchenyi... sorozatában.)

A legújabb kor története (Egyetemes történet 4. köt.) (Bp. 1937.)

Ism. műveiről: Ungár László = Száz. 1933. 455–460. o.

Jakó Zsigmond: Az 1939/40. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – változó belső tagként "Bihar vármegye betelepüléséről és a török uralom előtti nemzetiségi viszonyairól készült doktori értekezéséhez anyagot gyűjtött a bécsi Hofkammerarchivban, majd a Heeresarchivban Bihar megye régi vízrajzának és erdősegeinek megismerése céljából a II. József-féle térképfelvételeket és országleírásait tanulmányozta." (Külf. 1939/40. 7. o.)

Az 1943/44. tanévre is intézeti ösztöndíjat kapott. (HK 1943. 351. o.)

Publ.: Bihar megye a török pusztítás előtt (Település- és népiségtörténeti értekezések 5.) (Bp. 1940.)

Ism. műveiről: Makkai László = Száz. 1941. 189–195. o.

Ism.: Mezősi Károly: Bihar vármegye a török uralom megszűnése idejében = Száz. 1944. 312–315. o.

Jánossy Dénes: 1925 áprilisától júniusáig hat hétig – Angy. szerint 1925 októberében és novemberében – az Intézet kültagja. "Rendkívüli szorgalommal kivonatolta és másolta" a Kossuth-emigrációval (Kossuth 1851-es angliai és 1851–52-es amerikai útjával) kapcsolatos dokumentumokat a Fontes tervezett kiadványa számára. (Jel. 1925. augusztus 14.) A Budapesten és Berlin–Dahlemben felkutatott anyagát a bécsi diplomáciai forrásokkal egészítette ki. (Külf. 1924/25. 9. o.)

1925 október közepétől hat héten át folytatta kutatásait. (Jel. 1926 január.) (Külf. 1925/26. 2. o.) (CHZS 137. o.)

Fl. – a többi kimutatástól eltérő adatai – szerint 1926/27-ben több mint fél évig volt intézeti tag.

1930-1936 között Jánossy a bécsi magyar levéltári delegáció vezetője, s ugyanebben az időszakban – a tiszti címtárak adatai szerint egy rövid megszakítással (1932-ben nem szerepel ilyen minőségben) – a Történeti Intézet igazgatóhelyettese is volt.

Publ.: A Kossuth-emigráció Angliában és Amerikában 1851–1852. I. köt. (A bev. tanulmányt írta és az okirattárat összeáll.) (Bp. 1940.); II. köt. Első r. (Az iratokat összeáll.) (Bp. 1944.) Második r. (Az iratokat összeáll.) (Bp. 1948.) (A Fontes Iratok az 1848–49-i emigráció történetéhez sorozatában.)

Die russische Intervention in Ungarn im Jahre 1849 (= Ék. 1. évf.)

Der handelspolitische Konflikt zwischen der österreichisch-ungarischen Monarchie und Serbien in den Jahren 1904–1910 (= Ék. 2. évf.)

Die Territorialfrage der serbischen Woiwodschaft in Ungarn (= Ék. 3. évf.)

Die Geheimpläne Kossuths für einen zweiten Befreiungsfeldzug in Ungarn 1849–1854 (= Ék. 6. évf.)

A szerb politika útjai a berlini kongresszustól a szerb királyság kikiáltásáig. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

Great Britain and Kossuth (Études sur l'Europe Centre-Orientale – Ostmitteleuropäische Bibliothek 9.) (Bp. 1937.)

Die ungarische Emigration und der Krieg im Orient (Études sur l'Europe Centre-Orientale – Ostmitteleuropäische Bibliothek 19.) (Bp. 1939.)

Ism. műveiről: Szabó István = Száz. 1933. 100–102. o.

Szabó István = Száz. 1941. 85–88. o.

Juhász Lajos: Az 1937/38. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagjaként "erdőtörténeti tanulmányait egészítette ki a bécsi hadilevéltárban őrzött térképanyag és a Magyarországon rendelkezésre nem álló folyóiratok révén." (Külf. 1937/38. 7. o.)

Az 1938/39. tanévben ismét változó belső tagként "Lónyay Menyhért gróf magyar és közös pénzügyminiszter, később magyar miniszterelnök közéleti tevékenységével foglalkozott és főképpen az 1868-i magyar–horvát kiegyezés revíziójára vonatkozó levéltári anyagot gyűjtötte össze". Ennek eredményeképp jelent meg tanulmánya az intézeti évkönyvben. (Külf. 1938/39. 7. o.)

Az 1942/42. tanévben egy hónapig megint változó belső tag volt, "a magyar–horvát kapcsolatok XIX. századi történetére vonatkozó levéltári kutatásokat végzett". (Külf. 1941/42. 6. o.)

Publ.: A horvát kérdés az 1868-i kiegyezés után (= Ék. 8. évf.)

A vas megyei Farkas-erdő a XVII. és XVIII. században /Egy fejezet a magyar erdőtörténet Mária Terézia 1769-i erdőrendtartását megelőző korszakából/ = Száz. 1937. 553–575. o.

Az 1869-i "pénzválság" és a bankkérdés = Száz. 1939. 33–75. o.

Lónyay Menyhért közös pénzügyministersége. 1870–1871. = Száz. 1941. 363–404. o.

Ism.: Makkai László: Szolnok-Doboka megye magyarságának pusztulása a XVII. század elején... = Száz. 1943. 498–499. o.

Kring Miklós: A muraközi országhatár a magyar–horvát viszony történetében... = Száz. 1944. 111–112. o.

Kapossy János: 1925 október végétől az Intézet tagja. Készülő Maulbertsch monográfiájához, Hillebrandt császári főépítész tevékenységéhez, a XVIII. századi magyarországi építészet és a gárdapalota építése történetéhez gyűjtött levéltári anyagokat. (Jel. 1926 január.) 1926 február közepén távozott az Intézetből. (Jel. 1926. július 8.) (Külf. 1925/26. 2. o.) (CHZS 140. o.) (Angy.)

Publ.: Maulbertsch a szombathelyi püspöki palotában (Acta Savariensia 3.) (Szombathely, 1943.)

Ism. műveiről: Aggházy Mária = Száz. 1944. 326. o.

Károlyi Árpád:

Publ.: Addigi műveinek bibliográfiáját ld. Kozocsa Sándor: Károlyi Árpád-Bibliográfia (= Ék. 3.)

Gróf Széchenyi István döblingi irodalmi hagyatéka I–II. (Bp. 1921–1922.) (A Fontes Gróf Széchenyi István összes munkái sorozatának 7–8. kötete.)

Németújvári gróf Batthyány Lajos első magyar miniszterelnök főbenjáró pöre I–II. köt. (Írta, az adatokat összegyűjt. és szerk. Károlyi Árpád) (Bp. 1932.) (A Fontes Hivatalos iratok és levelek sorozatában.)

Az 1848-diki posztonyi törvénycikkek az udvar előtt (Bp. 1936.) (A Fontes Hivatalos iratok és levelek sorozatában.)

Angyal Dávid, a történetíró (= Ék. 7.)

Széchenyi István elkobzott iratai/Tájékoztató jelentés/ = Száz. 1920. 225–242. o.

Magyarország társjoga az udvari kincstár javaihoz és az uralkodó család hitbizományi vagyonához, történeti és számszerű hivatalos adatok világánál (Bp. 1922.)

Az 1848. III. tc. történetéből. In: Emlékkönyv dr. gróf Klebelsberg Kunó [!] negyedszázados kultúrpolitikai működésének emlékére, születésének ötvenedik évfordulóján (Bp. 1925.)

A Bécsi Magyar Történeti Intézet első lusztruma (1920–1925) = LK 1925. 285–308. o.

Néhány történeti tanulmány (Bp. 1930.)

Ism. műveiről: Friedreich Endre = LK 1932. 330–334. o.

Kelényi Béla Ottó: Az 1938/39. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – az Intézet állandó belső tagjaként "a bécsi Hofkammerarchivban a pesti tanács és a királyi kamara között folyó tárgyalások anyagából a pesti pénzügyi adminisztrációra vonatkozó előterjesztéseket és rendelkezéseket tekintette át, s ekként betekintést nyert Buda és Pest XVIII. századi történetének számos ipari és kereskedelmi kérdésébe, valamint a bécsi kormányzat ipar- és vámpolitikájába". (Külf. 1938/39. 7. o.)

Az 1940/41. tanévben ismét változó belső tag volt (ekkor sem derül ki, mennyi ideig). "A bécsi Staatsarchivban a pesti újjvárosi telekszabályozások, az új vásártér rendezésének és a színházi telek kijelölésének történetéhez gyűjtött anyagot. A Hofkammerarchivban feldolgozta a pest-budai hajóhíd kamarai kezelésének történetét 1776–1792 között és a levéltár indexeiből, későbbi feldolgozás céljára, kiírta 1820-ig a Budapest várostörténeti iratszámokat." (Külf. 1940/41. 7. o.)

Az 1941/42. tanévben egy hónapig újra változó belső tagként "Budapest helytörténetére nézve végzett levéltári kutatást". (Külf. 1941/42. 6. o.)

Publ.: Iparosok és kereskedők Budán és Pesten a középkorban. In: Budapest régiségei. Régészeti és történeti évkönyv. 13. köt. (Bp. 1943.)

Ism.: Schoen Arnold: A budai Szent Anna-templom + A budapesti központi városháza... = Száz. 1932. 426–431. o.

Kerényi András: Az 1938/39. tanév második félévében a Collegium Hungaricum ösztöndíjasa volt, s ezt követően – 1939 nyarán – az Intézet állandó belső tagjaként fejezte be "Trák, illír és kelta nevek a Dunamedencében" címen készülő doktori dolgozatához adatgyűjtését. (Külf. 1938/39. 11. és 7. o.)

Az 1939/40. tanévben újra változó belső tagként – nem derül ki, mennyi időn keresztül – folytatta kutatásait. (Külf. 1939/40. 7. o.)

Publ.: A dáciai személynevek. Die Personennamen von Dazien (Dissertationes Pannonicae I. 9.) (Bp. 1941.)

Kiss Ernő: 1926 második felében az Intézet kültagjaként Debrecen történetére vonatkozó aktákat kutatott a bécsi nagy levéltárakban. (Jel. 1927. febr. 2.) (Külf. 1926/27. 4. o.)

Klein Gáspár: 1926 októberének második felétől az Intézet belső tagja. Az egyetemen történeti és szociológiai előadásokra iratkozott be, és XVII. századvégi latin és németnyelvű fogalmazványokat másolt a Fontes számára. (Jel. 1927. február 2.) "Önálló levéltári kutatásának tárgya az volt, hogy a bécsi kormány, kül. az államtanács minő állást foglalt el a XVIII. század második felében a külföldi egyetemekre kívánczó magyar ifjúság kiengedése ügyében." (Jel. 1927. július 18.) (Külf. 1926/27. 4. o.) (Fl.) 1927 július végén búcsúzott az Intézettől. (Jel. 1928. február 24.)

Változó belső tagként 1928 második felében, majd 1929 július–augusztusában hat héten át – július 10-től augusztus 23-ig (MOL P 1541 2. tét.) - folytatta megkezdett anyaggyűjtését. (Jel. 1929. április 6., 1930 január.) (Külf. 1928/29. 5. o. és 1929/30. 5. o.) (Angy.)

(A CHZS 145. o. szerint az 1924/25. tanévben is az Intézet tagja volt, Károlyi jelentései és a Külf. azonban ekkor nem említik a nevét.)

Publ.: Az állami protestáns egyetem eszméje a Habsburgok alatt a XVIII. és XIX. században. Művelődés-történeti forrástanulmány (Theológiai tanulmányok 11.) (Debrecen, 1930.)

Ism. műveiről: Málnási Ödön = Száz. 1930. 667–668. o.

Ism.: Szentpétery Imre: A pozsonyi és a szepesi kamara viszonya a XVI. században... = LK 1937. 294. o.

Pálffy I.: A kamarai igazgatás bevezetése a töröktől visszafoglalt területeken = LK 1937. 295. o.

Komjáthy Miklós: Id. Kring Miklós!

Komoróczy György: 1931 június–júliusában változó belső tag. A Staatsarchivban és a Hofkammerarchivban kutatta a "Nádasdy-birtokok történetét, igazgatását és termelését". (Jel. 1932. január 28.) (Külf. 1931/32. 7. o.)

Az 1935/36. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – ismét változó belső tag. "A Lengyelország felé irányuló magyar borkivitel története 1772-ig" című munkájához gyűjtött adatokat. (Külf. 1935/36. 7. o.)

Publ.: A XVI. és XVII. századi lengyel kereskedelempolitika irányai és a magyar borkivitel (= Ék. 4.)

Nádasdy Tamás és a XVI. századi magyar nagybirtok gazdálkodása (Tanulmányok a magyar mezőgazdaság történetéhez 3.) (Bp. 1932.)

A magyar kereskedelem története (Kincsestár. A Magyar Szemle Társaság kis könyvtára 61.) (Bp. 1942.)

Borkivitelünk észak felé. Fejezet a magyar kereskedelem történetéből (Kassa, 1944.)

Ism. műveiről: Szabó István = Száz. 1933. 205–214. o.

Lederer Emma = Száz. 1943. 459–460. o.

Besnyő Miklós = Száz. 1947. 310–312. o.

Kónyi Márta: 1931 augusztusában változó belső tagként "az 1716-iki országgyűlés 24. és 59. articulusa által kiküldött rendszeres bizottságok reform-javaslatait tanulmányozta". (Jel. 1932. január 28. és július 8.) Feldolgozta a Staatsarchiv Hungarica-sorozatából az 1715–23. évekre vonatkozó fasciculusokat. Az igazságszolgáltatás átszervezésére nézve terjedelmesebb ismeretlen anyagot talált, az 59. articulus értelmében kidolgozott systema politico-oeconomica-militare munkálatainak menetére nézve fontos anyagot szolgáltatott az udvari konferenciák jegyzőkönyvei, a deputátusok privát följegyzései és Managetta udvari tanácsosnak az udvari kancellárhoz intézett jelentései. A második félév folyamán [azaz már 1932-ben] kutatásainak folytatása céljából ismét az intézetben időzött." (Külf. 1931/32. 7-8. o.) (MOL K 728 1933-335 /34/)

Publ.: Az 1715–22. évi rendszeres bizottság javaslatai. /Systema politico-oeconomico-militare/ (= Ék. 2. évf.)

A váradi kincstári uradalom jobbágysága 1718-ban (= Ék. 4. évf.)

Ism. műveiről: Ember Győző = LK 1934. 199–200. o.

Bónis György = Száz. 1934. 429–432. o.

Kósa János: Az 1937/38. tanévben fél évre szóló ösztöndíjat kapott az Intézetbe. Állandó belső tag október közepétől február közepéig. "A magyar szabadságharc utáni évek településtörténetével foglalkozott és munkájához a bécsi állami levéltárban, az udvari kamarai levéltárban, a pénzügy-, belügy- és igazságügyi minisztériumok levéltáraiban gyűjtött anyagot. Levéltári kutatásait a tanulmányi év második felében mint a bécsi Collegium Hungaricum ösztöndíjasa folytatta." (Külf. 1937/38. 7. o.) (HK 1937. 218. o.)

Publ.: Die ungarische Kolonisationsfrage um die Mitte des 19. Jahrhunderts (= Ék. 8. évf.)

A budapesti selyemipar kialakulása (= Ék. 9. évf.)

Kosáry Domokos: 1935. május 26-tól június 12-ig az Intézet változó belső tagja. "Görgey Artúr pályájával foglalkozott. Az állami és hadi levéltárakban kijegyzett néhány száz aktát. Görgey száműzetésére is talált a belügyi levéltárban körülbelül 60 aktát. Az anyag egy részét, különösen a fegyverletételre vonatkozót már fel is dolgozta. Azonkívül 100 aktát le is másolt. Remélhető, hogy Kosáry bécsi kutatásai jelentősen gyarapítani fogják annak a Görgey-tanulmánynak az értékét, melyet nemsokára közzé fog tenni." (Jel. 1935 szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.)

A következő tanévben ismét változó belső tagként – nem derül ki, hogy mennyi ideig – folytatta kutatásait. (Külf. 1935/36. 7. o.)

Publ.: A Görgey-kérdés története (Bp. 1936.)

A Görgey-kérdés. Beszámoló egy könyvről = Magyar Szemle, 1936/3. sz.

Görgey (Bp. 1939.)

A Görgey-kérdés és története (Bp. 1994.)

Ism.: Miskolczy Gyula: A kamarilla a reformkorszakban... = Száz. 1940. 246–247. o.

Kosáry Judit: Az 1938/39. tanévben az Intézet változó belső tagjaként "készülő disszertációjához, amely a XVII. századi magyar nő viseletéről szól, adatokat és összehasonlító anyagot gyűjtött a bécsi Iparművészeti Múzeumban és a Nationalbibliothek színházi és portrégyűjteményében". (Külf. 1938/39. 7. o.)

Kovács Lajos: 1934 szeptemberében egy hétig változó belső tag (betegsége miatt kellett ilyen gyorsan hazautaznia). "Buda és Pest történetét kutatta a 17. és 19. századokban." (Jel. 1935 szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.)

Kozoca Sándor: Az 1930/31. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagjaként a bécsi Nationalbibliothek rendszerét és új katalógus-típusát tanulmányozta. (Külf. 1930/31. 6. o.)

Angyal Dávid jelentése szerint 1931. március 1-től április 11-ig e célból nem változó belső, hanem csak vendégtag volt. (Jel. 1931. július 25.)

A CHZS arról tesz említést, hogy e tanévben Ausztriában és Németországban volt állami ösztöndíjas (ez Angyal jelentését erősíti). (149. o.)

Publ.: Károlyi Árpád-Bibliográfia (= Ék. 3. évf.)

Hóman Bálint irodalmi munkássága (= Ék. 4. évf.)

Angyal Dávid irodalmi munkássága (= Ék. 7. évf.)

Köhler Aladár: 1930 első felében – Angy. szerint március-áprilisban – változó belső tag. "A Szapáry Péter bosszúja néven ismeretes történeti mondának keletkezését kutatta." (Jel. 1930 augusztus.) (Külf. 1929/30. 5. o.) "Közzétette kutatási eredményeit az Ethnografiában." (Jel. 1931. január 15.)

Publ.: Szapáry Péter mondája = Ethnographia – Népelet, 1930. 85–96. és 161–176.

Kring Miklós [később *Komjáthy Miklós*]: Bár már az 1931/32. tanévre odaitérték neki az ösztöndíjat (HK 1931. 149. o.), valószínűleg az év közbeni radikális költségvetési csökkentések miatt csak a következő évben, 1932. október 7-től 1933. július 31-ig volt az Intézet állandó belső tagja. (MOL K 726 – 1933-335)

/34/ és 1934-280 /34/) "Azzal a megbízással küldetett intézetünkbe, hogy a nyugat-magyarországi határ-
perek történetére vonatkozó bécsi levéltári anyaggal egészíti ki Dr. Domanovszky Sándor egyetemi tanár
úr gyűjtését, mely a kérdés tetemes részét máris megvilágította... A feldolgozás középpontjába az államha-
tár kialakulását akarja felvenni. Szerinte ugyanis a középkor egészen a XVII. századig nem ismert állam-
határokat." (Jel. 1933. szeptember 1.) "A Staatsarchivban a Hungaricából a XV–XVI. század fordulójára
és a XVII. század közepére vonatkozó fasciculusokat nézte át; kivonatot készített egy XVIII. századi
elaborátumból, melyben Scheyb tartományi titkár Ausztriának történeti jogát igyekszik bizonyítani a
Lajta–Rába közre. A Staatsarchiv des Innernben és a Niederösterreichisches Landesarchivban az alsó-
ausztriai és stájerországi határ kiigazítására kirendelt bizottságok iratait gyűjtötte össze, míg a
Hofkammerarchivban a Niederösterreichisches Herrschaftsakten-sorozatnak a nyugat-magyarországi nagy
uradalmakra vonatkozó fasciculusait kivonolta. Májusban Sopronban járt és itt egy 1717-ben készült
érdekes határtérképre bukkant... Levéltári kutatásai mellett a bécsi könyvtárakban tájékozódást szerzett
magának az elszakított Nyugat-Magyarország (Burgenland) legújabb osztrák és német irodalmában is." (Külf. 1932/33. 7. o.) (Fl.) (CHZS 151. o.)

1935 június–júliusában négy hétig változó belső tagként "Tata történetét kutatta a magyarországi török
uralom korában" az állami, a hadi és a kamarai levéltárban. "Kutatásai nyomán már meglehetősen tisztán
látja a tatái végvár törökkori helyzetét, gazdasági alapjait s különösen viszonyát a felsőbb hatóságokhoz." (Jel. 1935 szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.)

Az 1940/41. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – ismét változó belső tag. "Korábbi kutatásai kiegészí-
téseként levéltári kutatásokat végzett Tata város törökkori történetére vonatkozólag. Munkája folyamán
a XVIII. század húszas éveig jutott el, amikor Tatának királyi végvár-jellege végképpen megszűnt és az
Esterházy-grófok kezére jutván, egy nagy magánuradalom középpontjává vált." (Külf. 1940/41. 7. o.)

Publ.: A magyar államhatár kialakulásáról (= Ék. 4. évf.)

Az állam Tacitus történetiszemléletében (= Ék. 5. évf.)

Magyarország határai Szent István korában. In: Emlékkönyv Szent István halálának kilencszázadik évfor-
dulóján. 2. köt. (Szerk. Serédi Juszinián) (Bp. 1938.)

Helytörténelem (A Bessenyei Társaság kiadványai 4.) (Nyiregyháza, 1941.)

A muraközi országhatár a magyar-horvát viszony történetében. In: a Magyar Történettudományi Intézet
évkönyve (Bp. 1942.)

Burgenland a német történetirodalomban = Száz. 1944. 241–262. o.

Ism. műveiről: Moór Elemér = Száz. 1936. 96–97. o.; Kring Miklós: Válasz Moór Elemérnek = Száz.
1936. 236–237. o.; Moór Elemér: Megjegyzések Kring Miklós válaszára = Száz. 1936. 237. o.

Juhász Lajos = Száz. 1944. 111–112. o.

Ism.: Majlát Jolán: Egy alföldi civis-város kialakulása... = Száz. 1944. 546–547. o.

Kulcsár Erzsébet Zsuzsanna: Az 1935/36. tanévben változó belső tagként – nem tudjuk, mennyi időn át –
"a magyarországi német nemzetiségről 1867 óta megjelent német és osztrák véleményekkel foglalkozott". (Külf. 1935/36. 7–8. o.)

1937 június közepétől szeptember közepéig újra változó belső tagként "az Alldeutsch-mozgalomnak
Magyarországhoz való viszonyára, eszméire és törekvéseire nézve igyekezett adatokat gyűjteni" a Nemzeti
Könyvtár folyóiratgyűjteményében. "Világosság derült e mozgalomnak kezdetben erősen magyarellenes
tendenciájára, mely beállítottág azonban már a világháború folyamán erőtlenedik, a kommunizmus
leverése után pedig megbékült hangon egy megértő nemzetiségi politikáért száll síkra." (Külf. 1936/37. 8.
o.)

Kumorovitz Bernát Lajos: 1933/34-ben 2 hónapig – október 1-től november 30-ig – volt az Intézet válto-
zó belső tagja. (MOL K 726 – 1934-280 /34/) (CHZS 152. o.) Ezután a "tanév végéig mint vendég tar-
tozkodott az Intézetben". Készülő "Magyar pecséttan" című könyve megírásához folytatott kutatásokat.
"Főleg a Staatsarchiv okleveles anyagát vizsgálta át alaposabban s a felkutatott pecsétekről, megfelelő
jegyzetek elkészítése mellett, pecsétgipszmásolatokat és fényképfelvételeket készítet... Az említett levéltár
két pecsétmásolat-gyűjteményének (kb. 20.000 darab) magyar anyagát is áttanulmányozta, főleg a szom-
szédos államok pecsétygyakorlatáival való vonatkozásban. A levéltári munkával párhuzamosan" könyvtá-
rakban is átnézte a tárgyra vonatkozó irodalmat. "A tanév folyamán megjelent «A leleszi prépostság
tagjai és hiteleshelyi személyzete 1569-ig» című tanulmánya a Szent Norbert halálának 800 éves jubileu-
ma alkalmából kiadott Emlékkönyvben" és tanulmányt írt az intézeti Évkönyvbe is. (Külf. 1933/34. 6–7.
o.)

Publ.: A magyar cimer hármashalma (= Ék. 4. évf.)

A magyar királyi egyszerű- és titkospecsét használatának alakulása a középkorban (= Ék. 7. évf.)

Lederer Emma: 1932 szeptemberében az Intézet változó belső tagja. "Itteni könyvtár-tanulmányait érté-
kesítette «A legújabb gazdaságtörténeti irodalom problémái» című jelentékeny tanulmányában." (Jel.
1933. szeptember 1.) (Külf. 1932/33. 7. o.) (MOL K 726 – 1933-335 /34/)

Publ.: Bártfa város vászonszövő üzeme a 15. században (= Ék. 4. évf.)

A középkori pénzüzetek története Magyarországon /1000–1458/ (Bp. 1932.)

A legújabb gazdaságtörténeti irodalom problémái = Száz. 1933. 14–37. o.

Ism. műveiről: Holub József = Száz. 1936. 437–442. o.

Ism.: Komoróczy György: A magyar kereskedelem története... = Száz. 1943. 459–460. o.;

Lengyel Tamás: Az 1937/38. tanévre kapott ösztöndíjat az Intézetbe; október elejétől június végéig állandó belső tag. "A krími háború és a magyarság viszonya"-val foglalkozott. "Budapesten gyűjtött anyagát a bécsi állami levéltár és hadilevéltár vonatkozó iratanyagával egészítette ki... Sikertült megállapítania a magyar forradalmi párt döntő jelentőségű befolyását a krími háborút megelőző európai eseményekre... Az aktaanyag alapján kiderült, hogy végeredményben a magyar forradalomtól való félelem állította Ausztriát a nyugati hatalmak mellé." (Külf. 1937/38. 6–7. o.) (HK 1937. 218. o.)

Publ.: Die Ungarn und der Krimkrieg (= Ék. 8. évf.)

Lentz Géza: 1926 második felében kültagként – nem derül ki mennyi ideig, Angy. szerint júliusban – gyűjtött adatokat a Bocskay-fölkélest tárgyaló németnyelvű munkája bővített magyar kiadásához. (Jel. 1927. február 2.) (Külf. 1926/27. 4. o.)

1927 második felében egy hónapon keresztül – valószínűleg júliusban (Angy.) – változó belső tagként folytatta kutatásait a bécsi állami és hadi levéltárakban. (Jel. 1928. február 24.) (Külf. 1927/28. 4. o.)

Literati Nagy Valéria: 1934. június 30-tól augusztus 8-ig az Intézet változó belső tagja. "A magyar nyelvű egyetemes történet fejlődésével foglalkozott." (Jel. 1935. szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.)

Lukinich Imre: 1922 második felében "hónapokon át beltágja" az Intézetnek. Auer János Ferdinánd naplójának kiadásával összefüggő kutatásokat folytatott, valamint az 1609–1699 közötti konstantinápolyi követjelentések kiadásához a zsitvatoroki és a szatmári békére vonatkozó iratanyagot is átnézte a Turcákban. (Jel. 1923. január 29.) 1923 februárjától májusig változó belső tag. (Angy.) Hamarosan "teljesen sajtókész «A szatmári béke okirattára és története» című kötete", mely "a hazai szempontból elsőrangú politikai esemény történetét végleg tisztázni fogja". 1923 május közepéig "terjedelmes anyagot szedett össze... a zsitvatoroki béke történetére is." (Jel. 1923. július.) (Külf. 1924/25. 9. o.)

Publ.: Auer János Ferdinánd pozsonyi nemes polgárnak hétértoronyi fogságában írt naplója 1664. Közzétette Lukinich Imre (Bp. 1923.) (A Magyarország török kori történetének forrásai sorozat egyetlen megjelent kötete.)

A szatmári béke története és okirattára (Közzétette, történeti bevezető tanulmánnyal és jegyzetekkel ellátta.) (Bp. 1925.) (A Fontes Hivatalos iratok és levelek sorozatában.)

Geschichte Siebenbürgens. Von Baron Erasmus Georg Tschernembl (= Ék. 1. évf.)

Rákóczi Julianna házassága (= Ék. 2. évf.)

Bezerédy Imre árulásáról (= Ék. 3. évf.)

Gr. Pálffy János főparancsnoki megbízatása = Száz. 1924. 418–432. o.

II. Rákóczi Ferenc felségárulási perének története és okirattára (Közzétette, bev., jegyz. ellátta.) (Bp. 1935.)

Ism. műveiről: m-a. [Mayer Alfréd] = LK 1924. 167–170. o.

Miskolczy Gyula = LK 1925. 262–264. o.

m. = Száz. 1925. 181–185. o.

Angyal Dávid = Száz. 1926. 521–525. o.

Lutter János: Az 1924/25. tanévben az Intézet kültágja. 1924 őszén és 1925 elején kutatott a levéltárakban az "Osztrák–magyar monarchia Balkán–politikája 1867-től napjainkig" témakörben. (Jel. 1925. január és 1925. augusztus 14.) (Külf. 1924/25. 10. o.)

1926-ban öt hónapon keresztül – februártól júniusig –, majd szeptember–októberben öt héten át, 1927 elején "pár hétig" kültagként folytatta ez irányú kutatásait "a töle megszokott ernyedetlen buzgalommal". (Jel. 1926. július 8., 1927. február 2., 1927. július 18.) (Külf. 1925/26. 3. o. és 1926/27. 4. o.)

Publ.: Az annexiók válság a diplomáciai okmányok tükrében = Külügyi Szemle 1931. 157–174. o.

Ism. műveiről: Balanyi György = Száz. 1934. 123. o.

Maday Pál: 1928 második felében kültagként – nem tudni, milyen hosszú ideig – Debrecen történetéhez kutatott adatok után. (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Majlát Jolán: Az 1941/42. tanévben "levéltári kutatásokra három hónapi változó belső intézeti tagságot nyert. Nagykőrös XVII–XVIII. századi társadalomtörténetére vonatkozólag gyűjtött anyagot a Hofkammerarchivban. Salzburg és Tirol területén tanulmányokat folytatott az Einzelhof-gazdálkodásra nézve." (Külf. 1941/42. 6. o.)

Publ.: Egy alföldi civis-város kialakulása. Nagykőrös gazdaság- és társadalomtörténete a megtelepedéstől a XVIII. század elejéig (Tanulmányok a magyar mezőgazdaság történetéhez 15.) (Bp. 1943.)
(Márkus Istvánnal:) Nagykőrös beilleszkedése a magyar rendi társadalomba a XVIII. században = Száz. 1943. 307–370. o.

Ism. műveiről: Kring Miklós = Száz. 1944. 546–547. o.

Makkai László: 1937 augusztusában "Erdély és a román fejedelemségek viszonyára s az erdélyi középkori városok történetére nézve folytatott levéltári kutatásokat a bécsi állami és hadi levéltárban". (Külf. 1936/37. 8. o.)

Publ.: (Többekkel közösen) A románok története, különös tekintettel az erdélyi románokra. Szerk. Gáldi László, Makkai László (A Magyar Történelmi Társulat könyvei 6.) (Bp. 1941.)

Szolnok-Doboka megye magyarságának pusztulása a XVII. század elején. (Klny. az Erdélyi Tudományos Intézet évkönyvéből) (Kolozsvár, 1942.)

Társadalom és nemzetiség a középkori Kolozsváron (Kolozsvári Szemle könyvtára 12.) (Kolozsvár, 1943.)

Szolnok-Doboka megye magyarsága (Erdélyi tudományos füzetek 151.) (Kolozsvár, 1943.)

Az erdélyi románok a középkori magyar oklevelekben (Erdélyi tudományos füzetek 157.) (Kolozsvár, 1943.)

Erdély népei a középkorban. In: A Magyar Történettudományi Intézet évkönyve. 1943. Magyarok és románok I. kötet. (Bp. 1943.)

Erdély története (Bp. 1944.)

Belső-Szolnok és Doboka megye a középkorban. In: Szolnok-Doboka magyarsága (Dés – Kolozsvár, 1944.)

Ism. műveiről: Maksay Ferenc = Száz. 1942. 93–99. o.

Juhász Lajos = Száz. 1943. 498–499. o.

Maksay Ferenc = Száz. 1944. 104. o.

Bélay Vilmos = Száz. 1944. 535. o.

Veress Endre = Száz. 1947. 250–259. o.

Bélay Vilmos = Száz. 1947. 295–296. o.

Ism.: Jakó Zsigmond: Bihar megye a török pusztítás előtt... = Száz. 1941. 189–195. o.

Mályusz Elemér: Az Intézetnek – Hajnal Istvánnal – az első tagja; Fl. szerint már az 1920/21. tanévben több mint fél esztendő telt Bécsemben a horvát, a szerb és a román nemzetiségi kérdés történetét kutatva. 1921 júliusa és szeptembere között két hétig "folytatta a szerb-horvát-oláh nemzetiségi kérdés 1848 utáni anyagának átvizsgálását", majd – Domanovszky Sándornak az anyag egy részét előkészítve – "József főherceg-nádor államiratait publikálásának szolgálatába lépett". Emellett hozzáfogott "az egyenest rábízott téma «Sándor főherceg-nádor története s iratai» előtanulmányozásához. (Jel. 1921. október 15.) Októbertől az év végéig József nádor Ferenc császár-királyhoz írt bizalmas leveleit kivonatolta és másolta Domanovszkynak, s folytatta saját munkáját. (Jel. 1922. január 31.) (Fl.)

Fl. úgy tudja – valószínűleg egy évet tévedve, hiszen Károlyi jelentése nem erősíti meg –, hogy az 1922/23. tanévben is több mint fél évig volt intézeti tag, Sándor Lipót nádor iratait kutatva.

1923. november közepétől 1924 nyaráig – Angy. szerint májusig – újra az Intézet tagja, Sándor Lipót főherceggel kapcsolatos kutatásait folytatja. "Végigkövethette azt az érdekes lelki folyamatot, hogyan lesz a fiatal, ideálisan lelkesedő nádor nem annyira a francia forradalom eseményei, mint tán inkább a Martinovics-összeesküvés behatása alatt reactionárius hajlamúvá." (Jel. 1924 január.) "Különös fontossággal bír Mályusz ama megállapítása, hogy Ferenc trónralépte még éppenséggel nem kezdete a reakciónak..., téves az a szintén divatos beállítást is, mintha a Martinovics-féle összeesküvés a Ferenc császár reakciónak szüleménye, ellenhatása volt volna. Mert éppen megfordítva áll a dolog. Az összeesküvés az oka annak, hogy az addig atyja nyomdokain haladó fiatal uralkodó reactionárius irányba csap át." (Jel. 1924 július) (Külf. 1924/25. 8. o.) (CHZS 159. o.)

1926 elején "műve sajtókész, a szedést várja". (Jel. 1926 január.) 1926 január–februárjában három hétig az Intézet belső tagjaként egészítette ki kiadványát, melyet "azóta már sajtó alá adott". (Jel. 1926. július 8.) (Külf. 1925/26. 2. o.) "Nagyértékű történeti bevezetéssel ellátott gyönyörű kiadványa a Fontes-publicatiók egyik disze: «Sándor Lipót főherceg nádor iratai» csak az imént hagyta el a sajtót." (Jel. 1927. február 2.)

Publ.: Addigi műveinek bibliográfiáját ld.: Mályusz Elemér műveinek bibliográfiája (Összeáll. Soós István). In: Mályusz Elemér emlékkönyv (Bp. 1984.)

Sándor Lipót főherceg nádor iratai 1790–1795 (Kiadta, a bevezető tanulmányt és a magyarázatokat írta.) (Bp. 1926.) (A Fontes Kormányzat- és igazgatástörténeti iratok sorozatának egyetlen megjelent kötete.)

A magyarországi polgárság a francia forradalom korában (= Ék. I. évf.)

A Toldi-monda (= Ék. 4. évf.)

A türelmi rendelet. II. József és a magyar protestantizmus (A magyar protestantizmus történetének forrásai.) (Bp. 1939.)

Ism. műveiről: Szombatfalvy György = Társadalomtudomány 1927/1–2. sz.

Pleidell Ambrus = LK 1927. 283–286. o.

Paulinyi Oszkár = Száz. 1928. 889–897. o.

Ism.: Miskolczy Gyula: A horvát kérdés története és irományai a rendi állam korában I–II. köt. = LK 1928. 333–337. o.

Margitay Becht Dénes: Az 1933/34. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagjaként "az orvostudomány fejlődéstörténetébe vágó tárgykörrel foglalkozott, nevezetesen a műtéteknél alkalmazott érzéstelenítés történetét tette kutatás tárgyává". (Külf. 1933/34. 7. o.)

Mayer Béla: 1922 októberétől az Intézet belfagya. Angyal Dávidnak a Kecskeméty-Falk levelezés kiadásra előkészítésében, Domanovszkynak a József nádor kötetekhez másolatok készítésével segített. Emellett elvégezte a "könyvtár új felállítását, ügyesen csoportosítván külön-külön (nem nagyszámú) szakok szerint a könyveket". (Jel. 1923. január 29.) A következő félévben e munkát folytatta, s Károlyinak is "lelkiismeretes és pontos másolatokat" készített a Batthyány-kiadványhoz. A könyvtár katalógusát is összeállította. (Jel. 1923 július.) (Fl.) Angy. szerint 1923 január és június között volt rendes belső tag.

Medveczky Károly: 1927 második felében intézeti kültagként "néhány héten át a bécsi nagy könyvtárak berendezését, adminisztrációját s a szakbeli újításokat tanulmányozta". Ugyanezt tette 1928 második felében, mikor egy hónapon át volt intézeti kültag. (Jel. 1928. február 24., 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Mérei Gyula: 1934. november 1-jétől 1935. május 1-ig az Intézet változó belső tagja. Eredetileg "A magyar és osztrák keresztényszocialisták és konzervatívok kapcsolatai" tárgykör tanulmányozására küldték ki, de a források szűkössége miatt Szekefű Gyula tanácsára "A bécsi kormány iparpolitikája Magyarországon 1791 és 1835 között" témát választotta. "Bemutatott anyaggyűjtése alapján" kétszer is meghosszabbították kezdetben csak három hónapra szóló tagságát. A Staats- és a Hofkammerarchivban kutatott. (Jel. 1935 szeptember.) A Staatsarchivban az államtanács aktáit, a kamarai levéltárban az "Ungarische Kommerz", az "Ungarische Kameral" és a "Niederösterreichische Kameral" aktáit vizsgálta át. "Adatai kiegészítésére ezenkívül február havában rövid időre Sopronba utazott az ottani levéltárak átnézése céljából. A bécsi belügyminisztérium levéltárát is át kívánta kutatni, ennek e tárgykörre vonatkozó anyaga azonban az 1927. évi tűzvésznel teljesen megsemmisült." (Külf. 1934/35. 6. o.) (CHZS 160. o.)

Az 1935/36. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – változó belső tagként folytatta munkáját. (Külf. 1935/36. 8. o.)

Publ.: Műveinek bibliográfiáját ld. Mérei Gyula műveinek bibliográfiája. Összeáll. Lipták Dorottya. In: Tanulmányok Mérei Gyula 75. születésnapjára (Szeged, 1986.)

A bécsi kormány gyáripolitikájának alapelvei Magyarországon 1790 és 1815 között (= Ék. 5. évf.)

Meszlényi Antal: 1933. június 19-től július 15-ig az Intézet változó belső tagja. (MOL K 726 – 1934-280/34/.) "Már 1932-ben felkutatva Bécsben az egri püspökség... érseki rangra emelésének történetét. Akkor talált adatait most egészítette ki a Hofkammerarchivban és a Staatsarchiv Romanájában talált adatokkal." Ezen kívül Hám János püspök kinevezésének és letételének (1848–49) iratait, Horváth Mihály első brüsszeli tartózkodásának emlékeit és Jekelfalussy Vince székesfehérvári püspök királyi megdorgálása adatait gyűjtötte össze. (Jel. 1933. szeptember 1.) (Külf. 1932/33. 7–8. o.)

Az 1933/34. tanévben ismét változó belső tagként – nem derül ki, mennyi ideig – "az 1870. évi vatikáni zsinat történetére vonatkozólag folytatott kutatásokat". (Külf. 1933/34. 7. o.)

Publ.: A tanító szerzetesrendek visszaállítása (= Ék. 3. évf.)

Horváth Mihály menekülése s bekapcsolódása a párizsi emigrációba (= Ék. 5. évf.)

A tanító szerzetesrendek visszaállítása (Bp. 1933.)

A jozefinizmus kora Magyarországon /1780–1846/ (Bp. 1934.)

Az egri érsekség felállításának s a kassai és szatmári püspökségek kihasításának a története (Bp. 1938.)

Ism.: Ember Győző = Száz. 1940. 349–350. o.

Metzner Károly: ld. Mezősi Károly!

Mezősi Károly [előtte *Metzner Károly*] Az 1935/36. tanév első félévében három hónapos ösztöndíjat kapott az Intézetbe "történeti tanulmányokra". (HK 1935. 236. o. és CHZS 160. o.) Valójában öt hónapon át – augusztustól decemberig – volt változó belső tag. "Folytatta régebben megkezdett anyaggyűjtését a töröktől visszafoglalt területek kamarai igazgatására, gazdasági, népességi, nemzetiségi viszonyaira vonatkozólag" 1715-ig, a bécsi udvari és kamarai levéltárakban. "Kiegészítő anyaggyűjtést végzett a bécsi állami levéltárban, a hadilevéltárban és a nemzeti könyvtár kéziratgyűjteményében s az oklevéltárban"

mellett átvizsgálta a korabeli térképgyűjteményeket is. Kutatási eredményét «A neo-acquisitio kora» című nagyobb tanulmányában teszi közzé." (Külf. 1935/36. 6. o.)

Publ.: Bihar vármegye a török uralom megszűnése idejében. 1692 (Településtörténeti tanulmányok 1.) (Bp. 1943.)

A fegyverjog /jus armorum/ megváltása a töröktől visszafoglalt területeken = Száz. 1942. 179–195. o.

Ism. műveiről: Jakó Zsigmond = Száz. 1944. 312–315. o.

Miskolczy Gyula: 1921 augusztus közepétől a "horvát-szerb-oláh nemzetiségi kérdés" 1848 előtti történetére vonatkozó iratokat kutatta. "A szerb és horvát nemzetiségi kérdés földolgozására a Fontes számára emberére talált!" (Jel. 1921. október 15.) Októbertől decemberig kizárólag – elsősorban a horvát kérdésre vonatkozóan – a Staatskonferenz 1841-től kezdődően roppant gazdag anyagát nézte át. Ebből – Károlyi szerint – megállapítható, "hogy a nemzetiségi kérdésben 1845-ben a központi kormány többé nem pártatlan bírő már, hanem magyarelles fel, mely mindent elkövet a nemzetiségek megnyerésére..." (Jel. 1922. január 31.) 1922. július 18-ig volt az Intézet beltagja: az "iratok alapján joggal állíthatja, hogy a horvátok küzdelmét a magyar kultúra ellen már a 20-as évek második felében sokkal intenzívebbnek kell tartanunk, mint az eddig ismert országgyűlési naplók és egyéb kútfők után hinnünk lehetett". (Jel. 1923. január 29.) (Fl. szerint az 1922/23. tanévben is több mint fél esztendőig volt intézeti tag.)

1923 júliusától – Angy. szerint augusztusától – szeptemberig befejezte bécsi levéltári kutatásait "a horvát-illir nemzetiségi kérdés" történetére. (Jel. 1924 január.) (Külf. 1924/25. 8. o.)

1925 augusztusában és szeptemberben belső tagként "főleg a bécsi két nagy könyvtárban dolgozott, átkutatván azt az irodalmat, melyet még ismernie kell kiadványa... megszerkesztéséhez és megírásához..." (Jel. 1925 január.) (CHZS 161. o.) (Angy.)

Miskolczy 1929-ben a Történeti Intézet igazgatóhelyettese, majd ugyanezen év szeptember-októberében igazgatója volt. 1935-től 1948-ig mind a Történeti Intézetet, mind a Collegium Hungaricumot ő vezette, emellett vendégprofesszor volt a bécsi egyetemen, és a levéltári, valamint a könyvtári-múzeumi delegáció munkáját is ő irányította.

Publ.: A horvát kérdés története és irományai a rendi állam korában I–II. köt. (Az irományokat kiadta és a bevezető tanulmányt írta.) (Bp. I. köt. 1927., II. köt. 1928.) (A Fontes iratok a nemzetiségi kérdés történetéhez sorozatában.)

Gesamtstaatsidee und Wirtschaftspolitik in Ungarn 1790–1848 (= Ék. 6. évf.)

Károlyi Árpád (= Ék. 10. évf.)

A horvát kérdés /1790–1847/ = Száz. 1924. 567–584. o.

A házi, udvari és állami levéltár Bécsben (Második és harmadik közl.) = LK 1926. 44–79. o. és 1927. 104–128. o.

A Bach-rendszer cseh Beamter-c. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

A kamarilla a reformkorszakban (A Magyar Történelmi Társulat könyvei 2.) (Bp. 1938.)

A modern államszervezés kora. In: Magyar művelődéstörténet. 5. köt. Az új Magyarország (Bp. 1942.)

A bécsi nagy polgári levéltárak... = Száz. 1945–1946. 314. o.

Ungarn in der Habsburger-Monarchie (Wiener historische Studien V.) (Wien-München, 1959.)

Ism. műveiről: Mályusz Elemér = LK 1928. 333–337. o.

Kosáry Domokos = Száz. 1940. 246–247. o.

Hanák Péter = Száz. 1961. 746–751. o.

Ism.: Lukinich Imre: A szatmári béke története és okirattára... = LK 1925. 262–264. o.

Beniczky Lajos... visszaemlékezései és jelentései... = Száz. 1925. 297–301. o.

Falk Miksa és Kecskeméthy Aurél elkobzott levelezése = LK 1926. 250–252. o.

Iratok a magyar államnyelv kérdésének történetéhez = LK 1926. 252–256. o.

József nádor iratai = Száz. 1926. 743–748. o.

Szekfü Gyula: Iratok a magyar államnyelv történetéhez. 1790–1848... = Száz. 1927. 301–305. o.

Gesamtinventar des Wiener Haus-, Hof- und Staatsarchivs... = Száz. 1937. 96–104. és 1938. 66–70. o.

Domanovszky Sándor: József nádor élete. I–II. rész... = Száz. 1947. 319–327. o.

Miskolczy István: 1927 második felében kültagként "pár héten át" könyvtári kutatásokat végzett az Anjou-korra vonatkozóan. (Jel. 1928. február 24.)

Publ.: András herceg tragédiája és a nápolyi udvar (Bp. 1928.)

A magyar Anjouk trónigénye Nápolyra (Bp. 1928.) (Köny. a Történeti Szemléből.)

Magyar-olasz összeköttetések az Anjou korban. Magyar-nápolyi kapcsolatok (Bp. 1937.)

Ism.: Balassa Brunó: A történettantítás múltja hazánkban... = Száz. 1929. 429–431. o.

Murarik Antal: Az 1936/37. tanévre ösztöndíjat kapott az Intézetbe; állandó belső tag március elejétől június végéig. "A bécsi egyetemen a Hirsch professzor vezetése alatt álló Institut für Österreichische Geschichtsforschung könyvtárában egészítette ki az ősiségről szóló, nagyobb terjedelmű munkájának

anyagát... Igyekezett a német jogtörténeti irodalommal behatóan megismerkedni és felhasználta az alkalmat a német jogterület középkori forrásainak alapos áttanulmányozására. Kutatásokat folytatott... a leányegyed kérdéséhez." (HK 1936. 289. o.)

Publ.: Az ősiség alapintézményeinek eredete (Értekezések Eckhart Ferenc Jogtörténeti Szemináriumából 6.) (Bp. 1938.)

Ism. műveiről: Hadik Béla = Száz. 1940. 222–232. o.

Nagy Tibor: Az 1940/41. tanévben – nem tudjuk, mennyi ideig – változó belső tagként "a különböző bécsi és Bécs környéki antik gyűjtemények pannóniai ókeresztény emlékanyagát tanulmányozta s egy Bécs környéki avar temető anyagát vette fel". (Külf. 1940/41. 7. o.)

Orbán Dezső: Az 1937/38. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagja. "A bécsi hadilevéltár térképanyagát nézte át Győr vármegye településtörténetére és településföldrajzára való tekintettel." (Külf. 1937–38. 7–8. o.)

Ossetzky Dénes: 1933. április 1-től május 30-ig változó belső tag. (MOL K 726 – 1934–280 /34/.) "A magyar polgárság küzdelme politikai érvényesüléséért 1790–1848" című dolgozatához gyűjtött anyagot a Staatskonferenz, a Staatsrat, valamint a Geheime Informationscomité aktáiban. (Jel. 1933. szeptember 1.) (Külf. 1932/33. 8. o.)

Az 1933/34. tanévben – nem derül ki, hogy mennyi ideig – ismét változó belső tag; folytatta megkezdett kutatásait. (Külf. 1933/34. 7. o.)

Publ.: A hazai polgárság társadalmi problémái a rendiség felbomlásakor. 1. Városi polgárjog. 2. Városi hatóság (A Pázmány Péter Tudományegyetem Történelmi Szemináriumának kiadványai 3.) (Bp. 1935.)

Óváry-Avary Károly: 1929 első felében – nem tudjuk, mennyi ideig –, majd ez év szeptember-októberében négy héten át – szeptember 11. és október 6. között (MOL P 1541 2. tét.) – az Intézet változó belső tagjaként Teleki László életrajzához gyűjtött adatokat. (Jel. 1929 július, 1930 január.) (Külf. 1928/29. 5. o. és 1929/30. 5. o.) Angy. szerint 1929 májusában volt változó belső tag.

Pakucs Béla: 1939 március elejétől június végéig az Intézet állandó belső tagjaként "Magyarország közlekedéstörténetére vonatkozólag gyűjtött anyagot a bécsi Staatsarchivban. Kutatásai során a bécsi államtanácsnak Magyarország közlekedésügyeit szabályozó rendeleteit tanulmányozta át, majd a korabeli folyóiratok és napilapok nyomán a XIX. század vége felé Magyarország területén folyó főbb vasútépítések körülményeit igyekezett tisztázni..." (Külf. 1938/39. 6–7. o.)

Publ.: Kísérlet a Monarchia közlekedés-hálózatának egységes fejlesztésére I. Ferenc korában (= Ék. 7. évf.)

Pálffy Ilona (Horváthné): 1935 januárjában változó belső tagként "az 1691 utáni szerb betelepülés történetét kutatta. Sok érdekes anyagot talált a kamarai és hadi levéltárakban, s itteni kutatásait otthon kiegészítve, ki fogja adni tanulmányát ez érdekes tárgyról". (Jel. 1935 szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.)

1936 szeptember-októberében ismét változó belső tagként "a neoacquistica-terület gazdasági berendezésére irányuló intézkedésekre nézve gyűjtött levéltári anyagot a bécsi udvari kamarai levéltárban és a hadilevéltárban". (Külf. 1936/37. 8. o.)

Más visszaemlékezés szerint az intézet "tagjaként két évet töltött Bécsben. Levéltári kutatás mellett a bécsi egyetemen is hallgatott három szemesztert". (LK 1975. 192. o.)

Publ.: A tatárok és a XIII. századi Európa (A Bécsi Collegium Hungaricum füzetek 2.) (Bp. 1928.)

A kamarai igazgatás bevezetése a töröktől visszafoglalt területeken. In: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1937.)

A történelmi statisztika. In: Emlékkönyv Szentpétery Imre születése hatvanadik évfordulójának ünnepére. (Bp. 1938.)

Ism. műveiről: Klein Gáspár = LK 1937. 295. o.

Ism.: A Bécsi Magyar Történeti Intézet évkönyve. I. köt. ... = LK 1932. 153–155. o.

Papp Antal: Az 1935/36. és az 1936/37. tanévre ösztöndíjat kapott az Intézetbe egyháztörténeti témában. (HK 1935. 236. o. és HK 1936. 289. o.) 1935 október elejétől 1936 június végéig a "Temesi bánság püspökei" címmel saját egyházmegyéje XVIII. századi történetével foglalkozott. "Anyaggyűjtés közben a bécsi Nemzeti Könyvtár kéziratárában két értékes anonym kéziratot talált a temesi bánság berendezéséről és az 1702. évi uniós mozgalomról", a kamarai levéltárban "pedig egész sor eddig feldolgozatlan okmány került felszínre a csanádi egyházmegye török-hódoltság utáni restaurációjára... vonatkozólag. Ezek alapján világosság derült az egyházmegye újjáalapításának... számos kérdésére." (Külf. 1935/36. 7. o.)

1936 december elejétől 1937 július végéig ismét állandó belső tagként folytatta anyaggyűjtését "A csanádi egyházmegye története a XVIII. században" témához. A Staatsarchivban a Staatsrat- és a Hungarica-gyűjteményeket, az udvari kamarai levéltárban a Hoffinanz, Gedenkbücher, Ungarische Kamrale jelzetű

sorozatokát nézte át. 1937 júniusában tanulmányi segéllyel a vatikáni levéltárban is kutató adatai kiegészítése végett. (Külf. 1936/37. 8. o.)

Párdányi Miklós: Az 1941/42. tanévben másfél hónapig volt változó belső tag. Ezt az időt "arra használta fel, hogy a Nationalbibliothekban a nemzetiségi kérdés esznicörének kialakulását tanulmányozza". (Külf. 1941/42. 6. o.)

Publ.: Nép, nemzet, nemzetiség. In: Magyar művelődéstörténet. 5. köt. Az új Magyarország (Bp. 1942.)

Az állameszmésváltozás jelentősége a nemzetiségi kérdés fejlődésében. In: Emlékkönyv Viski Illés József... tanári működésének negyvenedik évfordulójára (Bp. 1942.)

Államegység és nemzetiségi kérdés a politika rendszerében (Bp. 1944.)

Patek Erzsébet: 1941 januárjától áprilisig az Intézet változó belső tagja. A pannóniai római fibulákkal foglalkozó, készülő doktori értekezéséhez gyűjtött anyagot a bécsi és a Bécs környéki állami és magángyűjteményekben. "Bécsi kiküldetése után 390 pengő tanulmányi segélyben részesült, hogy bécsi kutatásait kisebb északolaszországi tanulmányúttal egészíthesse ki." (Külf. 1940/41. 6. o.)

Publ.: A pannóniai fibulatípusok elterjedése és eredete – Verbreitung und Herkunft der römischen Fibeltypen in Pannonien (Dissertationes Pannonicae II. 19.) (Bp. 1942.)

Paulinyi Oszkár: Fl. mások által meg nem erősített adatai szerint már az 1923/24-ben több mint fél esztendőig az Intézet tagja volt; gazdaságtörténeti előadásokat hallgatott a bécsi egyetemen.

1925 október közepétől egy hónapon át az Intézet belső tagja. "Egy tekintélyes délnémet tudományos vállalat" kapott megbízást a Fuggerek magyarországi tevékenységére vonatkozó levéltári kutatások végzésére. (Jel. 1926 január.) (Külf. 1925/26. 2. o.) (CHZS 170. o.) (Angy.)

1926 őszén – Angy. szerint novemberben – változó belső tag, "bajorországi tanulmányútról gazdag zsákmánnyal térvén vissza, néhány hétig a bécsi főlevéltárakban egészíté ki előbbi kutatásai eredményét. A Fuggerek magyarországi bányászata, vállalatai és kereskedelme annyira összefüggenek a hatalmas világceg német, lengyel és hollandi vállalataival..., hogy fölötté kíváncs voltna, ha a Gyűjteményegyetem Tanácsa módot és alkalmat tudna nyújtani Paulinyinek, aki ez anyag egy részét már alaposan átvette s az egész matéria fölött áttekintéssel bír, hogy ezt az ismételen hatalmas külföldi anyagot a magyar gazdaságtörténet e legelsőrangú témája érdekében lassanként, de következetesen átdolgozhassa, átkutathassa!" (Jel. 1927. február 2.) (Külf. 1926/27. 4. o.) 1927 első felében az Intézet belső tagjaként kapott megbízást arra, hogy Krakkóban folytassa kutatásait a Fuggerek és a Thurzók magyar rézbányászata és rézkereskedelme történetéről. (Jel. 1927. július 18.)

Paulinyi 1929–1930-ban a bécsi levéltári delegáció vezetője, majd 1946-ig a delegáció Miskolcynak alárendelt tagja, a tisztí címtárak adatai szerint pedig 1943–1944-ben a Collegium Hungaricum főtitkára volt.

Publ.: Az első magyar országgyűlési napló. (Feller Miklós naplója az 1546. évi pozsonyi országgyűlésről) (= Ék. 4. évf.)

Magyarország aranytermelése a XV. század végén és a XVI. század derekán (= Ék. 6. évf.)

A középkori magyar réztermelés gazdasági jelentősége. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

A magyar aranymonopólium jövedelme a középkorban. In: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1937.)

A vállalkozás kezdeti formái a feudális kori nemesérbányászatban (Értekezések a történeti tudományok köréből. Új sor. 40.) (Bp. 1966.)

A bányavállalkozók személyi köre a selmeci bányagazdaságban a XVI. század derekán (Adatsorok 1547–1549.) (Bp. 1967.)

Nemesfémtermelésünk és országos gazdaságunk általános alakulása a bontakozó és a kifejtett feudalizmus korszakában /1000–1526/= Száz. 1972. 561–601. o.

Ism. műveiről: Bogdán István = LK 1967. 257–259. o.

Babics András = Száz. 1968. 1160–1161. o.

Ism.: Eckhart Ferenc: A bécsi udvar gazdaságpolitikája Magyarországon Mária Terézia korában = Száz. 1925. 289–296. o.

Mályusz Elemér: Sándor Lipót főherceg nádor iratai... = Száz. 1928. 889–897. o.

Perényi József: Az 1937/38. tanévben fél éves ösztöndíjat kapott az Intézetbe diplomatikai tanulmányok folytatására. (HK 1937. 218. o.) Állandó belső tag volt március elejétől június végéig. "A bécsi egyetem keleteurópai intézetében szláv településtörténeti tanulmányokkal foglalkozott és főleg a csehszlovák településtörténetnek a Felvidékre vonatkozó megállapításait igyekezett ellenőrizni. E részletkérdések alapul fognak szolgálni egy nagyobb tanulmányhoz, amely Magyarország szláv népességének a középkor folyamán való elhelyezkedését fogja tárgyalni... Egy speciális oklevéltani kérdés során, a XII. század

végéről származó okleveleink prózái ritmusának eredetével is foglalkozott, s kimutatta a párizsi iskolák, illetve az orleansi tanulmányi központ hatását." (Külf. 1937/38. 7. o.)

Publ.: A ritmikus próza okleveleinkben és a francia iskolák. In: Emlékkönyv Szentpétery Imre születése hatvanadik évfordulójának ünnepére. (Bp. 1938.)

A francia iskolák hatása a magyar okleveles gyakorlat kialakulására (A Pázmány Péter Tudományegyetem Történelmi Szemináriumának kiadványai 14.) (Bp. 1938.)

Péterffy László: 1928 második felében intézeti kültagként – nem derül ki, mennyi ideig – általános irodalomtörténeti kérdésekkel foglalkozott. (Jel. 1928. február 24.)

Pfeiffer Károly: Az 1938/39. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagjaként" a bécsi Hofkammerarchívban a XVII. század második felének vallásügyi viszonyaira, továbbá a szepesi kamara kezében lévő kincstári jószágok kezelésére vonatkozólag gyűjtött levéltári anyagot". (Külf. 1938/39. 7. o.)

Pigler Andor: Külső tagként "Donner művészetére" vonatkozó kutatásokat végzett. (Külf. 1924/25. 10. o.)

Publ.: Az osztrák barokkfestők műveihez. In: Az Országos Magyar Régészeti Társulat évkönyve. 2. évf. 1923–26. (Bp. 1927.)

Georg Raphael Donner élete és művészete (A Budapesti Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Művészettörténeti Gyűjteményének dolgozatai 16.) (Bp. 1933.)

Ism.: Fleischer, Julius: Das kunstgeschichtliche Material der geheimen Kammerzahlamtsbücher in den staatlichen Archiven Wiens von 1705 bis 1790... = Száz. 1933. 214–218. o.

Pleidell Ambrus: 1924. október 8-tól az Intézet belső tagja. "Kezdő fiatal tagként" gazdaságtörténeti érdeklődésének megfelelő előadásokat és szemináriumokat látogatott a bécsi egyetemen (Redlich, Srbik, Bohatta, Pribram és Dopschnál). (MOL K 726 – 715/1924.) (Jel. 1925 január.) 1925-ben Eckhart Ferenc tanácsára "Az alsó-ausztriai kamara magyar harmincadkezelése I. Ferdinánd alatt" című témán dolgozott. (Jel. 1925. augusztus 14.) (Külf. 1924/25. 10. o.) 1925 végéig maradt az Intézet belső tagja; az Országos Levéltárba nevezték ki (Jel. 1926 január) (Fl.); "gazdag anyagot gyűjtött «A nyugati magyar határvámszervezet kialakulása I. Ferdinánd korában» című témájához". (Külf. 1925/26. 2. o.) (CHZS 172. o.) (Angy.)

1928 őszén – nem tudni, pontosan mennyi ideig – változó belső tagként a kamarai levéltárban kutatott "A magyar-osztrák határvámrendszer kialakulása I. Ferdinánd korában" című témájához. (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Publ.: Egyházi és világi immunitás (= Ék. 4. évf.)

A nyugatra irányuló magyar külkereskedelem a középkorban (Bp. 1925.)

A Bécsi Magyar Történeti Intézetéről (1926 jan. – 1928 jún.) = LK 1928. 353–357. o.

Ism.: Mályusz Elemér: Sándor Lipót főherceg nádor iratai 1790–1795 = LK 1927. 283–286. o.

Váczy Elemér: Duna–Odera csatornaterv a XVII–XVIII. század fordulóján = Száz. 1934. 467–468. o.

Bobula Ida: A nő a XVIII. század magyar társadalmában = Száz. 1935. 249–250. o.

Belitzky János: A magyar gabonakivitel története 1860-ig = Száz. 1935. 368. o.

Ravasz Boriska/Borbála: 1931 augusztusában változó belső tagként "a Staatsarchívban az 1760–80-as évek között a Helytartótanács által protestáns vallásügyekben kiadott rendeletekre vonatkozó államtanácsosi véleményeket nézte át. Tekintettel az anyag nagyságára, kutatásait e tárgyra nézve nem fejezhette be." (Jel. 1932. január 28.) (Külf. 1931/32. 8. o.)

1932 júliusában ismét változó belső tag, "folytatva munkáját átnézte az 1770–1780-ig terjedő anyagot... Szorgalmas kutatása eredményeit egy disszertációban fogja feldolgozni." (Jel. 1933. szeptember 1.) (Külf. 1932/33. 8. o.) (MOL K 726 – 1933-335 /34/)

Publ.: A magyar állam és a protestantizmus Mária Terézia uralkodásának második felében /1760–1780/ (A Pázmány Péter Tudományegyetem Történelmi Szemináriumának kiadványai 7.) (Bp. 1935.)

Ism. műveiről: Ember Győző = Száz. 1936. 458–459. o.

Rosdy László: 1942 nyarán három hónapon át volt az Intézet változó belső tagja. (Előtte egész évben a Collegium Hungaricum ösztöndíjasa volt.) "A bécsi kormánynak és különösen az államtanácsnak a magyar jobbágyszerkezetben 1790–1832 között elfoglalt magatartására nézve gyűjtött anyagot a Staatsarchívban..." (Külf. 1941/42. 10. és 6. o.)

Az 1942/43. és az 1943/44. tanévre ismét intézeti ösztöndíjat nyert el. (HK 1942. 505. o. és 1943. 351. o.)

Az 1944/45. tanévre is odaítélték neki az ösztöndíjat. (MOL K 639 – 71.915/1944.)

Saguly János: Az Intézet külső tagjaként "Temesvár és környéke XVI. századi történetére" gyűjtött adatokat. (Külf. 1924/25. 10. o.)

Salacz Gábor: 1924. október 8-tól 1925. július 31-ig az Intézet belső tagja. Mint "kezdő fiatal tag" egyháztörténeti érdeklődésének megfelelő előadásokra járt, szemináriumokon vett részt a bécsi egyetemen (Redlichnél, Srbiknél, Bohattánál, Tomeknél). (MOL K 726 – 715/1924.) (Jel. 1925. január.) 1925-ben már saját kutatásokat is végzett a magyar "cassa parochorum" megalakulásáról. (Jel. 1925. augusztus 14.) (Külf. 1924/25. 10. o.) (Fl.) (Angy.) 1925 szeptemberében a debreceni egyetemen tanársegéddé nevezték ki. (Jel. 1926. január.) (Külf. 1925/26. 2. o.)

1926 júliusában kültagként folytatta kutatásait. (Jel. 1927. február 2.) (Külf. 1926/27. 4. o.)

Immár a Theresianum magyar történelemtanáráként, 1927 nyarán egy hónapon át változó belső tag; Szabó Dezsőnek segített és saját kutatásához is gyűjtött anyagot. (Jel. 1928. február 24.) (Külf. 1927/28. 4. o.) (CHZS 177. o.)

Publ.: Görgey Artúr levelei a Paczka művészpárhoz (= Ék. 1. évf.)

A vallásalap kezdeteinek története. III. Ferdinánd alapítványa (= Ék. 2. évf.)

A Cassa Parochorum története (= Ék. 3. évf.)

A vatikáni zsinat és a placetum (= Ék. 4. évf.)

A primási szék betöltése 1891-ben. A magyar kultúrharca és a főkegyúri jog történetéhez (= Ék. 6. évf.)

A magyar kultúrharca története 1890–1895 (Bécs, 1938.)

Ism. műveiről: Csapody Csaba = Száz. 1941. 220–221. o.

Sárkány Sándorné Halász Terézia: Az 1940/41. tanévben – nem derül ki, mennyi ideig – az Intézet változó belső tagja. "Széll Kálmán magyar miniszterelnök életrajzával kapcsolatban miniszterelnöki kinevezésének előzményeire és a kinevezést megelőző pár hónap történetére nézve kutatott adatok után a bécsi állami levéltárban." (Külf. 1940/41. 7. o.)

Schoen Arnold: 1927 novemberében három hétig az Intézet kültagiaként kutatta a budai és a pesti építészeti XVIII. század eleji fejlődését a hadilevéltár tervrajz és térképgyűjteményében. (Jel. 1928. február 24.)

Publ.: A budai Szent Anna-templom (Bp. 1930.)

A Budapesti Központi Városháza /volt Invalidus-ház, majd Károly-kaszárnya/ (Bp. 1930.)

Ism. műveiről: Kelényi B. Ottó = Száz. 1932. 426–431. o.

Sebestyén Géza: 1936 október–novemberében változó belső tagként "a XIX. század hatvanas éveinek nyelvészleletével, a nyelv és népiség, a nyelv és a történet viszonyával foglalkozott, s a vonatkozó irodalmat tanulmányozta át a bécsi állami könyvtárakban". (Külf. 1936/37. 8–9. o.)

Sinkovics István: 1934 novemberétől 1935. július 10-ig az Intézet állandó belső tagja. "Erdélynek 17. századvégi politikai helyzetével és belső állapotával foglalkozott. Az udvari kamarai levéltárban a «Siebenbürgen» jelzetű anyagot vizsgálta... Az anyag oly bő, hogy 1692-ből kiindulva csak az 1700-ik év közepéig tudott előrehaladni... Folytatni fogja kutatásait a Rákóczi felkelés után következő évekig." (Jel. 1935. szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.) (HK 1934. 197. o.)

A következő tanévre, 1935/36-ra is odaitélték neki az ösztöndíjat ugyanebben a témakörben. (HK 1935. 236. o. és CHZS 181. o.) 1935 november elejétől 1936 június végéig volt ismét változó belső tag; az 1701. év végéig jutott el kutatásaiban. "Értékes kiegészítő anyagot talált" a kamarai levéltár Hoffinanz Ungarn, Ungarisches Münz- und Bergwesen, Salzwesen von Ungarn und Siebenbürgen, Ungarische Gedenkbücher anyagokban. (Külf. 1935/36. 7. o.)

Publ.: Addigi műveinek bibliográfiáját ld.: Draskóczy István: Sinkovics István munkássága [1933–1978]. In: Ünnepi tanulmányok Sinkovics István 70. születésnapjára. 1980. augusztus 19. (Szerk. Bertényi Iván) (Bp. 1980.)

Élő és halott falvak. /Népességváltás Esztergom megyében a török alatt és után/ (= Ék. 4. évf.)

Esterházy Pál nádor és az erdélyiek kereskedelmi társasága (= Ék. 7. évf.)

Az erdélyi kamarajövedelmek a Habsburg-uralom kezdetén. In: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1937.)

A régi magyar Temesvidék = Magyar Szemle, 1942. január.

Ism.: Bakács István: A magyar nagybirtokos családok hitelügyletei a XVII–XVIII. században = LK 1966. 346–348. o.

Budai török számadáskönyvek 1550–1580. Közzétette: Fekete Lajos és Káldy-Nagy Gyula... = Száz. 1969. 112–116. o.

Somogyi Zoltán: Az 1939/40. tanévben változó belső tagként "A szegényügy Magyarországon a közép-korban" című tanulmányához gyűjtött kiegészítő adatokat a Staats- és a Hofkammerarchivban. (Külf. 1939/40. 7. o.)

Steier Lajos: 1921 utolsó negyedében a "tót nemzetiségi kérdésre" vonatkozó aktákat nézett át. (Jel. 1922. január 31.) 1922 második felében az Intézet kültagja: Beniczky Lajos emlékezéseinek kötetét "beható

történeti bevezetéssel" már sajtó alá adta, a "tót nemzetiségi kérdés okirattára pedig... befejezést nyert", rövidesen a történeti bevezetéssel is elkészül. (Jel. 1923. január 29.) (Külf. 1924/25. 10. o.)

"Beniczky-kötete már megjelent a könyvpiacra. E tartalmas munka, mely Excellenciád [azaz Klebelsberg] mély hálára kötelező érdeklődésének és támogatásának köszöni létrejöttét, valóban díszére válik Fontes-vállalatunknak." (Jel. 1924 január.)

Publ.: Beniczky Lajos bányavidéki kormánybiztos és honvédezredes visszaemlékezései és jelentései az 1848/49-iki szabadságharcról és a tót mozgalomról (Életrajzát eredeti levéltári okmányok alapján írta, a visszaemlékezéseket és jelentéseket sajtó alá rend.) (Bp. 1924.) (A Fontes Emlékiratok sorozatában.)

A tót nemzetiségi kérdés 1848–49-ben. I–II. köt. I. köt. A kérdés története. II. köt. Okmánytár (Bp. 1937.) (A Fontes Iratok a nemzetiségi kérdés történetéhez sorozatában.)

Az 1849-i trónfosztás és következményei (Bp. 1925.)

Görgey és Kossuth. Ismeretlen adalékok az 1848–49-iki szabadságharc történetéhez (Bp. 1925.)

Haynau és Paskievics. Ismeretlen adalékok az 1848–49-iki szabadságharc történetéhez. 1–2. köt. (Bp. 1928.)

Felsőmagyarország és a revízió (A Jancsó Benedek Társaság kiadványai 18.) (Bp. 1933.)

Ism. műveiről: m-a. [Mayer Alfréd] = LK 1924. 167–170. o.

Tóth László = Száz. 1925. 188–193. o.

Miskolczy Gyula = Száz. 1925. 297–301. o.

Ruttkay László = Száz. 1938. 375–381. o.

Tóth András = LK 1939. 333–335. o.;

Strada Ferenc: Az 1937/38. tanévben fél éves intézeti ösztöndíjat kapott közigazgatástörténeti tanulmányok folytatására. (HK 1937. 218. o.) A tanulmányi év második felében volt állandó belső tag. "A bécsi állami levéltárban folytatott kutatásai során Izdenczy József bécsi államtanácsosnak, a magyar ügyek állandó referensének politikai szerepével és a magyar kérdésekben elfoglalt álláspontjának vizsgálatával foglalkozott. Kiderült, hogy Izdenczy befolyása II. József uralkodása idején még meglehetősen csekély volt, s csak Ferenc alatt sikerült jelentősebb politikai befolyásra szert tennie. Közjogi felfogása homlokegyenest ellentétben állott a magyar rendi állásponttal. Ténykedéseit mindenben az uralkodó személyes érdeke irányította." (Külf. 1937/38. 7. o.)

Publ.: Izdenczy József, az államtanács első magyar tagja (= Ék. 10. évf.)

Supka Magda: 1937 július–augusztusában változó belső tagként "a XVII. és XVIII. században Magyarországon működött olasz festőművészekre nézve kutatott adatok után a bécsi plébániák anyakönyveiben és a magyarországi könyvtárakban fel nem található egykorú irodalmi művekben." (Külf. 1936/37. 9. o.)

Surányi-Unger Tivadar: Több alkalommal volt vendégtag az Intézetben. Hosszabb ideig kültag 1926 júliusától szeptemberéig, mikor is "a bécsi nagy könyvtárakban dolgozott már sajtó alatt lévő, Jénában németül megjelenő nemzetgazdaságtörténeti műve («Die Entwicklung der Theoretischen Volkswirtschaftslehre im ersten Viertel des 20. Jahrhunderts») számára". (Jel. 1927. február 2.) (Külf. 1926/27. 4. o.)

1927 második felében közel egy hónapig ismét az Intézet kültagja. "A gazdaságpolitika tudományos alapkérdése" című kéziratát egészítette ki. (Jel. 1928. február 24.)

Publ.: Die Entwicklung der theoretischen Volkswirtschaftslehre im ersten Viertel des 20. Jahrhunderts (Jena, 1927.)

Ism. műveiről: Varga István = Társadalomtudomány. 1927/3–4. sz.

Szabó Dezső: Többször volt vendége az Intézetnek. Hosszabb ideig, 1926 júliusában és augusztusában négy hétig volt "kültag". A Mária Terézia-korabeli úrbérrendezés történetét kutatta a bécsi hadi és állami levéltárakban. (Jel. 1927. február 2.) (Külf. 1926/27. 4. o.)

1927 második felében – nem derül ki, mennyi ideig. Angy. szerint júliusban – az Intézet változó belső tagjaként folytatta kutatásait. (Jel. 1928. február 24.) (Külf. 1927/28. 4. o.)

Publ.: A magyarországi úrbérrendezés története Mária Terézia korában I. köt. (Az irományokat kiadta és bev.) (Bp. 1933.) (A Fontes Iratok a magyar társadalom és gazdaságtörténetéhez sorozata egyetlen megjelent kötete.)

Mária Terézia és a parasztok. In: Emlékkönyv dr. gróf Klebelsberg Kunó [!] negyedszázados kultúrpolitikai működésének emlékére, születésének ötvenedik évfordulóján (Bp. 1925.)

A megyék ellenállása Mária Terézia úrbéri rendeleteivel szemben (Értekezések a történeti tudományok köréből XXV. 3.) (Bp. 1934.)

Ism. műveiről: Ember Győző = LK 1934. 184–192. o.

Szabó István = Száz. 1934. 244–246. o.

Szabó István: 1926 második felében négy hétig az Intézet kültagja. Az Országos Honvédelmi Bizottmányának a Debrecenbe menekülés idején kifejtett tevékenységével foglalkozott. (Jel. 1927. február 2.) (Külf. 1926/27. 4. o.)

1932 május elejétől július végéig változó belső tag. (MOL K 726 – 1933-335 /34/) Az 1670–1681 közötti magyar protestáns egyház történetét kutatta. "Tőle olyan munkát várhatunk, mely... kimerítő alaposággal és szép szerkezetben fogja tárgyalni" e témát. (Jel. 1932. július 8. és 1933. szeptember 1.) (CHZS 183. o.) "A Hofkammerarchivban a «Hoffinanz Ungarn», «Ungarisches Münz- und Bergwesen», «Vermischte ungarische Gegenstände» című sorozatok és a kéziratgyűjtemény anyaga a városok valláspolitikai életére vet fényt. A Staatsarchivban főleg az összeesküvők levelezésére és az ellenük lefolytatott eljárásra nézve talált adatokat. A Kriegsarchivban pedig a «Feldacten»-csoport «Unruhen in Ungarn und Siebenbürgen» sorozata s a «Hofkriegsrab»-iratok szolgáltattak munkájához gazdag forrásanyagot." (Külf. 1932/33. 8. o.)
Publ.: Debrecen 1848–1849-ben (A Debreceni M. Kir. Tisza István Tudományegyetem Történeti Szemináriumának közleményei 3.) (Debrecen, 1928.)

Ellenreformáció a végvárakban 1670–1681. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

Ism. műveiről: Fekete Nagy Antal = Száz. 1928. 822–824. o.

Schneider Miklós = LK 1927. 313–314. o.

Ism.: Komoróczy György: Nádasdy Tamás és a XVI. századi magyar nagybirtok gazdálkodása = Száz. 1933. 205–214. o.

Szabó Dezső: A magyarországi úrbérrendezés története Mária Terézia korában I. köt. = Száz. 1934. 244–246. o.

Jánossy, Dionys: Die russische Intervention in Ungarn im Jahre 1849 = Száz. 1933. 100–102. o.

Jánossy Dénes: A Kossuth-emigráció Angliában és Amerikában 1851–1852. I. köt. = Száz. 1941. 85–88. o.

Berlász Jenő: A magyar jobbágykérdés és a bécsi udvar az 1790-es években = Száz. 1944. 549–550. o.

Szalai Béla: 1928 őszétől – Angy. szerint októbertől – 1929 decemberéig az Intézet belső tagja. Kezdetben Patsch szemináriumában folytatott Balkán-történeti tanulmányokat, majd "az újabkori oláh telepítésekre vonatkozólag kutatott az udvari kamarai levéltárban". (Jel. 1929. április 6., 1929 július.) (Külf. 1928/29. 4. o.) "Átkutatta a bécsi udvari kamara és az állami levéltár anyagát az Arad és Zaránd megyékben elterülő kincstári birtokok benépesítésére vonatkozólag; adatai élénk világot vetnek az intéző körök nemzetiségi politikájára." (Külf. 1929/30. 5. o.) 1929. december 4-én hagyta el az Intézetet (Jel. 1930 január.) (Fl.) (CHZS 185. o.), bár eredetileg az 1929/30. tanév egész időtartamára kapta az ösztöndíjat. (HK 1929. 230. o.)

Székely Ottokár: Az 1923/24. tanévben – Angy. szerint 1923 októberétől 1924 júniusáig – rendes belső tagként a Róma és az osztrák kormány közötti 1855. évi konkordátum történetét vizsgálta a bécsi állami, kultuszminisztériumi és egyházi levéltárakban. (Jel. 1924 január és július.) (Külf. 1924/25. 9. o.) (Fl.) (CHZS 189. o.) Hazai püspöki levéltárakban folytatta ez irányú kutatásait. (Jel. 1925. augusztus 14.)

Publ.: Az egyházi nemesség (= Ék. 5. évf.)

Szekfü Gyula: "Az 1526 utáni konstantinápolyi követjelentéseket rendezte 1531-ig sajtó alá. Művének folytatását azonban Török Pál, középiskolai tanárra bízta, aki az első kötet szerkesztésével már el is készült. Szekfü ugyanis egy a legszélesebb körben érdeklődést keltő műnek, a magyar nyelv hivatalos érvényesülése történetének megírásához fogott, melyet budapesti és bécsi levéltári kútfők alapján páratlan energiával már be is fejezett. Műve sajtó alatt van." (Külf. 1924/25. 8–9. o.)

Publ.: Iratok a magyar államnyelv kérdésének történetéhez 1790–1848 (Szerk. és a történeti bevezető tanulmányt írta.) (Bp. 1926.) (A Fontes Iratok a nemzetiségi kérdés történetéhez sorozatában.)

A házi, udvari és állami levéltár Bécsben. Első közlemény = LK 1924. 18–54. o.

Ism. műveiről: Miskolczy Gyula = LK 1926. 252–256. o.

Miskolczy Gyula = Száz. 1927. 301–305. o.

Székrenyessy Margit: Az 1938/39. tanévben az Intézet változó belső tagjaként – nem tudjuk, mennyi ideig – "Semmelweis Ignácról szóló munkájához előtanulmányokat folytatott a bécsi állami levéltárakban, a régi osztrák közoktatásügyi minisztérium levéltárában, a Wiener Allgemeines Krankenhausban és a bécsi Orvostörténeti Intézetben". (Külf. 1938/39. 7. o.)

iff. Szentpétery Imre: 1934. november 10-től 1935. július 10-ig az Intézet állandó belső tagja. "A Rudolf korabeli kincstári pereket dolgozta fel. Az udvari kamara levéltárában a Hoffinanz Ungarn anyagából mintegy száz fasciculust nézett át. Továbbá átnézte az állami levéltár Hungaricáit Rudolf korából. Nemcsak a perekkel foglalkozott, hanem az egész kincstári birtokkezeléssel, alkotmányjogi és gazdasági szempontból." (Jel. 1933 szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.) (CHZS 189. o.) (HK 1934. 197. o.)

Publ.: A pozsonyi és a szepesi kamara viszonya a XVI. században. In.: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1937.)

A vörös viaszpecsét bizonyító ereje a középkorban. In.: Emlékkönyv Szentpétery Imre születése hatvanadik évfordulójának ünnepére (Bp. 1938.)

Ism. műveiről: Klein Gáspár = LK 1937. 294. o.

Szilágyi Lóránd: 1931 elejétől 1932 közepéig az Intézet belső tagja. (Fl.) (MOL K 726 – 1933-335 /34/.) (CHZS 190. o.) "A magyar királyi kancellária szerepe az államkormányzatban 1526 után" című témával foglalkozott, jórészt a Staatsarchiv Hungarica-sorozata, a magyar országgyűlési akták és a Nationalbibliothek kéziratári forrásai alapján. "Az anyag gyűjtésében nemcsak magát a kancelláriát tartotta szem előtt, hanem a kancelláriával kapcsolatban az egész magyar kormányzat fejlődését vizsgálta... a XVII. század elejéig." (Jel. 1931. július 25.) (Külf. 1930/31. 6. o.) "Kutatásait még tovább folytatja, amelyek során a Hofkammerarchiv Hungarica-csoportja, valamint a Geheimer Rat fennmaradt protocollumjai és a Comititalia kerülnek még áttanulmányozásra." (Külf. 1931/32. 7. o.) "Ezenkívül foglalkozott... egy középkori kormányzattörténeti problémával is: a magyar és a német birodalmi kormányzat viszonyával az 1410–1439. években, ahol a középkori kormányzat decentrális és personális jellegét sikerült megrajzolni főképpen diplomáciai eszközökkel." (Jel. 1932. január 28.) Munkáját "folytatta és befejezte. Kutatásai 1526-tól 1690-ig terjedtek, amely évvel az újkori kancellária történetének első fele lezárul... E főmunkája mellett két kisebb középkori témával is foglalkozott." (Jel. 1932. július 8.) "Vizsgálat alá véve az első magyar supplicációkat, külföldi analógiák segítségével sikerült megoldania kormányzattörténetünk több kérdését is. Dolgozata: «Írásbeli supplicációk a középkori magyar királyok udvarában» címmel a Levéltári Közleményekben jelenik meg. Ezzel kapcsolatban állottak azok a tanulmányai, melyek a Zsigmond- és Albert-korabeli német és magyar kancellária viszonyaira vonatkoznak és amelyekben a középkori államkormányzat sajátos perszonális jellegére mutat rá. E dolgozat a Történeti Intézet évkönyvében fog megjelenni." (Külf. 1931/32. 7. o.) (HK 1931. 149. o.)

Publ.: A Német Birodalom és Magyarország államjogi viszonya Luxemburgi Zsigmond alatt (= Ék. 4. évf.)

Írásbeli supplicációk a középkori magyar adminisztrációban = LK 1932. 157–176. o.

A modern kormányzattörténet kialakulása = Száz. 1933. 291–307. o.

A miniszteri ellenjegyzés történetéről. In.: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

A királyi secretariusok intézménye és az újkori magyar állam. In.: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1937.)

A magyar királyi tanács első százada = LK 1940–1941. 157–169. o.

Ism. műveiről: Vevér Emil = LK 1937. 292–293. o.

Táborszky Ottó: 1923 második felében – Angy. szerint augusztustól – másolásokkal segédkezett a József nádor iratai, "a tót nemzetiségi kérdés" és a Batthyány-kabinet okirattára munkálataiban, "hogyan intéztünk programjához híven e közreműködés által az újabbkori levéltári anyag tudományos kezelésének és felhasználásának módszereibe beleyakorolja magát..." (Jel. 1924. január.) 1924 elejétől a Partium visszacsatolásának történetét kutatta "a Társulati Elnök úr Ó Excellenciája [azaz Klebelsberg] beleegyezésével". (Jel. 1924. július.) 1924 augusztusában – miután kutatásait "teljesen kielégítő eredménnyel fejezte be" – távozott az Intézetből. (Jel. 1925. január.) (Fl., valamint CHZS 192. oldala szerint az 1923/24. tanévén kívül 1924/25-ben is több mint fél esztendeig volt intézeti tag.) Összegyűjtött anyagát az Országos Levéltárban egészítette ki. (Jel. 1925. augusztus 14.) "Témájának első része, a visszakapcsolás törvényes kimondásának okmányára már sajtóra készen áll." (Külf. 1924/25. 10. o.)

Publ.: Az 1836:21. t.-c. létrejötte = Száz. 1930. 738–767. és 840–876. o.

Tankó Béla: 1926 februárja és májusa között az Intézet kültagja; az "Esztétika módszertana" című művéhez "folytatott beható tanulmányokat". (Jel. 1926. július 8.) (Külf. 1925/26. 3. o.)

Tarnay Zsuzsanna: 1930 második felében – nem tudni, milyen hosszú ideig, Angy. szerint június–júliusban – az Intézet változó belső tagjaként "a XVIII. század végén és a XIX. elején megjelent magyarországi folyóiratoknak a német folyóiratokkal való kapcsolatát kutatta. Megállapította Schlözer, Nicolai és Sonnenfels hatását a magyar folyóiratok munkatársaira." (Jel. 1931. január 15.) (Külf. 1930/31. 6. o.) 1933 január–februárjában változó belső tag, ezután május közepéig vendég az Intézetben. "Az 1790/1. évi országgyűlésről kiküldött közpolitikai és úrbéri regnikoláris deputációk munkálatait vizsgálta" az államtanács aktáiban. "Átnézte az egyes deputátusok személyes szerepére vonatkozó értesítéseket, az egykori nem magyar politikai irodalmat és ezeknek figyelembevételével vizsgálat tárgyává tette, hogy a munkálatok népjóléti, közbiztonsági, valamint úrbéri természetű kérdéseire minő hatása volt az udvar kezdeményezéseinek." (Külf. 1933/34. 7. o.) (CHZS 193. o.)

Temesy Győző: Az 1932/33. tanév első felében, a MOL K 726 – 1933-335 /34/ szerint változó belső tag (Angy. alapján augusztusban). Más források – így a Külf. 1932/33. 9. oldala – alapján vendégtag volt. A legmegbízhatóbb forrás szerint 1932. július 2. és augusztus 20. között volt vendég (Jel. 1933. szeptember 1.), "a Temesköz történeti földrajzával foglalkozott." A Hofkammerarchiv 1768–1820 közötti, a hadilevéltár térképgyűjteményének teljes Temesközre vonatkozó anyagát vizsgálta, ugyanitt a Temesköz visszafoglalása előtti évek történetét kutatta.

Publ.: A Bega csatorna befejezése Temesvár és Nagybecskerek között (= Ék. 2.)

Thewrewk-Pallaghy Attila: 1927 elején hét héten át az Intézet kültagja. Levéltári kutatásokat folytatott az 1850-es évek eleji közigazgatási és alkotmányjogi tervezetekről. (Jel. 1927. július 18.)

1929 első felében – nem derül ki, milyen hosszú ideig – változó belső tagként kutatta II. József közjogi nézeteinek kifejlődését és magyar közjoghoz való viszonyát. (Jel. 1929 július.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

1933 januárjában ismét változó belső tag. "Folytatta és befejezte «Királykeresés az újkori magyar történetben» (1790–1918) című tanulmányát, amely azóta megjelent. Továbbá megírta itt «Ifjabb Andrássy és a különbéké» című tanulmányát." (Jel. 1933. szeptember 1.) (Külf. 1932/33. 8. o.)

Publ.: Királykeresés az újkori magyar történelemben /1789–1918/ (Bp. 1933.)

Hozzászólás Ausztria eljövendő kialakulásának problémájához (Bp. 1934.)

Az ifjabb Andrássy és a különbéké kísérlete (Bp. 1934.)

Gróf Apponyi Albert. Ami őt Ausztriához vonzotta és ami őt Ausztriától taszította (Bp. 1935.)

Az újabb osztrák alkotmányfejlődés (Bp. 1936.)

A hatvanhetes kiegyezésről (Pécs, 1937.)

Thim József:

Publ.: Thim József: A magyarországi 1848/49-diki szerb fölkelés története I. köt. Elbeszélő rész (Bp. 1940.); II. köt. Iratok: 1848 március – augusztus (Írta és kiadta.) (Bp. 1930.); III. köt. Iratok: 1848 szeptember – december és 1849 január – augusztus (Írta és kiadta.) (Bp. 1935.) (A Fontes iratok a nemzetiségi kérdés történetéhez sorozatában.)

Miletits Svetožár és az 1848/49-i szerb fölkelés (= Ék. 1.)

Ism. műveiről: Belitzky János = LK 1932. 145–148. o.

Horváth Jenő = Száz. 1933. 469–470. o.

Hadrovics László = Száz. 1941. 446–449. o.

Tirscher Jolán: 1930. május 15-től az Intézet állandó belső tagja. Elsősorban az állami levéltár Staatsrat-aktáiban "a magyar cenzúra XVIII. és XIX. századi történetéhez gyűjtött anyagot. Most már II. József koráig jutott el. Rendszeres és eredményes kutatása remélni engedi, hogy igen hasznos munkával fogja gyarapítani irodalmunkat." (Jel. 1930 augusztus, 1931. január 15.) 1931 február végéig tartózkodott az Intézetben. "A II. József kori elvi jelentőségű cenzúrai iratokból kivehető, hogy II. József e téren is központosításra törekedett, valamint a közigazgatás gyorsítására és tökéletesítésére." (Jel. 1931. július 25.) "Ez anyagnak különösen érdekes csoportját alkotják a tankönyvekre vonatkozó jelentések." (Külf. 1930/31. 6. o.) (Fl.) (CHZS 196. o.) (Angy.)

Tompa Ferenc: 1925 október közepétől az Intézet belső tagja, "a magyar-honi őskor régészetére vonatkozó tanulmányokat" végzett. (Jel. 1926 január.) 1926 első három hónapjában "folytatá és bevégezte múlt esztendei nagyon érdekes kutatásait és tanulmányait" az őskori aranyművességről a Naturhistorisches Museum anyagában és könyvtárában, valamint az egyetem Prähistorisches Institutjában. (Jel. 1926. július 8.) (Külf. 1925/26. 2. o.) (CHZS 196. o.) (Angy.)

Publ.: Die Bandkeramik in Ungarn. Die Bükker und die Theiss-Kultur. A szalagdiszes agyagművesség kultúrája Magyarországon. A bükki és a tiszai kultúra (Archaeologia Hungarica 5-6.) (Bp. 1929.)

Települési viszonyok az őskori Magyarországon. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

A Dunántúl őstörténelme (Pannonia könyvtár 15.) (Pécs, 1935.)

A bronzkori kultúra kialakulása Magyarországon (Értekezések a történeti tudományok köréből XXV. 7.) (Bp. 1937.)

Torma Péter: A MOL K 726 – 1933-335 /34/ szerint az Intézet változó belső, más források alapján – Külf. 1932/33. 9. o. és Jel. 1933. szeptember 1. – vendégtagja 1932. június 30-tól augusztus 14-ig. A Jel. szerint "tovább folytatta kutatásait az 1764/65. országgyűlés történetéről. Átnézte az állami levéltár Hungaricáját és a Staatsrat idevágó anyagát. A Kammerarchivban a Kommerzienrat és az udvari kamara jelentéseit és javaslatait, melyek az országgyűlésre vonatkoznak. A hadi levéltárban áttanulmányozta a Hofkriegsrat javaslatait Magyarország katonai berendezéséről és az insurrekció átalakításáról."

Tóth András: 1937 júniusában "a XVIII. századi erdélyi román kisebbség történetére vonatkozólag gyűjtött levéltári anyagot a bécsi állami levéltárban". (Külf. 1936/37. 9. o.)

A következő tanévben – ismét változó belső tagként, nem tudjuk, mennyi ideig – folytatta czirányú kutatásait. (Külf. 1937/38. 8. o.)

Publ.: Az erdélyi román kérdés a XVIII. században (A Pázmány Péter Tudományegyetem Történelmi Szemináriumának kiadványai 15.) (Bp. 1938.)

Az erdélyi románok a XVIII. században. In: A románok története, különös tekintettel az erdélyi románokra. Szerk. Gáldi László, Makkai László (A Magyar Történelmi Társulat könyvei VI.) (Bp. 1941.)

Az erdélyi románság története (Kincsestár. A Magyar Szemle kis könyvtára 13.) (Bp. 1944.)

Ism.: Steier Lajos: A tót nemzetiségi kérdés 1848–49-ben... = LK 1939. 333–335. o.

Tóth Endre: 1926 második felében négy hétig, majd 1927 januárjában az Intézet kültagja, Angy. szerint 1926 decemberében változó belső tagja. "Protestáns egyháztörténeti adatokat gyűjtött a XVII. század utolsó tizedeiből a Staatsarchivban..." (Jel. 1927. február 2., 1927. július 18.) (Külf. 1926/27. 4. o.)

Publ.: A pápai református templom története 1531–1785 (Pápa, 1930.)

Tóth László: Vatikáni levéltári kutatásainak kiegészítésére 1926 második felében két hónapot töltött kültagként az Intézetben. Átnézte a Staatsarchivban a bécsi udvar római követének jelentéseit 1770-től 1790-ig. (Jel. 1927. február 2.) (Külf. 1926/27. 4–5. o.)

Publ.: Verancsics Faustus csanádi püspök és emlékiratai V. Pál pápához a magyar katolikus egyház állapotáról (= Ék. 3. évf.)

A jubileumi búcsú kihirdetése Magyarországon 1776-ban. Die Promulgation des Jubiläumsablasses in Ungarn im Jahre 1776 (A Római Magyar Történeti Intézet kiadványai) (Klly. a Száz-ból) (Bp. 1928.)

Ism.: Steier Lajos: Az 1849-i trónfosztás és következményei... Görgy és Kossuth... = Száz. 1925. 188–193. o.

Török Pál: 1923 őszétől, Angy. szerint 1924 januárjától – belső tagként – Szekfü Gyula irányításával a XVI. századi konstantinápolyi követjelentések másolásához kezdett hozzá. (Jel. 1924 január és július.) Miután gyűjtését "teljesen befejezte", 1924 augusztusában hagyta el az Intézetet. (Jel. 1925 január.)

Fl. szerint – ebben valószínűleg egy évet téved – nem 1923/24., hanem 1924/25-ben volt több mint fél évig intézeti tag.

1925 július–augusztusában – ismét belső tagként – a követjelentések jegyzeteihez és a történeti bevezetés megírásához szükséges kutatásokat folytatott. (Jel. 1926 január.) (Külf. 1925/26. 1. o.) (CHZS 198. o.)

1927 júniusában és "pár hétig a nyár legelején" az Intézet "változó belső tagja". Kijegyzetelte azokat az adatokat, "melyeket a konstantinápolyi követjelentések két első kötetének egyébként sajtókész kéziratához, a közölt darabok jegyzeteléséhez kell fölhasználnia." (Jel. 1927. július 18., 1928. február 24.) (Külf. 1926/27. 5. o.) (Külf. 1927/28. 4. o.)

1928 második felében az Intézet változó belső tagjaként egy hónapig Párizsban kutat a követjelentésekhez. (Jel. 1929. április 6.) (Külf. 1928/29. 5. o.)

Publ.: A Török Birodalom pénzügyei Szolimán korában (= Ék. 2. évf.)

I. Ferdinánd konstantinápolyi béketárgyalásai. 1527–1547 (Értekezések a történeti tudományok köréből XXIV. 12.) (Bp. 1930.)

Vác Elemér: 1930 második felében – nem derül ki, milyen hosszú ideig, Angy. szerint július–augusztusban – az Intézet változó belső tagja, "a Duna–Odera csatorna tervének szerzőjéről kutatott adatokat a XVIII. század elejéről". (Jel. 1931. január 31.) (Külf. 1930/31. 6. o.)

Publ.: Vedres István munkássága és a Duna–Tisza csatorna (= Ék. 4. évf.)

Duna–Odera csatornaterv a XVII–XVIII. század fordulóján (Bp. 1932.)

Ism. műveiről: Pleidell Ambrus = Száz. 1934. 467–468. o.

Ism.: Illa Bálint: A Thurzó-levéltár protestáns egyháztörténeti adatai = LK 1934. 195–198. o.

Váczy Péter: 1927 második felétől két tanévben keresztül – Angy. alapján 1927 októberétől 1929 júniusáig – az Intézet állandó belső tagja. (Fl.) (CHZS 201. o.) Előadásokra (Biblhez, Adlerhez, Voltelinihez, Brasloffhoz és Patzelthez), valamint Dopsch szemináriumára járt az egyetemre, a magyar miniszteriális intézmény kialakulását és az ősiség behozatalának jelentőségét vizsgálta a magyar nemesi birtok és a rendi társadalom kialakulása szempontjából. (Jel. 1928. február 2., 1928. július 23.) "Károlyi Árpád úrnak biztatására német nyelven a német tudományos kritika elé készül bocsájtani középkori alkotmány- és társadalomtörténetünknek ezt a problémáját: a magyar miniszteriális intézmény kialakulását." (Külf. 1927/28. 4. o.)

"Befejezte az előző évben megkezdett alkotmány- és jogtörténeti kutatásait. «A vérdíj a magyar középkorban» című munkájában a vérbosszú, a nemzeti szervezeti kérdés, a homagium fogalmát, Werbőczynek a homagiumról szóló nézeteit, valamint a római és más idegen jogoknak a magyar felfogásra gyakorolt hatását készült tisztázni." (Jel. 1929. április 6.) Anyagot gyűjtött a korona visszaháramlási jogára és az ősiség kérdéseire vonatkozóan is. (Jel. 1929. július.) "Kutatásokat végzett a bécsi és soproni városi levéltárakban, utóbbiban Sopron város bírósági könyveit tanulmányozva. A miskolci jogakadémia kiad-

ványai közt jelent meg «A városi polgárok vérdíja Werbőczynél és a budai jog» című értekezése. Doktori disszertációjával kapcsolatosan egy német munkán dolgozott, amely a miniszterialisok kérdésének magyar vonatkozásait vizsgálja...» (Külf. 1928/29. 4–5. o.)

1931 júniusában változó belső tagként a középkor általános történetével foglalkozott Bécsben. (Jel. 1931. július 25.). (Külf. 1930/31. 6. o.)

Publ.: Immunitás és Jurisdictio (= Ék. 1. évf.)

Stephan der Heilige als päpstlicher Legat (= Ék. 4. évf.)

A városi könyvek jogtörténeti fontossága (Miskolci Jogászséglet könyvtára 59.) (Miskolc, 1929.)

A magyar igazságszolgáltatás szervezete a XI–XII. században (Miskolci Jogászséglet könyvtára 65.) (Miskolc, 1930.)

A szimbolikus államszemlélet kora Magyarországon (Minerva-könyvtár 40.) (Bp. 1932.)

Die erste Epoche des ungarischen Königtums (Pécs, 1935.)

A magyar királyság központi igazgatása a XI–XII. században. In: Emlékkönyv Domanovszky Sándor születése hatvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1937.)

Ism. műveiről: Nyers Lajos = Száz. 1932. 95–96. o.

Istványi Géza = LK 1937. 291. o.

Varga Endre: 1924. augusztus 1-től egy esztendőn át – Angy. másoknak ellentmondó adatai alapján 1923 augusztusától 1925 augusztusáig – az Intézet belső tagja. Széchenyi-témákkal foglalkozott az állami és a belügyminiszteri levéltárakban a Széchenyi műveit kiadó bizottság szerkesztőitől kapott megbízások alapján. (MOL K 726 – 715/1924.) Emellett a bécsi egyetemen előadásokat hallgatott, szemináriumokra járt (Redlich, Srbik, Bohatta, Pribram, Dopsch óráira) (Jel. 1925 január és 1925. augusztus 14.) (Fl.), és "az 1539-i protestáns pátenstörténetén dolgozott". (Külf. 1924/25. 10. o. és 1925/26. 2. o.) 1925 őszén már nem tért vissza az Intézetbe (bár a CHZS 200. oldala szerint még 1925/26 első félévében is az Intézet tagja volt); az Országos Levéltárba nevezték ki. (Jel. 1926 január.)

Komjáthy Miklós búcsúztatója szerint "1924 júniusától 1925 karácsonyáig dolgozott a Bécsi Magyar Történetkutató Intézet belső rendes tagjaként". (LK 1975. 190. o.)

Publ.: Az 1848–49. évi magyar hadsereg egészségügyi szervezete. In: Emlékkönyv Károlyi Árpád születése nyolcvanadik fordulójának ünnepére (Bp. 1933.)

Vasady Béla: Az Intézet változó belső tagja 1927 végén, 1928 elején. Vallástörténeti és vallásfilozófiai problémákkal foglalkozott. (Jel. 1928. február 24.) (Külf. 1927/28. 4. o.)

Vikár Béla: 1930 májusában és júniusában egy hónapig az Intézet változó belső tagja. "Az avar kérdésről kiadandó nagy munkája érdekében tanulmányozta az itteni etnográfiai gyűjteményeket." (Jel. 1930 augusztus.) (Külf. 1929/30. 5. o.) (Angy.)

Voit Pál: Az 1941/42. tanévben fél éves intézeti ösztöndíjat kapott bűntörténeti kutatások folytatására. (HK 1941. 474. o.) A második félévben "főként Bécs és Pest-Buda asztalosművességének kapcsolatával foglalkozott és ebből a célból a bécsi köz- és zárt, valamint magángyűjtemények anyagát nézte át. Tanulmányozta a faemlékek szakszerű restaurálásának és konzerválásának problémáját, a bécsi múzeumok szervezeti szabályzatait, a múzeumi rendezés, kiállítás, oktató formában való bemutatás kérdését." (Külf. 1941/42. 6. o.)

Publ.: Adatok a magyar festő-asztalosok munkásságának bibliográfiájához. In: Emlékkönyv Gerevich Tibor születésének hatvanadik fordulójára (Bp. 1942.)

Régi magyar otthonok (Bp. 1943.)

Waldapfel Eszter: 1929 első felében – nem derül ki, mennyi ideig. Angy. szerint áprilisban – az Intézet változó belső tagjaként "a középkori magyar nemesi birtokjog fejlődéséről készítenő tanulmányához a külföldi viszonyok irodalmának megismerésével foglalkozott Bécsben, hogy párhuzamot vonhasson a hazai és a külföldi fejlődés között". (Jel. 1929 július.) (Külf. 1928/29. 5. o.) (CHZS 205. o.)

1930 februárjától három hónapon át ismét változó belső tag. "A Szent István törvényeivel kapcsolatba hozható kódexek vizsgálatával foglalkozott" a Nemzeti Könyvtárban és a klosterneuburgi apátság kézirat-tárában. (Jel. 1930 augusztus.) (Külf. 1929/30. 5. o.) (Angy.)

Publ.: Szent István első törvénykönyve és a nyugati törvényhozás (= Ék. 5. évf.)

Nemesi birtokjogunk kialakulása a középkorban = Száz. 1931. 134–167. és 259–272. o.

Wessetzky Vilmos: Az 1940/41. tanévben mindkét félévben az Intézet állandó belső tagja volt. Az egyetemen egyiptológiai és koptológiai előadásokat hallgatott (Czermak, Balcz és Till professzoroknál), "a Kunsthistorisches Museum egyiptológiai gyűjteménye részéről rendezett tanfolyamon a későegyiptomi perzsa kor történetével... foglalkozott, majd az említett múzeum egyiptológiai anyagából a magyarországi egyiptomi tárgyak tanulmányozásához szükséges emlékeken szövegösszehasonlításokat végzett. Behatóan tanulmányozta az óegyiptomi vallástörténeti... kérdéseket... Részt vett a bécsi egyiptológusok által kiadandó

«Gott und Mensch im Weltbild Ägyptens» című vallás- és művelődéstörténeti munka előkészítésében is. A budapesti Szépművészeti Múzeum egyiptomi gyűjteményének anyagát ismertető beszámolója az Előázsia-egyptomi Társaság Ex Oriente Lox című folyóiratában jelent meg." (Külf. 1940/41. 6. o.)

Wiczian Dezső: 1931. június 6-tól szeptember 19-ig az Intézet változó belső tagja. "Kutatásainak tárgya: a magyarországi protestánsok és a külföldi hatalmak 1670–1681 közt." (Jel. 1932. január 28.) "E célból átnézte a Hungarica-gyűjtemény idevonatkozó anyagát, leginkább az úgynevezett «összeesküvő-akták» egyes fasciculusait. A külföldi vonatkozású anyagot a Reichskanzlei és a Geheime Oest. Staats-Brandenburgica-, Saxonica- és Romana-osztályok fasciculusait nézte át. Kutatásait még folytatni kívánja." (Külf. 1931/32. 8. o.)

Winkler Elemér: Az 1926/27. tanévben – Angy. alapján júliusban, változó belső tagként – "a soproni céhek történetére kutatott". (Külf. 1926/27. 5. o.)

Zádor Anna: 1934. szeptember 3-tól október 3-ig és 1935. május 15-től július 1-jéig az Intézet változó belső tagja. "A 19. század első felének magyar építészetére vonatkozó bécsi anyaggal foglalkozott... ama nagyobb összefoglaló munkája számára, amely mint a M.Tud. Akadémia díjnyertes pályamunkája, a magyarországi neoklasszikus építészet első művészettörténeti feldolgozását kívánja nyújtani." Az állami és a városi levéltárban, valamint a nagy könyvtárakban és az Albertinában kutatott. (Jel. 1935 szeptember.) (Külf. 1934/35. 6. o.)

Publ.: A klasszicizmus építésze Magyarországon (Bp. 1943.)

Zsinka Ferenc: 1923 első négy hónapjában – Angy. szerint februártól ápriliséig – dolgozott Bécsben, hogy anyagot gyűjtsön a Németh Gyula felügyelete alatt Fekete Lajos és a saját szerkesztésében megjelenő török paleográfiai kiadványhoz, "mely a Magyarország török korszakának történetére vonatkozó legnevezetesebb... töröknyelvű oklevelek faksimiléit szándékozik hozni szigorúan tudományos transscriptiókkal..." Ehhez az "állami levéltár összes (igen nagyszámú) töröknyelvű iratait átvizsgálta..." (Jel. 1923 július.) "A török hódoltság idejéből származó török nyelvű írott emlékeket gyűjtötte egybe a bécsi állami levéltár és a volt udvari könyvtár anyagából. Feladata egy török paleographico-diplomatikai kiadvány előkészítése, mely sorozatosan a XVI–XVII. századi török oklevelek jellegzetesebbjeit faksimilékben tartalmazza. Munkáját folytatta Fekete Lajos..." (Külf. 1924/25. 9. o.)

"If relationship to Vienna breaks off, there will be no relationship to our own past." The documentation of members of Wiener Hungarian Institute of History (1920–1944)

The Hungarian Institute of History was established in 1920. Quite like its brother-institute the Collegium Hungaricum which was operating since 1924, the Hungarian Institute of History found a place in the Trautson Palace (or Body-guard Palace) which played a significant role in the Hungarian history of civilisation by the „body-guard writers”. As a result of the Minister of Education Kuno Klebelsberg's aspiration to the policy of sciences between the two world-wars' period the most prominent Hungarian historians, the members of the elite of the intellectual class were scholars and guests of the Institute. First of all the freshly graduate, talented youngsters- more than a hundred and fifty persons- who came to Wien for 3–6 months or rather for 1 or 2 years. In addition some more experienced researchers and some university or highschool professors lived in the Body-guard Palace during their short researches- mostly as the guests of the Institute. This documentation elaborates the residence of the Institute's permanent or altering full members, in some cases the residence of the associates and also the purpose of their researches and the publications followed these researches (like the legendary „Fontes” collection and the tomes of the Institute's annuals).